

**БАНАТСКА
ПЛАТФОРМА**

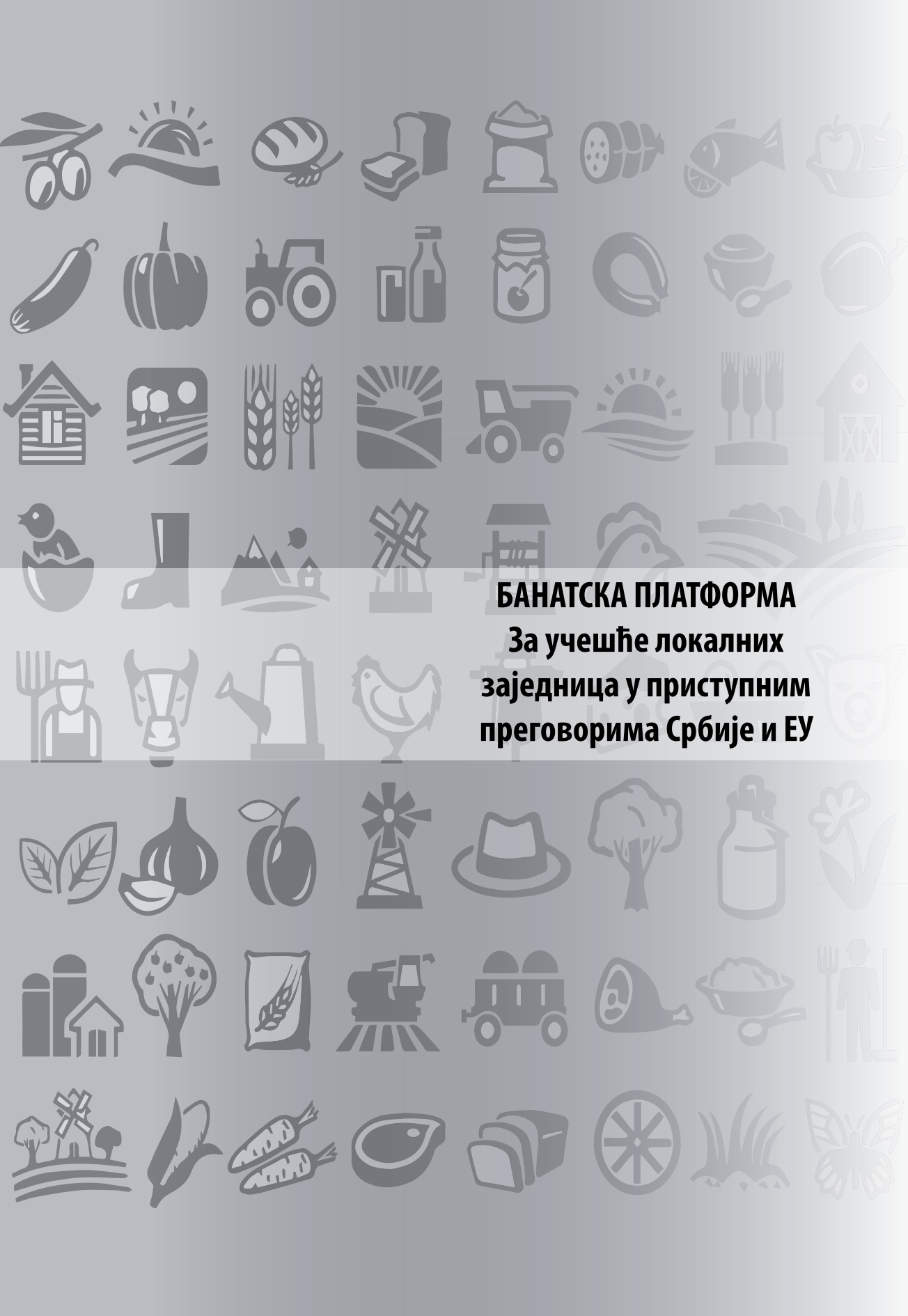
**ФИНАНСИРАЊЕ
ПОЉОПРИВРЕДЕ И
РУРАЛНОГ РАЗВОЈА У
СРБИЈИ:**

изазови и перспективе у контексту
европских интеграција

Станиште
еколошки центар

Брицац, 2018.

БАНАТСКА ПЛАТФОРМА **За учешће локалних** **заједница у приступним** **преговорима Србије и ЕУ**

Србија је у процесу приступних преговора за чланство у ЕУ и до средине 2018. године отворено је 14 поглавља. На крају процеса, са даном учлањења, Србија ће прихватити и у пракси применити целокупно ЕУ законодавство, осим прописа за чију ће се примену испреговарати прелазни периоди (нпр, 5 или 7 година од учлањења).

Европска унија и државе чланице преговарају искључиво са представницима централне извршне власти и државне управе државе кандидата. Учесће других актера, на пример локалне власти, пословног сектора или удружења грађана, није услов за вођење преговора. Ипак, прихватање и примена ЕУ законодавства захтева суштинске реформе друштва, а надлежност за примену и финансирање трошкова у великој мери имаће и локалне самоуправе. Зато је потребно да се у процес, на различите начине, укључи што више заинтересованих страна и представника јавности, нарочито на локалном нивоу.

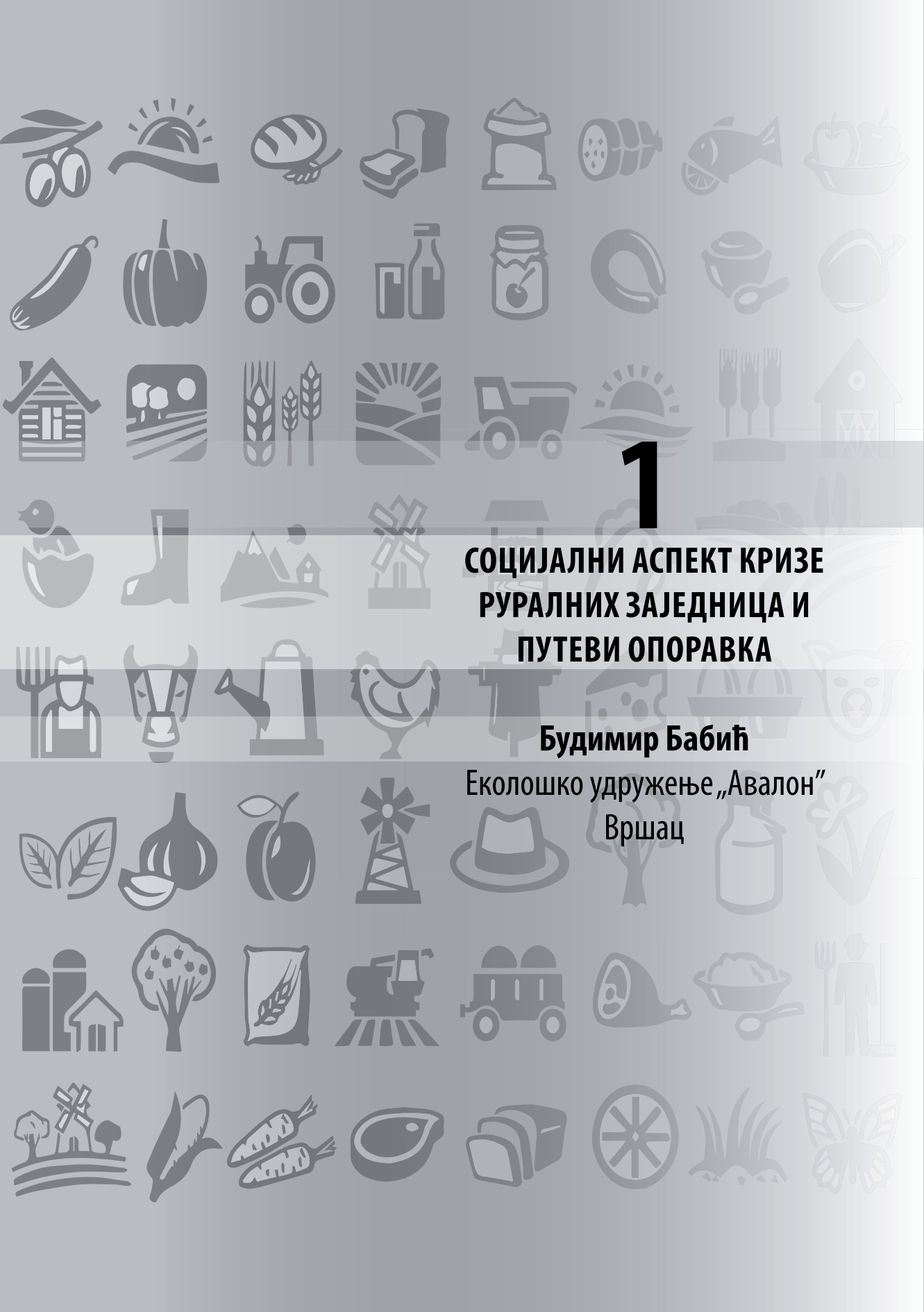
Банатска платформа је начин како локалне заједнице, нарочито удружења грађана, могу посредно да учествују у преговорима. То је неформална мрежа основана 2015. године, која тренутно окупља 27 невла-

диних организација из 16 општина са подручја Баната. То је и канал комуникације између централних органа који учествују у преговорима и локалних заједница. Од централних органа долазе информације, документи, позиви за учешће на тематским скуповима и консултацијама, док од локалних заједница долазе коментари, препоруке и мишљења.

Због привредне структуре и проблема у животној средини, Банатска платформа је усмерена на преговарачка поглавља 11 (пољопривреда и рурални развој), 12 (ветерина и безбедност хране) и 27 (заштита животне средине и климатске промене).

Након објављивања Пост-скрининг извештаја за сва три поглавља која су нам у фокусу, статус преговора није исти. У два поглавља (11 и 12) дато је укупно 5 мерила без чијег испуњења није могуће отворити преговоре. У Поглављу 27 нису дата мерила, те је од Србије тражено да достави преговарачку позицију. Ово поглавље је и финансијски најзахтевније. Економски терети за примену прописа у највећој мери пашће на локалне самоуправе. Због загађења водотокова и канала, али и због проблема са водом за пиће у већини банатских градова, преговори око Директиве о комуналним отпадним водама и Директиве о води за пиће биће од изузетног значаја.

Преговори у сва три поглавља трајаће годинама, око различитих детаља, у којима ће се и од цивилног друштва тражити мишљење. Удружења грађана морају већ сада имати припремљене податке и нацрт препорука. Зато ће у овој години Банатска платформа пратити испуњење захтева из мерила за поглавља 11 и 12, и припремаће препоруке за преговарачку позицију за поглавље 27, кроз серију радионица.

1

СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТ КРИЗЕ РУРАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И ПУТЕВИ ОПОРАВКА

Будимир Бабић

Еколошко удружење „Авалон“
Вршац

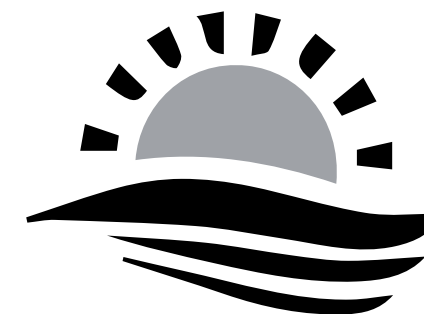
Трагајући за путевима јачања пољопривреде и руралног развоја у нашој земљи, наилазимо одмах на питања: колико је укупном становништву јасна важност квалитетног функционисања села и његове улоге у привредним кретањима? Колика је свест о значају овог аспекта наше друштвено-економске стварности?

Питање би могло да се оцени као неумесно, будући да постоји веома једноставан логички след који каже – село храни укупно становништво и стога је његова делатност неопходна за наш опстанак, те га треба здушно подржати. Међутим, присутне екстремно утилитаристичке тенденције собом доносе занемаривање, чак и битних чињеница по друштвени живот. Таква је управо чињеница о важности села и његове пољопривредне делатности, или о смислу ангажовања за општу добробит, тако да су са почетка постављена питања о стању наше колективне свести, ипак примерена. Егоцентричке страсти умеју да оду и корак даље, тако што својом површношћу и кратковидошћу помрачују смисао употребе логике. У том магновењу, у којем су многи оријентирани изгубљени, село је тамо негде на крајњој маргини, где га централистичке тенденције свесно или несвесно и лоцирају. Утаквим околностима поставља се озбиљно питање на који начин ће се формирати друштвена воља и енергија залагања за ревитализацију села, а самим тим и пољопривреде.

Заговарање укрупњавања земљишних поседа, као процеса који треба да повећа приносе пољопривредних производа и донесе стабилност њиховог тржишта, такође је потенцијални фактор замагљивања

свести о важности села. И онако пољуљан углед руралних заједница и ефеката рада сеоског становништва сада добија својеврсну алтернативу. На први поглед она делује као целовито решење проблема – функционисање велелепоседа карактерише већа ефикасност, рентабилност и сигурнији положај на тржишту. Заговорници интереса крупног капитала имају отворене канале за сугестивне кампање о економским предностима формирања таквих поседа, што, истини за вољу, има значајно упориште у чињеницама. Међутим, сеоско становништво има незаменљиву улогу и као носилац активности на таквим поседима и као носилац другачије врсте пољопривредне праксе него што је то она која се примењује на великим поседима, што уме да измакне пажњи шаблонског поимања стварности. Као што измиче пажњи јавности и чињеница да присуство производа средњих и ситних пољопривредних газдинстава на тржишту у одређеној мери представља спонтану противтежу монополистичким тенденцијама крупног капитала у овој области.

Очито постоји склоност да се обезвреди утицај произвођача пољопривредних производа мањег обима, те се омаловажава њихов значај, а самим тим и прећутно сугерише да нису од велике важности за напредак друштва.

Сељаштво, које је у већини друштава, па и нашем, при дну друштвене хијерархије, претрпело је бројне последице периода транзиције. Пропадање старог концепта друштвених институција и неизграђеност нових, увек највеће негативности испоји на слабима, односно најмање заштићеним слојевима становништва. Све негативне тенденције које и иначе прате руралне заједнице, добиле су још више на замаху. Дубока економска криза и нестабилно тржиште, довеле су бројне сељане у крајње незавидан положај, што их је, још више него до тада, упућивало у оближње градове, или Београд као највеће тржиште радне снаге у земљи, чак и у иностранство. Све већи прилив становништва у престоницу, наравно, доприноси метрополитацији, што доноси читав низ негативности. Други, веома важан фактор одлива становништва са села је промена односа према вредностима која се у међувремену догодила.

Захваљујући снажном утицају медија, који се углавном баве урбаним миљеом, популарност вредности актуелних у данашњим градовима доводи до трансформације животних циљева становника руралних заједница. Њихов стил облачења, понашања, облици забаве, па чак и избор хране постају слични градским, па се и формирају нове потребе које се не могу задовољити у селима, већ само у градовима.

Ова два фактора подупирући један

другог појачавају тенденцију напуштања села, пре свега, младих земљорадника (највећи радни потенцијал пољопривредне производње), који и као свежа радна снага и као највећи конзументи популарних градских облика забаве, имају и мотив и могућност да пређу у градске средине. Тако из године у годину просек старости становника села се све више ближи позном животном добу. Овај процес негативно утиче и на бројност нових нараштаја на селу, поготово што женска омладина, мање везана за место рођења својинским односима, више исказује тежњу напуштања руралних средина, те овај тренд додатно негативно утиче на репродуктивне потенцијале сеоске популације.

Наведени негативни процеси стављају на удар функционалност ситних и средњих пољопривредних газдинстава, али и стварају недостатак радне снаге која се упошљава на великим земљишним поседима. Јавља се особени парадокс – у земљи са великим степеном незапослености нема довољно радне снаге за пољопривреду, као њену најзначајнију привредну грану. Овај парадокс је, без сумње, недвосмислен показатељ вишедеценијског погрешног третмана села, његовог становништва и пољопривредне производње.

Одмах се као разлог намеће неправилна економска политика у овој обла-

сти, али се недовољно разматра шири друштвени контекст. Шта нам је донела нова класификација друштвених вредности? Шта су донели процеси примитивизације друштва?

У случају сеоског становништва, донеле су снажно изражен осећај инфериорности у односу на урбане средине који удара на дигнитет сеоског живота.

Изражена појама за што вишим друштвеним статусом очито је продукт тенденција ниског вредновања интелектуалности, културе и уметности у нашем друштву, а последице тога су разнородне и далекосежне. Холистичка теза о свеопштој повезаности налази своју потврду и у начину како су се поменуте промене односа према друштвеним вредностима одразиле на руралне средине.

Сеоске вредности готово да не играју више никакву улогу у животу становништва руралних заједница. Поготово је дискредитована најзначајнија међу њима – љубав према земљи и вредновање ње као извора живота за оне који на њој раде, што је доприносило још једној сеоској вредности – кохерентности породице, односно, снажној повезаности њених чланова. Такође је вреднована и неизоставна улога земље у егзистенцији осталих бића из окружења.

Ова блискост и вредновање земље рађало је поноситост пољопривредника на своју делатност и посед, а љубав према њој и

природи која постоји захваљујући њој, била је и још увек у одређеној мери јесте носилац потенцијала за развој еколошке свести.

Иако љубав према земљи није у потпуности изгубљена, недостатак позитивног односа према овој вредности значајно доприноси угрожености руралних заједница и пољопривредне производње. Пошто је ова вредност потенцијално упориште снага дезалијенације, њен прогон индиректно негативно утиче и на процесе ревитализације друштвеног бића народа. Наиме, стабилан друштвени слој сељаштва, утемељен у својим вредностима, могао би одиграти значајну улогу у ослобађању друштва од различитих облика отуђења. Треба напоменути да је овај тренд присутан у многим земљама света, као и то да је овај глобални проблем битно утицао на поменуту негативну тенденцију слабљења интегритета сељачког слоја код нас. На изванредан начин може се рећи да она представља једну од негативних последица глобализације не само у нашем случају, већ и знатно шире. Та чињеница, свакако, не амнестира грешке које су чињене на домаћем терену, већ представља разлог више да се уложе напори у опоравак нашег села и пољопривредне производње.

Свакако да су потребне мере финансијске подршке земљорадницима и институцијама које обезбеђују организацијску подршку пласману пољопривредних производа на тржиште, развоју

задругарства, иновацијама, одговору на климатске промене, стварању услова за развој органске производње, итд. Међутим, мора се имати на уму да је једнако важна, ако не и важнија, потреба за преображајем друштвене свести о важности пољопривредног сектора. Очито сува интересна логика то не може да обезбеди. Образац размишљања који интерес уздиже до најзначајније вредности, пао је на испиту на разне начине, па чак и кад је у питању економски развој. Неопходне су промене у садашњој хијерархији друштвених вредности, којом изопачено доминирају вредности супротне хуманистичким принципима. Уплив емпатијског приступа стварности у друштвени живот и квалитетнији однос према природи, очигледно недостају као фактори који би унели другачије виђење вредности. Заснован на холистичким принципима сродности и повезаности у јединствену целину, њему је својствена превага вредности као што су: сарадња, солидарност или заједничко деловање у циљу општег добра. Стремљење ка овој друштвеној парадигми значи подршку продубљивању сазнања, која као појединци имамо, али не само у виду професионалних специјализација, већ и кроз способности сагледавања целине и њеног квалитативног вредновања. У оваквом приступу поимању било би од велике важности и сазнање о моралу, као критеријуму по којем се уређују односи у оквиру једне културне целине.

Шта би за рурални развој значило ово померање тежишта у колективној свести народа? Свакако већи број културних садржаја на селу, али никако само то. Што буде више присутан принцип солидарности и међусобне подршке, то ће теже долазити

до занемаривања било којег дела друштва.

Што више буде поштовано опште добро, то ће више бити уважавана пољопривреда, као основа опстанка и напретка народа. Што више у друштвеним односима буду владала начела морала и поштовања закона, то ће бити мања корупција, а фондови за пољопривреду биће већи и више посвећени улагањима.

Свакако би такве промене водиле обнови сеоских вредности и дигнитета сеоског становништва, заснованих на специфичним квалитетима природног и социјалног окружења. Шта више, захваљујући зрелијем сагледавању, може се очекивати подршка других друштвених слојева и уважавање специфичних вредности руралних заједница. Емпатијска парадигма подразумева развој еколошке свести и виши степен ангажовања на заштити животне средине, што би допринело очувању земљишта и воде, изузетно битних пољопривредних ресурса, чији је квалитет од кључног значаја за будућност ове привредне гране. Већи углед знања водио би ка већој наклоности образовању сеоског становништва, њиховој креативности и ангажовању на пројектима иновација.

Шта за нашу пољопривреду и руралне заједнице доноси приступање Србије Европској унији? Ово питање је више него сложено, а може се сагледати краткорочно или дугорочно, из угла садашње или будуће Заједничке пољопривредне политике ЕУ, из угла велепоседа или средњих и ситних газдинстава.

Из перспективе сеоског друштва, његове кризе и могућих решења, не улазећи у економске ефекте по пољопривреду, може се рећи да би ово приступање могло донети битне новине. Нове стандарде кад

је у питању однос целине према деловима, нове механизме контроле токова новца и инвестиционих улагања, што би могло донети артикулисаније друштвено устројство. Овакве промене значајно пооштравају одговорност делатника, и могле би бити корисне за очување цивилизацијских тековина које у нашем друштву нагризају снажне утилитаристичке тежње. Тамогдесукритеријумизадоношење решења променљиви и зависе од интереса доминантних, принцип исправности губи на снази. Због тога је неопходно бар бити утемељен у тековинама цивилизације које могу представљати основу за будућу ревитализацију друштва.

Посебно место имају еколошки ЕУ стандарди, виши од оних који су тренутно владајући у нашој земљи, чија би примена код нас могла допринети здрављу становништва, заштити еко-система, квалитетнијој и конкурентнијој пољопривредној производњи, очувању природних ресурса, али и суочењу нашег друштва са сазнањем о сопственој способности за најобухватнију солидарност – према свим бићима из окружења.

Од нечега се мора почети – добро би било да се почне из најдубљих слојева наше свести.

више. На тај начин ЗПП је обезбедила сигурност у смислу пољопривредне производње и снабдевања, како домаћих потрошача, тако и приступа иностраним тржиштима, али и основног животног стандарда пољопривредних произвођача. Међутим, од 1970-тих година, негативне последице оваквог приступа постајале су све видљивије, од којих посебно треба издвојити следеће:

- Иако је подршка пољопривредној производњи независно од тржишних механизма (понуда и потражња) допринела изласку из послератне неизвесности и немаштине, са друге стране је довела до прекомерне производње пољопривредних добара (настајале су тзв. „планине путера“ и „језера вина“).
- С обзиром да је пољопривреда била изолована од тржишних сила, док је истовремено производња расла, ексцесне трошкове су покривали потрошачи (услед високих цена) пољопривредних производа, а у крајњем случају порески обвезници (услед интервентне куповине, извозних субвенција и трошкова складиштења вишкова). Поменути трошкови су се притом повећавали, имајући у виду проширење ЕЗ на земље Медитерана (1980-тих година) и накнадно на земље Источне и Централне Европе (2000-тих година).
- Фокус на квантитету пољопривредне производње доводио је до деградације животне средине и до занемаривања питања квалитета пољопривредних производа и заштите потрошача.
- Постојећа ЗПП је негативно утицала на међународну политичку позицију ЕЗ, с обзиром да је ограничавала приступ пољопривредним производима из увоза на тржиште ЕЗ. Ово питање је нарочито добило на значају у кон-

тексту развоја слободне трговине у свету, у оквиру Општег споразума о тарифама и трговини Светске трговинске организације од 1994. године, са којим, по виђењу других међународних актера (посебно САД, афричких земаља и мултинационалних пољопривредних произвођача), ЗПП није била сагласна⁵.

Политички притисци унутрашњих и међународних актера да се ЗПП реформише, отворили су простор за другу фазу ЗПП коју су карактерисали у великој мери измењени циљеви и другачији инструменти за остваривање тих циљева. Током 1990-тих и 2000-тих година, финансијска подршка пољопривреди више није била усмерена на стимулисање производње и заштите од међународног тржишта, већ на безбедност хране, заштиту животне средине и основну сигурносну мрежу за пољопривреднике. Са друге стране, у процесу отварања према светском тржишту, од пољопривредника са очекивало да своју производњу ускладе са захтевима европског и светског тржишта и искористе могућности које им се у процесу либерализације отварају. Уместо тржишно-ценовних политика, фокус ЗПП постао је директна подршка пољопривредницима у виду исплата под одређеним условима, односно, улагање у рурални развој (више речи о овим инструментима у наставку).

5 - Dinan D. *Ever Closer Union – an Introduction to European Integration. Third Edition.* Lynne Rienner Publishers, 2005. Cmp. 360; Colman D. *The Common Agricultural Policy. In the book: The Economics of the European Union – Policy and Analysis. Third Edition.* Ed. by Artis M. Nixon F. Oxford University Press, New York, 2001. Cmp. 97, 101-108.

О наведеним променама говоре и подаци да је 1992. године 90% средстава одлазило на управљање тржиштем (извозне рефундације и интервентна куповина) док је до 2013. године тај удео износио свега 5% (резервисан за кризне ситуације). Највећи удео постојеће ЗПП представљају директна плаћања од којих је 94% раздвојено (енгл. *decoupled*) од производње⁶. Стога се може закључити да је ЗПП пронашла нове разлоге за своје постојање и увела нове инструменте за остварење своје улоге⁷.

Оснивачким уговорима су дефинисани општи циљеви, али је структура ЗПП-а и конкретна намена варијала у току његовог историјског развоја. Процедуре за дефинисање ЗПП су се од скоро промениле. Све до 2010. године Европска комисија (ЕК) је давала захтев, а Европски парламент (ЕП) мишљење (по потреби и Социјални и економски савет), док је одлуку о структури ЗПП доносио Савет ЕУ квалификованом већином. Након измена 2010. уведена су правила суодлучивања, што значи да је ЕП од установе која има само саветодавну улогу препозната као институција која заједно са Саветом ЕУ учествује у доношењу одлука које се тичу ЗПП⁸. Тиме је ојачана улога ЕП у процесу формулисања ЗПП, док је процес одлучивања додатно усложњен и временски захтевнији⁹.

6 - European Commission. *Overview of CAP Reform 2014-2020. Agricultural Policy Perspective Brief. December, 2013. Cmp. 4.*

7 - Dinan D. *Ever Closer Union – an Introduction to European Integration. Third Edition.* Lynne Rienner Publishers, 2005. Cmp. 366.

8 - Од посебног значаја је одбор Европског парламента за пољопривреду - КОМАГРИ.

9 - Сајт Европског парламента: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.2.1.html.

1.2. Кључне карактеристике садашње ЗПП

Постојећа ЗПП утврђена је за период 2014-2020. у склопу новог седмогодишњег финансијског оквира ЕУ. Буџет ЕУ за ЗПП је нешто мањи у поређењу са претходним периодом¹⁰.

Постоје четири кључна прописа, која регулишу постојећу ЗПП:

- Уредба 1305/2013 – уређује питања која се односе на рурални развој,
- Уредба 1306/2013 – уређује хоризонтална питања у вези са ЗПП,
- Уредба 1307/2013 – уређује питања која се односе на директна плаћања пољопривредницима,
- Уредба 1308/2013 – уређује питања која се односе на мере управљања тржиштем.

Од 1. јануара 2018. године на снази су одређене измене поменутих прописа из 2013. године, донете у циљу поједностављена ЗПП 2014-2020, на основу искустава из првих година његове имплементације¹¹.

Поред поменутих кључних уредби, ЕК је овлашћена да доноси делегиране и спроведбене уредбе у циљу даље спецификације одређених правила и реализације ЗПП¹².

10 - European Commission. *Overview of CAP Reform 2014-2020. Agricultural Policy Perspective Brief. December, 2013. Cmp. 3.*

11 - Више информација доступно на: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/12/12/omnibus-regulation-council-adopts-new-simplified-agricultural-rules/>.

12 - Сајт генералног директората Европске комисије за пољопривреду и рурални развој: https://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview/basic-rules_en. Последњи пут приступљено 13.07.2017.

Делујући у оквиру Уговора о функционисању ЕУ, кључни циљеви ЗПП дефинисани за 2014 – 2020, јесу достизање:

1. Одрживе (eng. viable) производња хране (схваћено у смислу основне економске сигурности за произвођаче и способности да се суоче са притисцима тржишне конкуренције),
2. Одрживог управљања природним ресурсима и активности у вези са климатским променама,
3. Балансираног територијалног развоја на простору ЕУ¹³.

Како би се поменути циљеви остварили, предвиђене су две кључне компоненте, односно „стуба“ ЗПП – директна плаћања и рурални развој.

Директна плаћања (Стуб I) је компонента путем које пољопривредници, под одређеним условима, од ЕУ добијају финансијску подршку. Директна плаћања чине највећи део буџета ЕУ који се издваја за ЗПП (Табела 1).

Табела 1. Вишегодишњи финансијски оквир 2014-2020 (у милијардама ЕУР)

Финансијски оквир за 2014-2020 (по ценама из 2011. године)	
Стуб I (директна плаћања)	277,85
Стуб II (рурални развој)	84,94
УКУПНО	362,79

За разлику од претходног периода када је подршка предвиђена у оквиру ове политике била, пре свега, тржишно-

13 - *European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The CAP towards 2020: Meeting the food, natural resources and territorial challenges of the future. Brussels, 2010. Стр. 7-8.*

ценовног карактера и усмерена на повећање пољопривредне производње, директна плаћања су осмишљена да финансијски подрже пољопривреднике, на основу њихових парцела, уместо на обиму производње који остварују¹⁴.

Директна плаћања примењују се по систему „подељеног управљања“, што подразумева да финансијска средства долазе из буџета ЕУ, конкретно из Европског гаранцијског фонда за пољопривреду (EAGF), али да исплату пољопривредницима спроводе државе чланице. Свака држава чланица има утврђено ограничење у погледу расположивих финансијских средстава из буџета ЕУ за директна плаћања, као и за рурални развој (Прилог 11 на страни 90). Осим тога, „најмлађе“ државе чланице (Хрватска, Бугарска и Румунија) имају на располагању и опцију комплементарних националних директних плаћања из сопственог буџета, с обзиром да у првој фази чланства добијају пропорционално мање средстава из EAGF у поређењу са другим државама чланицама. У случају Хрватске, на пример, таква могућност постоји све док директна плаћања кроз прогресивна повећања не достигну лимит утврђен за 2022. годину¹⁵.

У оквиру ЗПП, постоје два вида директних плаћања – основна шема исплате (енгл. Basic Payment Scheme – BPS) и посебна шема исплате на основу простора (енгл. Special Area Payment Scheme – SAPS). BPS се заснива на правима (енгл. entitlement) на исплату коју имају пољопривредници. Свако право на исплату се утврђује по

14 - *European Commission. Overview of CAP Reform 2014-2020. Agricultural Policy Perspective Brief. December, 2013. Стр. 2.*

15 - *Уредба 1307/2013. Члан 19.*

једној парцели (1 хектар) где се притом вредност парцеле може разликовати од газдинства до газдинства у складу са историјом претходних плаћања. Са друге стране, SAPS се исплаћује у истој вредности за сваку парцелу тако што се укупан износ одређен за конкретну државу чланицу дели са укупним бројем хектара пријављеног пољопривредног земљишта, дакле без постојања концепта права на исплату. У овом тренутку, у ЕУ је BPS преовлађујућа и државе чланице које је примењују ће до 2020. године у потпуности или до одређене мере ускладити вредност парцела на својој територији у циљу успостављања просечне вредности по парцели. Са друге стране, SAPS примењују неке нове државе чланице ЕУ, јер се SAPS процењује као једноставнији за примену у односу на BPS, с обзиром да нису потребни историјски подаци о вредностима парцела (свака парцела вреди исто). Према постојећој концепцији ЗПП, SAPS је прелазни инструмент који ће се примењивати до 2020. године. С обзиром да су нове државе чланице већ добиле продужење коришћења SAPS-а за период 2014-2020, не треба искључити могућност да ће неки облик SAPS-а бити на располагању и државама Западног Балкана, по окончању процеса приступања.

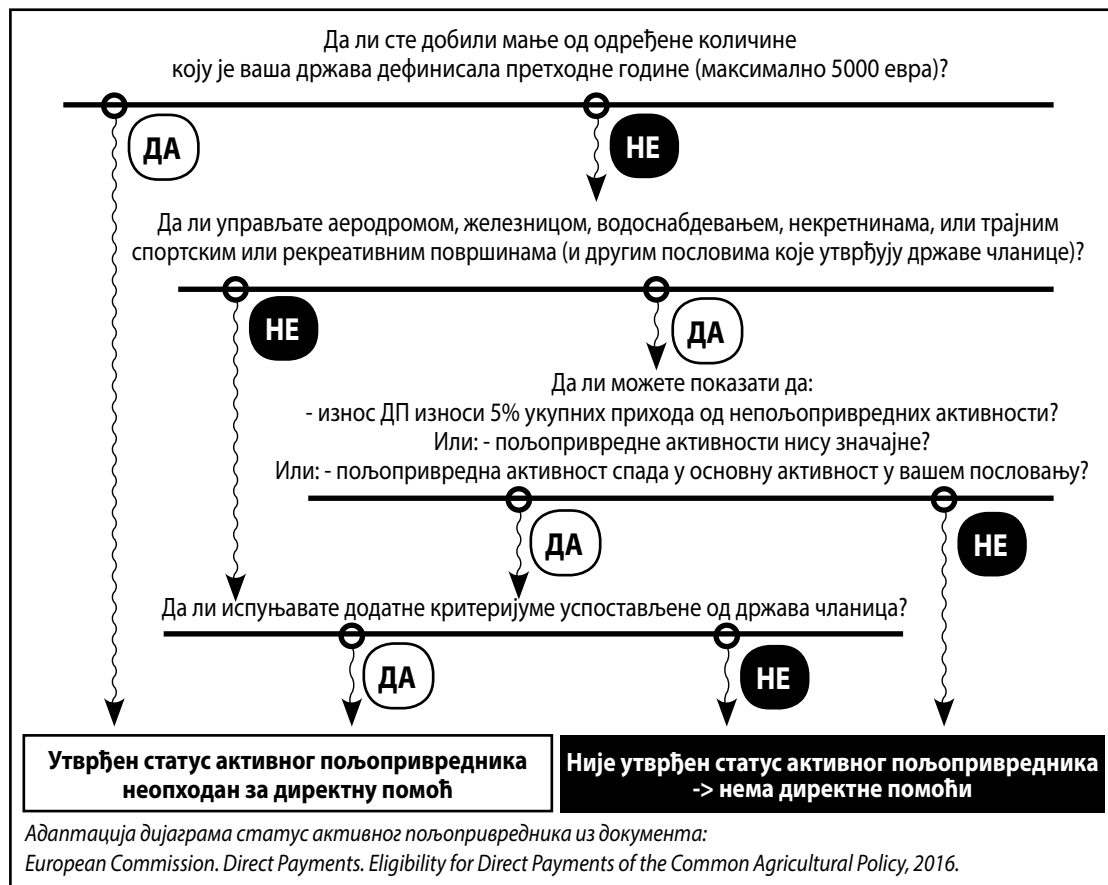
Да би пољопривредници могли да буду корисници директних плаћања, потребно да испуне одређене услове. Генерални услов за директна плаћања јесте да је корисник средстава „активни пољопривредник“, односно, да спроводи минимум активности које утврди држава чланица у складу са Уредбом 1307/2013 (детаљнији приказ у дијаграму) и изменама

Уредбе које су на снази од 1. јануара 2018.

Према томе, корисници директне помоћи не могу бити пољопривредници чије пољопривредне површине се природно (без додатне људске интервенције) одржавају у стању које је погодно за напасање или гајење усева. Директну помоћ такође не могу добити пољопривредници који обрађују мање од једног хектара пољопривредног земљишта.

Правила ЗПП такође подразумевају да пољопривредници морају поштовати еколошке стандарде ЕУ (у складу са правним тековинама) као предуслов за добијање било какве подршке. Реч је о правилима „унакрсног испуњавања“ (енгл. Cross-compliance) која налажу обавезно поштовање минималних стандарда у области животне средине као предуслова за добијање пуне подршке у оквиру ЗПП. Унакрсно испуњавање подразумева поштовање:

- Статутарних захтева управљања (Statutory Management Requirements - SMRs) - Поштовање 13 прописа у области животне средине, безбедности хране, здравља животиња и биљака, добробити животиња и
 - Добрих пољопривредних и еколошких услова (Good agricultural and environmental conditions – GAECs) - обавеза држања земље у добром пољопривредном и еколошком стању, односно поштовање стандарда у погледу заштите земљишта, одржања органске материје земљишта и његове структуре, избегавање погоршања стања земљишта и управљање водама.
- Постојећа правила ЗПП-а дозвољавају државама чланицама одређени ниво флексибилности када је реч о коришћењу директних плаћања, као и у погледу

прераспоређивања средстава између првог и другог стуба ЗПП. Државе чланице могу изабрати да средства распореде за подршку младим пољопривредницима и пољопривредницима у областима са природним ограничењима. Државе могу прераспоредити до 15% вредности између два стуба у складу са договореним лимитом финансијског износа који држава чланица може користити из буџета ЕУ. Државе чланице, такође, могу део директне помоћи наменити за производне активности у складу са прописима ЕУ, без обзира на тренд либерализације. Коначно, државе чланице могу део средстава одредити за подршку малим пољопривредницима под једноставнијим правилима него што је реч

код других примаоца директне помоћи.¹⁶

Међутим, постоје активности на које се обавезно морају издвојити одређена средства из директних плаћања. Посебно треба истаћи да се 30% средстава морају одвојити на активности које као циљ имају заштиту животне средине („зелена директна плаћања“), конкретно, одржавање трајних травнатих површина, поштовање фокалних еколошких зона и диверзификација усева. Према томе, реч је о додатним активностима пољопривредника у односу на „унакрсно испуњавање“, за које пољопривредници добијају додатну финансијску надокнаду (детаљнији приказ у Табели 2).

16 - Поред прописа ЕУ, детаљније објашњење нуди документ: European Commission. The Small Grants Scheme, 2016.

Табела 2. Директна плаћања у оквиру ЗПП 2014-2020.¹⁷

	Директна подршка повезана са производњом (добровољно)	Подршка за области са природним ограничењима (добровољно)	Шема за мале пољопривреднике (добровољно)
		Од 10-15%	
Унакрсно испуњавање	Редистрибутивна плаћања (добровољно)		или
	<ul style="list-style-type: none"> До 30% Највише 65% од просечних директних плаћања (за прве хектаре) 		
	Подршка младим пољопривредницима (обавезно)		
	<ul style="list-style-type: none"> До 2% Млађи од 40 година +25% (право на исплату – највише 5 година) 		
	Зелена плаћања (обавезно)		
	<ul style="list-style-type: none"> Диверзификација усева Сталне травнате површине Еколошке фокалне тачке 30% 		
Основна шема плаћања (обавезно)			<ul style="list-style-type: none"> Поједностављена процедура у односу на правила из претходних колона Максимално 10% укупног износа Укупну суму утврђују државе чланице под одређеним условима (највише 1200 евра)
<ul style="list-style-type: none"> Нове основне шеме плаћања почев од 2015 SAPS је проширен до 2020 (ЕУ 10) 5% умањења за ДП изнад 150 000 евра 			

Други стуб се односи на политику руралног развоја. У том контексту ЗПП тежи да допринесе конкурентности пољопривреде, одрживом управљању природним ресурсима и активностима у вези са климатским променама и уравнотеженом територијалном развоју руралних економија и заједница, укључујући креирање и одржање запослености¹⁸. Према прописима ЕУ, поменути циљеви у области руралног развоја, треба да буду постигнути путем шест приоритета:

1. Подстицање преноса знања и иновација у пољопривреди, шумарству и руралним областима;

17 - Модификација табеле даме у документу: European Commission. Overview of CAP Reform 2014-2020. Agricultural Policy Perspective Brief. December, 2013.

18 - Уредба 1305/2013.

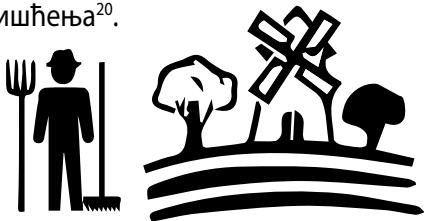
2. Јачање економске одрживости газдинстава и конкурентности свих типова пољопривреде у свим регијама и промовисање коришћења иновативних техника на газдинствима и одрживог управљања шумама;
3. Промовисање организовања прехранбеног ланца, укључујући прераду и маркетинг пољопривредних производа, добробити животиња и у управљања ризиком у пољопривреди;
4. Обнављање, очување и унапређење екосистема у вези са пољопривредом и шумарством;
5. Промовисање ресурсне ефикасности и подршка преласку на привреду која користи мање фосилних горива и која је отпорна на климатске промене у пољопривредном, прехранбеном и шумарском сектору;

6. Промовисање социјалне инклузије, смањења сиромаштва и привредног развоја у руралним областима.

Уредба 1305/2013 даље предвиђа сет индикативних мера за остварење сваког од наведених приоритета. У те мере спадају и оне које су усмерене на заштиту животне средине. Међутим, ове мере су добровољне и подразумевају додатне активности у односу на оне које су правно обавезујуће, односно, наведене у Стубу I.

Као и у случају директних плаћања, финансирање руралног развоја спада у подељену надлежност у оквиру које ЕК обезбеђује финансијска средства путем Европског пољопривредног фонда за рурални развој (енгл. European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD). Тим средствима управљају надлежни органи државе чланице у складу са програмом руралног развоја које државе претходно морају израдити и који ЕК мора одобрити.

Напоследку треба истаћи да један од услова за коришћење финансијских средстава ЗПП јесте и да државе чланице поседују и користе механизме праћења и контроле (енг. Integrated Audit and Control System) коришћења предвиђених средстава чија структура и обавезе држава чланица су детаљно утврђене регулативом ЕУ¹⁹. У оквиру својих надлежности ЕУ проверава како државе чланице управљају средствима ЕУ фондова са могућношћу да обуставе исплате у случају ненаменског коришћења²⁰.

19 - Чл. 67-78. Уредбе 1306/2013.

20 - Члан 41. Уредбе 1306/2013.

1.3. Будући развој ЗПП

У претходном периоду (2014-2020), ЗПП је наишла на критике стручне јавности у погледу опсега реформи у односу на претходне фазе реформе ЗПП, до те мере да се доводи у питање да ли се о променама ЗПП из 2013. године уопште може говорити као о реформама²¹. Иако су постојали повољни економски услови за даљу реформу (нпр. релативно високе цене пољопривредних производа које по правилу погодују про-реформским иницијативама) сплет различитих социо-економских фактора довео је до скромних помака. Једна од

Пример добре праксе: Пољска

Пољска пољопривреда је имала значајне користи од приступања ЕУ. У периоду 2005-2013. у Пољску је уложено 33 милијарде евра из средстава ЗПП (Стуб I и II) док ће у току 2014-2020 бити уложено 32 милијарде евра. Притом, од достизања чланства 2004. до 2012. приходи у сектору пољопривреде порасли су 115% (у просеку 10% годишње) док је у истом периоду извоз упетостручен. Након достизања пуноправног чланства, дошло

важних карактеристика постојеће ЗПП јесте повећана флексибилност односно могућност држава чланица да својим правилима додатно спецификују промену ЗПП на својој територији, што у пракси

21 - Centre for European Policy Studies. *The Political Economy of the 2014-2020 Common Agricultural Policy: an Imperfect Storm*. Edited by Johan Swinnen. Rowan & Littlefield International, Ltd., London, 2015.

може довести до решења која су испод, или изнад потребних стандарда ЕУ²². Иако флексибилност омогућава прилагођавање ЗПП националним специфичностима, такво решење државама чланицама доноси додатна административна оптерећења²³. Иако су постојећи подаци још увек скромног обима, студија о имплементацији ЗПП коју је наручила ЕК показује, између осталог, да постоје различите праксе у одабиру мера у имплементацији ЗПП које су државе чланице одабрале, али и мањак кохерентног приступа у одабиру таквих мера унутар самих држава чла-

је и до укрупњавања земљишних поседа и повећане специјализације. У периоду 2002-2014 улагања у агро-прехрамбени сектор су углавном била улагања у унапређење санитарних, хигијенских и ветеринарских услова, унапређење квалитета производње и модернизација постојеће технологије.

ница²⁴. Услед такве разноликости, тешко се може говорити о одређеним обрацима у деловању држава чланица, сем констатације да је приоритет држава чланица, по свему судећи, остварење економске одрживости пољопривредника, док мере заштите животне средине, иако се примењују, ипак имају скромнију улогу у односу на економске аспекте²⁵.

22 - Ibid.

23 - European Commission. *Mapping and Analysis of the Implementation of the CAP. Final Report*. Brussels, 2016. Сmp. 280.

24 - Ibid. Сmp. 280.

25 - Ibid. Сmp. 272-276.

Иако постојећа ЗПП важи до 2020. године, већ је у току дебата између различитих актера о будућности ЗПП²⁶, док истовремено институције ЕУ настоје да поједноставе постојећу ЗПП одређеним интервенцијама у постојећим прописима²⁷, као што су поменуте измене кључних уредби које уређују ЗПП 2014-2020 (погледати поглавље 1.2).

Директна плаћања су предмет критика, с обзиром на недовољну софистицираност помоћи коју на тај начин пољопривредници добијају. Иако раздвојена од производње, директна помоћ и даље представља један вид субвенције пољопривредницима који такву финансијску подршку добијају без обзира на конкретне ризике и специфичне потребе, истовремено стављајући велике пољопривреднике у повољнији положај²⁸. Услед тога, присутна су стручна мишљења да се директна помоћ замени подршком која ће ставити фокус на остварење јасно утврђених циљева и бити заснована на уговорном односу на основу којег би пољопривредник морао да испоручи конкретне услуге од јавног интереса. Слични предлози важе и за даљу реформу другог стуба ЗПП²⁹. Постоје и предлози реформи у смислу ценовних

26 - С обзиром на повећану процедуралну сложеност у погледу дефинисања новог ЗПП-а о чему је било речи у првом поглављу.

27 - Интервју са представницима стручног тима удружења пољопривредних произвођача СОРА-COGECA 23.06.2017.

28 - С обзиром да се ДП добија на основу пољопривредног земљишта које пољопривредник поседује.

29 - Matthews A. Mahe L. Bureau J. Dax T. Copus A. *Research for Agri Committee – CAP Reform Post-2020 – Challenges in Agriculture. Workshop Documentation*. European Parliament. Directorate-General for Internal Policies. Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. Agriculture and Rural Development. Brussels, 2016. Сmp. 9-11, 100 и 228-229.

инструментата која би подразумевала наставак пружања финансијске подршке пољопривредницима, али у циљу очувања стабилности и управљања ризиком уместо досадашње праксе давања директне помоћи на основу пољопривредног земљишта³⁰.

Присутнасуимишљењадабипроизводно невезана директна плаћања требало задржати у некој форми као подршку укупном приходу пољопривредника, али и да би цео систем ЗПП требало значајно поједноставити и обезбедити механизме да се пољопривреда заштити од значајних ризика имајући у виду различите изазове, укључујући политичке (Брегзит, руски ембарго на увоз пољопривредних производа из ЕУ), социо-економске (нагле промене цена, старење пољопривредног становништва) и еколошке (климатске промене)³¹.

У новембру 2017. године ЕК је усвојила комуникацију „Будућност хране и пољопривреде” којом је дефинисала одређене смернице даље реформе ЗПП у периоду након 2020. Из документа³² се

може закључити да ће даља реформа ићи у правцу веће децентрализације ЗПП где би нагласак био на остварењу циљева релевантних за ЗПП али би конкретни начини достизања тих циљева били у већој мери остављени дискрецији држава чланица (енгл. New Delivery Model)³³. Такав приступ је још један покушај да се поједностави имплементација ЗПП, имајући у виду специфичности држава чланица³⁴. Додатне измене будуће ЗПП-а вероватно ће подразумевати поједностављен систем заштите животне средине (по свему судећи, без компоненте зелених директних плаћања), увођење нових (информационих) технологија, стварања бољих услова за ефективније укључивање млађих генерација у сектор пољопривреде итд. Поменуте и друге оквирне циљеве представљене у документу, потребно је у наредном периоду разрадити, односно, повезати са вишегодишњим финансијским оквиром за период након 2020. Иако су активности ЕК у последњем периоду, попут измена кључних директива и усвајање

поменуте комуникације до неке мере одговориле на критике на постојећи ЗПП и поставиле оквир за његов будући развој, свакако да је структура ЗПП за период након 2020. године још увек прилично неизвесна, и да њена даља (правно-институционално-финансијска) спецификација остаје задатак за наредни период³⁵.

1.4. Импликације по Србију – усклађеност са стандардима ЕУ и наредни кораци

Србија је започела процес приступања Европској унији који *inter alia* подразумева усаглашавање са ЗПП (у оквиру Преговарачког поглавља 11). У складу са тиме, завршен је аналитички преглед законодавства ЕУ и Србије (screening) након чега је Европска комисија сачинила извештај (Screening Report). Из наведеног извештаја као и из годишњих извештаја ЕК о Србији види се да значајни изазови предстоје у погледу усаглашавања са системом директних плаћања, политиком руралног развоја, интегрисаним системом контроле и ревизије (Integrated Audit and Control – IACS) као и са системом прикупљања података пољопривредних газдинстава (Farm Accountancy Data Network – FADN). Када је о директним плаћањима реч, Комисија примећује да се постојећа помоћ пољопривредницима у великој мери састоји од производно везаних плаћања, што није у складу са постојећом ЗПП, односно, са чињеницом да директна плаћања ЕУ углавном нису производно везана. Такође, ЕК очекује од Србије да поштује сопствену Стратегију

пољопривреде и одрживог развоја³⁶.

Велика очекивања постоје у погледу јачања капацитета Управе за аграрна плаћања с обзиром да ће ова институција имати функцију агенције за плаћања (Payment Agency) у складу са прописима ЕУ, и стога имати кључну улогу у спровођењу ЗПП у Србији након приступања ЕУ. Коначно, на основу поменутог извештаја, ЕУ је утврдила мерила за отварање Поглавља 11 које Србија мора да испуни пре него што се отвори Поглавље 11 и започне процес преговора³⁷ у овој области. Та мерила су:

- да Србија Комисији представи акциони план, као основу за преношење, спровођење и примену правних тековина, које се односе на пољопривреду и рурални развој;
- да Србија Комисији поднесе захтев за поверавање реализације буџета за IPARD II, у складу са одредбама Спроведбене Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

Србија је у Националном програму за усклађивање са правним тековинама ЕУ³⁸ утврдила конкретне кораке у погледу усклађивања са ЕУ за Поглавље 11, али поменути Акциони план ће те кораке детаљније разрадити. Европска комисија је већ дала коментаре на нацрт Акционог плана који је сада у завршној фази израде

30 - На пример, предлог организације Момагри је да се дефинише еквилибријум цена и да у случају већих варијација тржишних цена интервенција из јавних средстава интервенција из јавних средстава буде примењен како би се пружила подршка пољопривредницима (тржишне цене значајно испод еквилибријума) односно прикупила додатна средства од пољопривредника (тржишне цене изнад еквилибријума) како би се прикупљена средства сачувала и користила у случају већих тржишних поремећаја. *Mouvement pour une organization mondiale de l'agriculture (momagri). White Paper; a New Strategic Course for the CAP. Paris, 2016. Стр. 5-17.*

31 - Интервју са представницима стручног тима удружења пољопривредних произвођача COPA-COGECA 23.06.2017; *European Farmers European Cooperatives (COPA-COGECA). The Future CAP post 2020. Brussels, 2017. Стр. 4-6.*

32 - Извор: Wigier M. у Европска комисија, Wigier M. *The Changes in Economy and in Agri-food Sector*

in Poland - Macroeconomic Analysis. Economics of Agriculture, Year 62, No. 4 (899-1178) Belgrade. 2015, Стр. 1151-1152, 1154, 1157. European Commission; Poland Common Agricultural Policy, 2014; European Commission. Poland and the CAP – 10 Years of Success. Agricultural Policy Perspectives Brief. 2014.

33 - *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions -The Future of Food and Farming. 2017. Доступно на: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/future-of-cap/future_of_food_and_farming_communication_en.pdf.*

34 - С тим што, као што примећује Симовић К., поједностављење ЗПП-а на институционалном нивоу (на релацији ЕУ-државе чланице) још увек не значи нужно поједностављивање постојећих процедура и за саме пољопривреднике. Извор: *Simovic K. On Everyone's Plate – What's the Recipe for the Future of CAP? Доступно на: <http://cep.org.rs/en/blogs/on-everyones-plate/>.*

35 - *Allen Matthews: Decoding the CAP Communication. 2017. Доступно на: <http://capreform.eu/decoding-the-cap-communication/>.*

36 - *Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени гласник РС”, бр. 85/2014).*

37 - *Када је реч о приступним преговорима, треба напоменути да се не преговара о презимању правних тековина ЕУ, јер се то свакако мора учинити у циљу учлањења у ЕУ. Преговори се воде једино на тему прелазних периода и конкретних модалитета за усвајање и примену правних тековина.*

38 - *Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније 2014-2018. Друга ревизија. 2016.*

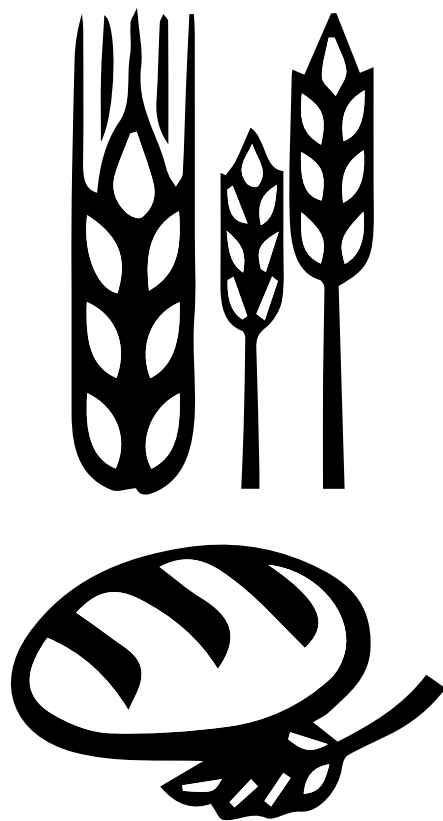
(Европској комисији је достављен други нацрт документа након измена на основу претходних коментара ЕК)³⁹.

Треба истаћи да је зарад усклађивања са захтевима ЕУ нарочито важно обезбедити континуиране реформе у овој области и са тиме ускладити финансирање домаће пољопривреде. Битно је да пољопривредна политика и финансирање не осцилирају сувише на годишњем нивоу, што је управо проблем на који указује стручна јавност⁴⁰.

Када је о директним плаћањима реч, предстоји њихово усаглашавање са правилима ЕУ, која у овом тренутку наглашавају производно неповезану финансијску подршку пољопривреди, имајући у виду тренд либерализације светске трговине и усклађивање европске пољопривреде са тржишним механизмима. Међутим, чињеница је такође да је ЗПП променљиве природе и да је још увек неизвесно како ће тачно изгледати ЗПП након 2020. године. Услед тога, усклађивање са правилима ЕУ треба да буде пажљиво и постепено, како би се, с једне стране, изашло у сусрет захтевима у вези са постојећом ЗПП, а истовремено домаћа пољопривреда припремила за усклађивање са будућом ЗПП.

Оно што је свакако извесно јесте да ће у оквиру постојећег прилагођавања додатно ојачати позиција државних структура надлежних за спровођење ЗПП у Србији, а нарочито предвиђене агенције

за плаћања (Управа за аграрна плаћања). У том својству, реформа локалне самоуправе у погледу њених активности на пољу пружања подршке пољопривредницима и руралним заједницама ће свакако у неком тренутку доћи на дневни ред. Исход такве реформе у овом тренутку није у потпуности предвидив, али ће свакако подразумевати повећану улогу државних структура (конкретно, Управе за аграрна плаћања) у виду већег надзора над радом локалних самоуправа, у погледу коришћења фондова за пољопривреду и рурални развој, праћено даљим разматрањима о положају и надлежностима локалних самоуправа, када је у питању пружање финансијске подршке сектору пољопривреде и руралног развоја.

39 - Разговор са представником стручног тима Делегације Европске уније у Републици Србији, 20.02.2017.

40 - Живадиновић Б. Како до успеха у преговорима са ЕУ у сектору пољопривреде – област директних плаћања. Европски опкрет у Србији, Београд, 2016.

2. ИНСТРУМЕНТ ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ ЗА РУРАЛНИ РАЗВОЈ (IPARD II)

2.1. Настанак и историјат

Инструмент за претприступну помоћ (енг. Instrument for Pre-accession Assistance – IPA) успостављен је 2007. године, и тада је замењен велики број програма и финансијских инструмената, који су се спроводили у претходном периоду, а у циљу поједностављења пружања спољне помоћи ЕУ. IPA је до сада имала две фазе – прва од 2007-2013. и друга која је још увек у току (IPA II 2014-2020).

Кључни документи ЕУ на којима се IPA II темељи јесу:

- Уредба 236/2014 о заједничким правилима и процедурама за имплементацију инструмената ЕУ за финансирање екстерних акција⁴¹;
- Уредба 231/2014 Европског парламента и Савета којима се успоставља Инструмент за претприступну помоћ⁴², и
- Уредба 447/2014 којим се имплементира Уредба 231/2014 Европског парламента и Савета⁴³.

Према Уредби 231/2014, IPA 2014-2020

41 - REGULATION (EU) No 236/2014 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 March 2014 laying down common rules and procedures for the implementation of the Union's instruments for financing external action.

42 - REGULATION (EU) No 231/2014 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 March 2014 establishing an Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II).

43 - COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 447/2014 of 2 May 2014 on the specific rules for implementing Regulation (EU) No 231/2014 of the European Parliament and of the Council establishing an Instrument for Pre-accession assistance (IPA II).

треба да подржи кориснике (у које спада и Србија)⁴⁴ у усвајању и имплементацији политичких, институционалних, правних, административних, социјалних и економских реформи зарад поштовања европских вредности и како би се корисници постепено усагласили са правилима, стандардима, политикама и праксама ЕУ, имајући у виду чланство у ЕУ. IPA је притом замишљена као својеврсна припрема држава кандидата за коришћење већих фондова ЕУ, који су доступни након достизања пуноправног чланства⁴⁵.

Помоћ предвиђена IPA II спроводи се у оквиру пет области:

- А) реформе у циљу припреме за чланство у ЕУ и са њима повезаним јачањем институција и капацитета;
- Б) Социо-економски и регионални развој;
- В) Запосленост, социјалне политике, едукација, промовисање родне равноправности, развој људских ресурса;
- Г) Пољопривреда и рурални развој;
- Д) Регионална и територијална сарадња.

Путем Индикативног стратешког документа (ИСД)⁴⁶ утврђују се приоритети за достизање циљева у свакој од пет области као и индикативна алокација средстава за сваку од пет области. ИСД доноси Европска

44 - У кориснике спадају: Албанија, Босна и Херцеговина, Исланд, Косово (у складу са Резолуцијом 1244), Црна Гора, Србија, Турска и БЈР Македонија.

45 - REGULATION (EU) No 231/2014 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 March 2014 establishing an Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II). Мрак и Тулев, притом, указују на то да учинак у претприступном периоду не мора нужно да води успешном коришћењу средстава након приступања: Мрак М. Тулев Д. Absorption for EU Pre-accession Funds: Concept and Implications for Kosovo. Prishtina, 2008. Сmp. 37 – 41.

46 - European Commission. Indicative Strategy Paper for Serbia (2014-2020).

комисија у сарадњи са корисницима IPA средстава. Даља правила коришћења дефинишу се Оквирним споразумом о коришћењу IPA II и посебним споразумима за конкретне области између држава корисница и ЕК, и другим планским документима које држава корисница утврђује у сарадњи са ЕК.

Једно од обележја IPA II јесте коришћење секторског приступа у оквиру којег државе кориснице дефинишу приоритете за коришћење IPA средстава, за разлику од пројектног приступа из претходног периода⁴⁷.

IPA II предвиђа поверавање финансијских средстава од стране ЕК државама корисницима. У том циљу, држава корисница мора да успостави структуре и институције за управљање, контролу, надзор, праћење, евалуацију, извештавање и интерну ревизију IPA II помоћи. То су конкретно:

- Национални IPA координатор (NIPAC);
- Национални службеник за одобравање (HAO);
- Оперативне структуре;
- Екстерна ревизорска установа.

Притом, HAO треба да успостави управљачку структуру састављену од Националног фонда и канцеларије за пружање подршке. Подршка пољопривреди и руралном развоју спроводи се у складу са поменутиим генералним правилима за коришћење IPA средстава, с тим што ову област постоје додатне спецификације о којима ће даље бити речи.

47 - Пејовић А., Лазовић М., Мирић О., Кнежевић И. Водич кроз IPA II инструмент за претприступну помоћ 2014-2020. Београд, Европски покрет у Србији, 2014.

2.2. Карактеристике IPARD-а

Као што је поменуто, IPA II се тематски састоји од пет области од којих се једна односи на пољопривреду и рурални развој, те се стога говори о Инструменту за претприступну помоћ у области пољопривреде и руралног развоја (Instrument for pre-accession Assistance in Agriculture and Rural Development – IPARD II)⁴⁸.

IPARD је наследио Посебни програм претприступне помоћи за пољопривреду и рурални развој (SAPARD) који је пре обједињавања програма и инструмената спољне помоћи (успостављање IPA) био у употреби, односно, коме су приступ имале државе кандидати до 2007. године.

Важно је истаћи да поменута Уредба 447/2014 утврђује специфичне одредбе које се односе на IPARD. Држава корисница мора да припреми Програм имплементације IPARD програма, који накнадно мора да одобри ЕК. У склопу IPA оперативних структура, такође је за IPARD II потребно установити следеће институције:

1. Управљачко тело – јавна институција на националном нивоу надлежна за припрему и имплементацију програма, укључујући одабир мера и публицитет, координацију, евалуацију, праћење и извештавање о програму и којом управља државни службеник високог ранга са искључивим одговорношћу;
2. IPA Агенција за рурални развој са сличним функцијама као агенција за плаћање у државама чланицама, надлежна за публицитет, одабир пројеката, ауторизацију, контролу и књиговодство у вези са преузетим обавезама и исплатама, и за извршење исплата.

48 - http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/ipa/pristupljeno 3.3.2017.

Према томе, иако се наслања на општа правила за коришћење IPA, домаћи прописи и прописи ЕУ уводе додатне захтеве када је реч о структурама које се односе на спровођење IPARD-а.

Влада Србије је прописала које уставне ће вршити предвиђене функције у погледу спровођења IPA и IPARD-а⁴⁹:

- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Сектор за рурални развој, обавља функцију Управљачког тела у оперативној структури за управљање програмом руралног развоја у области пољопривреде (IPARD програм) у оквиру IPA II.
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за аграрна плаћања, обавља функцију IPARD агенције у оперативној структури за управљање програмима руралног развоја у области пољопривреде у оквиру IPA II.

У складу са Индикативним стратешким документом, за Србију је распоређено 210 милиона евра⁵⁰ за пољопривреду и рурални развој, од чега је 175 милиона⁵¹ евра предвиђено за IPARD. Коришћење ових средстава, поред закључења Оквирног споразума о коришћењу IPA, подразумева потписивање секторског споразума за ко-

49 - У складу са Уредбом о управљању програмима претприступне помоћи ЕУ у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014-2020. године Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 86/2015 од 14.10.2015. године, а ступила је на снагу 22.10.2015. и Одлуком о одређивању одговорних лица и тела за управљање програмима претприступне помоћи ЕУ у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014-2020. године („Сл. Гласник РС“, бр. 76/2017).

50 - Анекс 1 поменутог документа.

51 - Ministry of Agriculture and Environmental Protection. Republic of Serbia. IPARD Programme for 2014-2020. Стр. 97.

коришћење IPARD средстава и финансијског уговора након што ЕК процени да су домаће институције спремне да им се повери коришћење IPARD II средстава.

Правила IPARD-а су у великој мери слична захтевима које важе за Стуб II – политика руралног развоја. ЕК поверава финансијска средства држави кандидату након што држава сачини програм мера на које ЕК мора дати сагласност. Пре усвајања програма, потребно је закључити Оквирни, односно, секторски споразум за коришћење IPARD средстава.

Србија је са ЕУ закључила оквирни IPA споразум⁵² и секторски IPARD споразум⁵³. Србија је такође припремила IPARD програм који је одобрила Европска комисија. У складу са понуђеним индикативним мерама из Секторског споразума, IPARD програм⁵⁴ дефинише пет мера за које се IPARD II средства могу користити:

Прва фаза (2014-2016)

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава;
- Инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа;
- Инвестиције у диверзификацију активности и развој бизниса на газдинству;
- Техничка помоћ.

52 - Framework Agreement between the Republic of Serbia represented by the Government of the Republic of Serbia and the European Commission on the Arrangements for Implementation of Union Financial Assistance to the Republic of Serbia under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II).

53 - Sectoral Agreement between the Government of the Republic of Serbia and the European Union Setting out Provisions for the Management and Implementation of Union Financial Assistance to the Republic of Serbia under the Instrument for Pre-accession Assistance in the Policy Area 'Agriculture and Rural Development' (IPARD).

54 - Ministry of Agriculture and Environmental Protection. Republic of Serbia. IPARD Programme for 2014-2020.

Друга фаза (2017-2020)

- Прирема и спровођење локалних акционих стратегија – LEADER приступ;
- Агро-еколошке мере – органска пољопривреда.

С обзиром на кашњења у погледу примена мера IPARD-а у Србији, извесно је да ће временске фазе њихове примене бити реорганизоване и да ће окончање коришћења IPARD II средстава бити остављена за период након 2020. године⁵⁵.

Битно је истаћи да IPARD средства чине само део укупних издатака за спровођење одређених пољопривредних активности у оквиру наведених мера, тј. реч је о кофинансирању. У складу са Секторским споразумом⁵⁶, помоћ из јавних извора, било да су европска или домаћа, чине 50% укупне помоћи, уз одређене изузетке. Од тога, из јавних извора по правилу 75% долази из IPARD-а, а преосталих 25% су средства из других јавних извора. Остатак средстава (50%) морају доћи из приватних извора⁵⁷.

Притом, у складу са договором између Србије и ЕК, одређене активности се не финансирају у склопу IPARD програма и предвиђених IPARD средстава (нпр. органско сточарство) него из других извора којим Србија располаже⁵⁸.

Да би могао користити IPARD средства, пољопривредник мора аплицирати за њихово коришћење код надлежног органа (у случају Србије то је Управа за аграрна плаћања) у складу са позивом за достављање апликација који тај

55 - Разговор са представником стручног тима Делегације ЕУ у Републици Србији, 12.05.2017.

56 - Анекс 4.

57 - Члан 35, Секторског уговора.

58 - Ministry of Agriculture and Environmental Protection. Republic of Serbia. IPARD Programme for 2014-2020. Стр. 133-134.

орган објављује. У IPARD програму су утврђени услови за сваку меру⁵⁹ под којима се пољопривредници могу пријавити. За прве три предвиђене мере⁶⁰ неки од захтева су следећи:

- Да апликант нема неизмирених пореских обавеза и плаћања за социјално осигурање;
- Да у тренутку апликације за IPARD средства не аплицира на другом месту за исту инвестицију;
- Да поштује стандарде Републике Србије и ЕУ у вези са заштитом животне средине и добробити животиња⁶¹;
- Да припреми бизнис план за инвестицију већу од 50.000 евра, односно, поједностављену верзију бизнис плана ако је инвестиција мања од наведеног износа⁶².

У случају инвестиција у физичку имовину, прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа апликант мора да се пет година бави активношћу за коју су средства затражена и мора поседовати одговарајућа знања и искуство. Из овог пресека стања, види се да су услови за конкурисање и добијање подршке преко IPARD-а веома захтевни и да подразумевају да апликант има значајне стручне и финансијске капацитете.

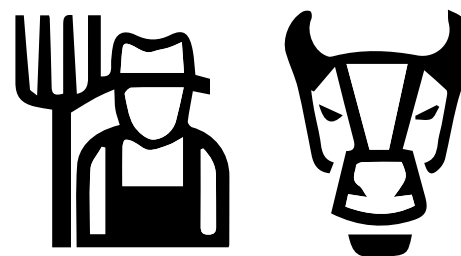
59 - Услови који зависе од тога у склопу које мере је предвиђена конкретна активност.

60 - Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава; инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа; инвестиције у диверзификацију активности и развој бизниса на газдинству.

61 - Што подразумева прибављање сертификата од стране надлежних органа.

62 - Ministry of Agriculture and Environmental Protection. Republic of Serbia. IPARD Programme for 2014-2020. Стр. 108-110.

У случају успешне апликације закључује се уговор о пружању финансијске подршке. Финансијска подршка преко IPARD-а се добија након што пољопривредник спроведе предвиђене активности, водећи рачуна о свој потребној документацији коју мора чувати у циљу евиденције и правдања трошкова у циљу накнадног добијања финансијске помоћи⁶³. Према томе, пољопривредник предфинансира целокупну пољопривредну активност, и након тога је могуће добити финансијску подршку за део трошкова путем IPARD-а под условом да су предвиђене активности остварене.

Извор: Европска комисија⁶⁴ и Министарство пољопривреде, шумарства и хране Републике Словеније⁶⁵

63 - Sectoral Agreement between the Government of the Republic of Serbia and the European Union Setting out Provisions for the Management and Implementation of Union Financial Assistance to the Republic of Serbia under the Instrument for Pre-accession Assistance in the Policy Area 'Agriculture and Rural Development' (IPARD). Члан 41.

64 - Commission Staff Working Document. Turkey 2016 Report. Accompanying the document. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. 2016 Communication on EU Enlargement Policy. Стр. 50.

65 - Prošek J.K. Republic of Slovenia. Ministry of Agriculture, Forestry and Food. Section for Rural Development and Structural Policy. SAPARD Programme 2000-2006 in Slovenia; a Story of Learning and Positive Experiences. Presentation, Montenegro, 2008.

Пример добре праксе:

Словенија и Турска

Словенија је била корисник SAPARD програма од 2001-2004 и предвиђена средства су скоро у потпуности искоришћена. Словенија је конкретно искористила 26,8 милиона евра из SAPARD-а док је са средствима из домаћих јавних извора и приватних извора укупан износ инвестиција био 84,2 милиона евра. Захваљујући подршци преко овог програма ЕУ, повећана је производња и просечан приход на пољопривредним газдинствима за 27%, укупна површина култивисане земље повећана је за 30% и просечног земљопоседа за 30%. Повећана је и конкурентност словеначке пољопривреде, што је допринело повећаном извозу. Током коришћења SAPARD-а стечена су драгоцене искуствима и ојачане институције предвиђене за коришћење фондова доступних након приступања Словеније ЕУ 2004. године.

Турска је била корисник IPARD I средстава и као резултат тога спроведено је 11.000 пројеката (у оквиру 15 позива) и створено 50.000 нових радних места. Турска би такође требало ускоро да отпочне са коришћењем IPARD II средстава. Поднет је захтев ЕК за поверавањем средстава, и објављен први позив за подношење пријава за добијање финансијске подршке преко IPARD-а II. Према мишљењу ЕК, надлежна институција за пољопривреду и рурални развој је у зрелој фази развијености.

2.3. Импликације по Србију – изазови и прилике у погледу коришћењу IPARD-а

Као што је наведено, Србија је потписала секторски IPARD споразум са ЕУ и донела IPARD програм који је је добио сагласност ЕК. Србија је такође поднела захтев за поверавање финансијских средстава за IPARD од ЕК чиме је испунила прво мерило за отварање преговора за Поглавље 11. Међутим, средства IPARD-а још увек нису искоришћена иако су формално од 2015. године била на располагању.

Значајан недостатак у протеклом периоду био је институционалне природе. У извештају ЕК за Србију за 2016. годину и Извештају о аналитичком прегледу законодавства (енг. Screening report) указује се на постојеће изазове у погледу коришћења IPARD-а. У извештају је као једно од мерила за отварање поглавља 11 управо утврђен услов да Србија упути захтев за поверавање финансијских средстава за IPARD. Србија је то доиста и учинила, међутим у пракси такав захтев није довољан јер институције предвиђене за спровођење IPARD-а још увек нису, од стране ЕК, оцењене као спремне за обављање предвиђених задатака.

Институција на коју нарочито треба обратити пажњу јесте Управа за аграрна плаћања, која ће вршити функцију агенције за плаћања, у складу са домаћим и прописима ЕУ. Управа за аграрна плаћања се још увек суочава са значајним техничким и институционалним изазовима, почев од знања и вештина особља (информационе технологије, интерна ревизија, инспекцијски послови итд.) па до техничких услова које радне просторије

Управе морају испунити. Испуњавање техничких стандарда за рад Управе за аграрна плаћања је стога предуслов за њену акредитацију, а то је, са друге стране, предуслов за потписивање финансијског уговора са ЕК и трансфером финансијских средстава из буџета ЕУ. Добра вест је да је према извештајима ревизора Европске комисије, на основу последње ревизије ЕК из новембра 2017. године, закључено да је у протеклом периоду направљен велики напредак у погледу рада Управе, услед чега се убрзо очекује да ће Европска комисија поверити Србији финансијска средства за IPARD. У наредних неколико месеци, очекује се и потписивање финансијског споразума, као још један значајни предуслов за коришћење средстава из IPARD-а⁶⁶. Имајући у виду остварени напредак, Управа за аграрна плаћања је већ објавила два позива за достављање предлога за добијање финансијске подршке IPARD-а како би се на тај начин искористило време док државне институције чекају на званичан позитиван одговор ЕК⁶⁷.

Средства IPARD-а користе у складу са Н+3 правилу, што значи да се прва средства предвиђена за прву годину (15 милиона евра⁶⁸) морају искористити до краја треће године од када су формално на располагању држави кандидату. Другим речима, рок да се средства за прву годину (2015) искористе јесте 31. децембар 2018. године. С обзиром на сложеност

66 - Разговор са представником стручног тима Делегације Европске уније у Републици Србији, 12.05.2017. и 20.02.2018.

67 - Позиви су доступни на сајту Управе за аграрна плаћања: <http://uap.gov.rs/>.

68 - Ministry of Agriculture and Environmental Protection. Republic of Serbia. IPARD Programme for 2014-2020. Сmp. 95.

процедуре, реч је о веома кратком року, чиме се озбиљно доводе у питање изгледи да средства из 2015. године буду успешно искоришћена.

Још једна потенцијална препрека за коришћење IPARD-а тиче се капацитета пољопривредника да поднесу квалитетне апликације за добијање IPARD средстава. Сложеност процедуре и обимност докумената које је потребно припремити вероватно ће изискивати додатне трошкове. Те трошкове ће вероватно моћи да поднесу само крупнији пољопривредници док за мање пољопривреднике једина могућност преостаје ослањање на задругарство које је у овом тренутку на недовољном ступњу развоја. Истовремено чињеница да се IPARD средства добијају у форми суфинансирања као и да подразумевају предфинансирање умањује шансе малих пољопривредника за успешно конкурисање. Потребно је стога обезбедити да потенцијални корисници IPARD-а буду оспособљени да успешно конкуришу по објављивању позива Управе за аграрна плаћања.

Осим даљих напора на јачању пољопривредних задруга, један од потенцијално корисних инструмената предвиђен IPARD-ом јесте и LEADER приступ који подразумева израду локалних стратегија развоја у сарадњи свих релеванних актера у руралним заједницама путем тзв. Локалних акционих група (LAG). Овакав инструмент још увек није у довољној мери развијен што се може повезати са недефинисаним правним статусом ЛАГ-ова у домаћем законодавству.

Коначно, уколико IPARD средстава у пракси буду употребљена превасходно за крупније пољопривреднике, потребно је размотрити додатне могућности за по-

дршку малим пољопривредницима, нпр. из домаћих финансијских извора (републички, покрајински и локални буџети).

Доносиоци одлука у Србији и ЕУ су свесни проблема у вези са кашњењем коришћења IPARD средстава у складу са тиме су предузели мере као што је редефинисање временских фаза за спровођење мера предвиђених IPARD програмом. У складу са тиме, уместо две фазе, сада су предвиђене три фазе. Правило Н+3 подразумева да IPARD средства могу да се искористе до 2023. године. Међутим, потребно је предузети мере да се не чека на последњи час и да се средства благовремено искористе. Потребно је водити све време евиденцију о досадашним искуствима у погледу планирања и коришћења IPARD II средстава, у циљу припреме за успешно коришћење средстава из фондова ЕУ доступних након достизања пуноправног чланства.

Поред постојећих активности у циљу јачања капацитета Управе за аграрна плаћања, потребно је предузети мере у циљу јачања капацитета пољопривредника да успешно аплицирају и користе IPARD средства, односно, створити повољне услове за деловање специјализованих фирми за пружање услуга стручне подршке у садејству са саветодавном подршком Управе за аграрна плаћања и других јавних установа. Надлежни органи би требало да активно прате развој ситуације у другим државама које јесу или могу бити кориснице IPARD II средстава, као и претходног IPARD циклуса, како би се благовремено идентификовале како добре тако и лоше праксе у досадашњем коришћењу претприступних средстава ЕУ за пољопривреду и рурални развој.

3

ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА ПОЉОПРИВРЕДЕ У СРБИЈИ

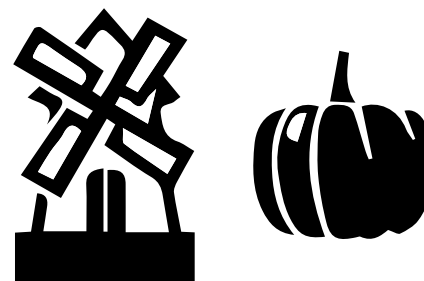
Дејан Максимовић

Еколошки центар „Станиште“

Вршац

Током приступних преговора, Србија треба да усклади своју правну регулативу и праксу са европском, између осталог, и у области пољопривреде и руралног развоја, односно да са Европском унијом договори прелазне рокове за усклађивање и након ступања у чланство. На крају тог процеса, државна администрација у Србији требало би да је довољно припремљена да испуни све прихваћене обавезе, а пољопривредници оспособљени да издрже конкуренцију заједничког европског тржишта и искористе могућности које пружа Заједничка пољопривредна политика (ЗПП) Европске уније.

У домаћој јавности постоји свест о важности пољопривреде. Често се у медијима помиње као „развојна шанса“, или „стратешка грана“ привреде. Ипак, учешће пољопривреде, шумарства, лова и риболова у бруто домаћем производу није високо, како се чини. Од 2013. године, када је износило 7,9%, у сталном је паду, да би 2015. године било 6,8%. Учешће пољопривреде, шумарства, лова и риболова у запослености је такође у паду, са 21% у 2012. години на 18,6% у 2016. години⁶⁹.

69 - Извештај о стању у пољопривреди у Републици Србији у 2016. години, Књига I (хоризонтални преглед), „Зелена књига“, јун 2017. године, поглавље 1.1. – Макроекономски амбијент и значај пољопривредно-прехранбеног сектора, табела 2, страна 5.

1. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

У периоду новембар 2016 – јун 2018. године, тим Еколошког центра „Станиште“ истраживао је колико су се и како пољопривреда и рурални развој подстицали са различитих нивоа власти, какав је тренутни систем финансирања, колико се спроводе законске обавезе у вези заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, а нарочито какво је стање на локалном нивоу.

У овим областима уочава се недовољно спровођење закона, мањак уређености, планског одлучивања и усаглашености између различитих нивоа власти, што може утицати на развој пољопривреде и процес ступања ЕУ.

Буџет је један од најважнијих инструмената спровођења било које, па и пољопривредне политике. Зато је обезбеђивање стабилних, предвидљивих, рационалних и ефикасних инструмената финансирања један од најважнијих задатака приликом утврђивања пољопривредне политике. Циљ истраживања, пре свега, био је да се утврди како локалне самоуправе, али и други нивои власти у Србији:

- Спроводе финансијске одредбе Закона о државном земљишту?
- Планирају и спроводе финансирање подстицаја у пољопривреди?

Током истраживања није анализиран начин спровођења других законских обавеза. Зато су истражени и овде представљени само они прописани документи, радње и резултати који су у вези са финансирањем пољопривредних програма.

2. КОМЕ ЈЕ ИСТРАЖИВАЊЕ НАМЕЊЕНО?

Истраживање је намењено и могу га користити представници сва три сектора:

- **ЈАВНИ СЕКТОР** – доносиоци одлука и државни органи (јавна администрација) који креирају и спроводе пољопривредну политику на локалном, покрајинском и републичком нивоу. Истраживање не пружа готова решења, али може помоћи онима који креирају политике, да уоче трендове, неуједначености прописа, различитих нивоа власти и спроведених мера, како би подстицајно и административно деловали и побољшали стање.
- **ЦИВИЛНИ СЕКТОР** – удружења грађана из области пољопривреде (земљорадници, сточари, воћари, виноградари, итд), руралног развоја (занати, домаћа радиност, здрава храна, туризам) и заштите животне средине. Истраживање пружа информације које могу помоћи у праћењу резултата пољопривредне политике и надзора јавних финансија.
- **ЕКОНОМСКИ СЕКТОР** – пољопривредници, пољопривредна газдинства, задруге. Истраживање може помоћи у бољем схватању механизма финансирања пољопривреде, на различитим нивоима власти.

Поред наведених сектора, истраживање је намењено и другим заинтересованим странама, као што су медији, истраживачки новинари, образовне установе (пољопривредне школе) и институти.

3. ПРАВНИ ОКВИР

Инструменти финансирања пољопривредне политике, као и политике руралног развоја, прописани су Законом о пољопривредном земљишту, који, између осталог, прописује финансирање програма заштите, уређења и коришћења државног пољопривредног земљишта и Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

3.1. Закон о пољопривредном земљишту

Пољопривредно земљиште у државној својини користи се према годишњем Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта. Овај програм доноси надлежни орган локалне самоуправе до 31. марта текуће године, уз сагласност Министарства пољопривреде. Законом је прописан садржај Програма, којим се утврђује врста, обим и динамика радова, затим подаци о укупној и површини по катастарским општинама, корисницима и закупцима државног пољопривредног земљишта, површини земљишта које није дато на коришћење, укупној површини која је планирана за давање у закуп, са бројем катастарске парцеле, класом и културом, и подаци о стању заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта⁷⁰.

У циљу обезбеђивања средстава за финансирање спровођења поменутог Програма, Закон прописује три наменска извора прихода:

⁷⁰ - Члан 60. Закона о пољопривредном земљишту.

- Средства остварена од давања у закуп пољопривредног земљишта, односно пољопривредног објекта у државној својини (шифра 741522)⁷¹ у висини од 60% приход су буџета Републике Србије, а у висини од 40% приход су буџета локалне самоуправе на чијој територији се налази пољопривредно земљиште у државној својини⁷². У аутономној покрајини, ова средства су приход буџета Републике Србије у висини од 30%, затим 30% приход су буџета аутономне покрајине, а 40% приход су локалне самоуправе⁷³. Остварена средства користе се за реализацију годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси локална самоуправа⁷⁴.

- Средства остварена од накнаде за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта (шифра 714543) у висини од 60% приход су буџета Републике Србије, а у висини од 40% приход су буџета локалне самоуправе на чијој територији се налази обрадиво пољопривредно земљиште и користе се за реализацију годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси локална самоуправа⁷⁵.

- Средства остварена од накнаде за умањену вредност вишегодишњих засада

⁷¹ - Према Правилнику о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Службени гласник РС“ број 107/2016).

⁷² - Члан 71, став 1, Закон о пољопривредном земљишту („Службени лист РС“ број 62/2006, 65/2008, 41/2009, 112/2015, 80/2017).

⁷³ - Члан 71, став 2, Закон о пољопривредном земљишту.

⁷⁴ - Члан 71, став 1, Закон о пољопривредном земљишту.

⁷⁵ - Члан 25, став 6, Закон о пољопривредном земљишту.

(шифра 741523) у висини од 60% приход су републичког, а у висини од 40% приход су буџета локалне самоуправе. Ако су се на пољопривредном земљишту на дан закључења уговора о закупу, налазили вишегодишњи засади којима се за време трајања закупа смањила вредност кривцом закупца, закуподавцу припада накнада за умањену вредност тих засада. Користе се за реализацију годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси локална самоуправа⁷⁶. Наплаћен износ нема значај, тако да приходи од ове накнаде нису разматрани током истраживања.

Општине и градови дужни су да Министарству пољопривреде доставе извештај о уплати средстава остварених од закупа земљишта и објеката у државној својини до 10. новембра текуће године, а такође и годишњи извештај о коришћењу средстава за реализацију програма за текућу годину до 31. јануара наредне године⁷⁷.

На сајту Управе за пољопривредно земљиште могу се преузети обрасци са прописаним елементима Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, као и образац извештаја. Од података који су важни за истраживање, Програм садржи списак активности разврстаних по групама, затим планиране активности и расходе (носи ознаку – табела 9), изворе финансирања са очекиваним износом прихода од закупа и пренетих неутрошених средстава из претходне године (табела 8), као и извештај о спроведеним активностима и утрошеним средствима (табела 9б).

⁷⁶ - Члан 63. Закона о пољопривредном земљишту.

⁷⁷ - Члан 71, став 3, Закон о пољопривредном земљишту.

Да је препозната изузетна важност постојања Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта указује и одредба по којој локалној самоуправи која не донесе овај Програм најкасније у року од 15 дана од дана истека рока, Министарство финансија привремено обуставља пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде, док ту обавезу не изврши^{78 79}.

Закон о пољопривредном земљишту прописује наменски карактер и средствима од закупа земљишта и средствима од промене намене обрадивог земљишта. Уколико се планиране активности не спроведу, неутрошена наменска средства преносе се у наредну годину, заједно са активностима које нису спроведене⁸⁰. Укупне приходе чини збир пренетих средства из претходне и прихода од накнада у текућој години.

Изменама Закона о буџетском систему из децембра 2015. године, уведена је одредба по којој су наменски приходи остали само донације, кредити и самодопринос⁸¹. Сви остали, до тада наменски приходи утврђени посебним законима, укључујући и средства

78 - Члан 60, став 7, Закона о пољопривредном земљишту.

79 - Од Министарства финансија затражен је одговор на питање да ли је у периоду 2013-2017 (од почетка примене Закона) било привремених обустава преноса трансферних средстава, када и према којим локалним самоуправама. До закључења ове студије, Министарство финансија није одговорило.

80 - Члан 54, став 10, Закона о буџетском систему прописује да обавезе преузете у складу са одобреним апропријацијама, а неизвршене у току године, преносе се и имају статус преузетих обавеза и у наредној буџетској години извршавају се на терет одобрених апропријација за ту буџетску годину.

81 - Члан 2, тачка 15, Закон о буџетском систему.

прописана Законом о пољопривредном земљишту, преведени су у опште приходе⁸². Тиме је органу власти омогућено да буџетски новац наплаћен од грађана и привреде за одређену намену, може да користи за било коју другу намену и распореди га на било ког другог корисника. Тако ни средства од закупа пољопривредног земљишта не морају више да се користе за програме заштите, уређења и коришћења земљишта, већ и за било које друге потребе, које са овом облашћу немају никакве везе. Уколико се средства од закупа земљишта користе за друге намене, а не за његово уређење, тиме се обесмишљава Закон о пољопривредном земљишту. Један од циљева истраживања је утврђивање да ли се ово заиста дешава.

3.2. Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју

Народна скупштина је Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју донела 2013. године. Овај Закон је делимично усклађен са европском Уредбом о успостављању заједничких правила за шеме директне подршке за пољопривреднике, у оквиру ЗПП и успостављању одређених шема подршке⁸³. Усклађеност се односи на дефинисање појединих појмова, класификацију и врсту

82 - Члан 105. Закона о буџетском систему прописује: „Ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона“.

83 - Уредба Савета број 73/2009 од 19. јануара 2009. године. Council Regulation (EC) No 73/2009 of 19 January 2009 establishing common rules for direct support schemes for farmers under the common agricultural policy and establishing certain support schemes for farmers, amending Regulations (EC) No 1290/2005, (EC) No 247/2006, (EC) No 378/2007 and repealing Regulation (EC) No 1782/2003.

директних плаћања, поштовање принципа „унакрсне усклађености“ и механизма редистрибуције средстава између различитих група мера аграрне политике (механизам модификације)⁸⁴. По мишљењу предлагача, овај Закон је значајан корак ка хармонизацији са правилима и принципима ЗПП, јер прати њену основну оријентацију ка производно-невезаним подстицајима (*decoupled payment*) и напуштања производно-везаних подстицаја (*coupled payment*)⁸⁵.

И поред тога, велики део пољопривредног буџета у Србији још увек је усмерен на мере директне подршке повезане са производњом – по грлу стоке, ценовна подршка за млеко, кредитна подршка и други посебни подстицаји, што у највећој мери није усклађено са правилима ЕУ⁸⁶. Постојећи систем производно везаних плаћања у сектору млекарства, плаћања за говеда, овце, козе и за пчеларство треба потпуно ускладити са правним тековинама ЕУ⁸⁷. И поред тога, производно везана плаћања настављају се и у 2018. години⁸⁸.

84 - Из Образложења предлога Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (Изјава о усклађености прописа са прописима ЕУ, одељак 4б, тачка 2), преузето са сајта Владе Републике Србије, 36. седница Владе, од 13. децембра 2012. године.

85 - Исто као фуснота 84.

86 - „Извештај о скринингу Србија: Поглавље 11 – пољопривредна политика и рурални развој“, Процена степена усклађености и капацитета за спровођење, одељак III.а. – Хоризонтална питања.

87 - „Извештај о скринингу Србија: Поглавље 11 – пољопривредна политика и рурални развој“, Процена степена усклађености и капацитета за спровођење, одељак III.б. – Заједничка организација тржишта.

88 - Уредба о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2018. години („Службени гласник РС“ борј 18/2018), члан 5. и члан 6.

Закон о подстицајима у пољопривреди, као обавезу корисника подстицаја, наводи поштовање прописа којима се уређују стандарди квалитета животне средине, заштита јавног здравља, заштита здравља животиња и биљака, заштита добробити животиња и заштита пољопривредног земљишта, што су уједно и захтеви „унакрсне усклађености“ (*cross compliance*) у оквиру Заједничке пољопривредне политике ЕУ⁸⁹.

Закон прописује да и органи аутономне покрајине и локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за своје подручје⁹⁰, што значи да имају могућност, а не и обавезу утврђивања и спровођења мера пољопривредне политике и политике руралног развоја (ППРР).

У том смислу, аутономна покрајина и локална самоуправа могу да оснивају правна лица за подршку спровођењу ППРР⁹¹. Средства за спровођење обезбеђују се у буџету и користе се у складу са Програмом подршке за спровођење ППРР⁹². Програм подршке доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно локалне самоуправе (скупштина или извршни орган – општинско/градско веће, градоначелник) уз претходну сагласност министарства⁹³. Подршка спровођењу ППРР у аутономној покрајини и локалним само-

89 - Исто као фуснота 79.

90 - Осим директних плаћања, која се не односе на регресе за трошкове складиштења у јавним складиштима и регресе за репродуктивни материјал и то само за вештачко осемењавање, као и мере политике руралног развоја. Члан 13, став 1, Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

91 - Члан 13, став 2 истог Закона.

92 - Члан 13, став 3 истог Закона.

93 - Члан 13, став 4 истог Закона.

управама не може бити у супротности са националним програмима⁹⁴. Аутономна покрајина и локална самоуправа подносе министарству извештај о спровођењу мера ППРР најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину⁹⁵.

Ради унапређења припреме и реализације програма, Министарство пољопривреде је припремило образац Програма подршке ППРР аутономних покрајина и локалне самоуправе, као и образац извештаја. Ови важни документи садрже податке о томе које мере су планиране за спровођење и са колико средстава, као и о томе које мере су спроведене, у ком обиму и колико новца је утрошено. Образац и садржину Програма подршке ППРР, као и образац извештаја прописује министар⁹⁶. Током спровођења IPARD II Програма Републике Србије 2014-2020, Министарство пољопривреде има обавезу контроле двоструког финансирања истих инвестиција из јавних средстава. Припрема и реализација ППРР по утврђеном образцу омогућава и лакше праћење извора финансирања инвестиција из области пољопривреде и руралног развоја⁹⁷. Прописани образци могу се преузети на сајту Министарства пољопривреде.

94 - Члан 13, став 5 истог Закона.

95 - Члан 13, став 6 истог Закона.

96 - На основу члана 13, став 7, Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, Министар пољопривреде доноси Правилник о образцу и садржини Програма подршке за спровођење ППРР и образцу Извештаја о спровођењу мера ППРР („Сл. гласник РС“ број 24/2015 и 110/2016).

97 - Упутство за припрему Програма мера подршке за пољопривредне политике и политике руралног развоја органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Доступно на сајту Министарства пољопривреде, у менију „Дозволе и образци“.

4. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање о стању финансирања пољопривреде на локалном нивоу, спроведено је методом анализе докумената. Ова метода је врло захтевна, али је веома поуздана. Захтевом за приступ информацијама од јавног значаја, тражени су документи и подаци од Управе за трезор и од свих јединица локалне самоуправе у Србији (145 општина и градова у централној Србији и АП Војводини), и то:

- **Управа за трезор:** Колики је износ остварених прихода буџета Републике Србије, буџета АП Војводине и буџета свих јединица локалне самоуправе у 2015, 2016. и 2017. години, по основу давања у закуп пољопривредног земљишта, односно пољопривредних објеката у државној својини и накнаде за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта?

- **Локалне самоуправе:**

- 1) Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2015, 2016. и 2017. годину.
- 2) Извештај о уплати средстава од давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, односно објеката у државној својини за 2015. и 2016. годину.
- 3) Извештај о коришћењу средстава за реализацију Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2015. и 2016. годину.
- 4) Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2015, 2016. и 2017. годину.
- 5) Решење о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде на Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2015. и 2016. годину.

б) Извештај о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2015. и 2016. годину.

Документи са подацима тражени су у два наврата – у новембру 2016. године (за 2015. и 2016. годину) и у септембру 2017. године (за 2016. и 2017. годину).

У првом наврату (новембар 2016. године), у законском року од 15 дана одговориле су само 72 локалне самоуправе (или 49,6%). До 20. јануара 2017. године (два месеца након упућивања захтева), одговорило је 120 општина и градова (или 82,7%).

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту личности, због „ћутања администрације“ поднета жалба против преосталих 25 општина и градова. Након поступања повереника, у наредна три месеца, до маја 2017. године, још 21 локална самоуправа одговорила је на захтев, а још три општине одговориле су до маја 2018. године. Једино општина Прешево није одговорила до 30. јуна 2018. године.

У другом наврату (септембар 2017. године), у законском року одговориле су 74 локалне самоуправе (или 51%). До краја јануара 2018. године одговор је послало 132 општине и града (или 91%). Жалба поверенику поднета је против 12 општина и градова – Богатић, Бор, Власотинце, Врање, Лозница, Прешево, Свилајнац, Беочин, Бечеј, Врбас, Оџаци и Пећинци. Након жалбе, одговоре је послало 6 локалних самоуправа, а до 30. јуна 2018. године, одговоре нису послале општине Бор, Прешево, Свилајнац, Оџаци и Пећинци, као и град Лозница.

До закључења истраживања, Управа за трезор није послала податке о приходима локалних самоуправа у 2017. години, иако је захтев упућен јануара 2018. године, ни након жалбе Поверенику за информације у априлу.

5. ПОСТОЈАЊЕ ДОКУМЕНАТА

Први корак у анализи докумената које су локалне самоуправе доставиле, било је утврђивање њиховог постојања и исправности, нарочито за оне активности и документе за које постоји законска обавеза спровођења и прописан садржај и начин доношења и достављања Министарству. У том смислу, у односу на достављене документе, локалне самоуправе разврстане су у четири групе – има документ, нема документ, нема прави документ и није достављен документ⁹⁸.

Увидом у достављене документе и применом критеријума за разврставање, утврђено је стање постојања докумената за период 2015-2017. године:

98 - ИМА ДОКУМЕНТ – У случају да је локална самоуправа доставила документ у траженом облику и на прописаном образцу.

НЕМА ДОКУМЕНТ – У случају када локална самоуправа није доставила документ, а у пратећем допису је наведено да документ надлежни орган није усвојио.

НЕМА ПРАВИ ДОКУМЕНТ – У ову групу сврстане су локалне самоуправе које су доставиле тражену информацију, али не у одговарајућем документу и на прописаном образцу. Најчешће су послате картице конта, копије рачуна и уговора, извештаји о спроведеној јавној набавци, или извештаји сачињени у слободној форми само у сврху одговора на захтев за приступ информацијама.

НИЈЕ ДОСТАВЉЕН ДОКУМЕНТ – У овој групи су локалне самоуправе које нису одговориле на захтев („ћутање администрације“) и оне које су делимично одговориле, и то у следећим случајевима: 1) нису доставиле тражени документ, а у пратећем допису није потврђено да документ није усвојен, и 2) када је у пратећем допису наведено да се у прилогу налази тражени документ, али се документ у прилогу не налази, нити је доступан на званичном сајту општине/града. Наше вишегодишње искуство указује да се овакви проблеми најчешће јављају онда када локална самоуправа нема тражени документ.

5.1. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА у 2015. години имало је 112 општина и градова (или 77,2%). Од тога 78 на подручју централне Србије, а 34 (или 75,6%) на подручју АП Војводине. У шест случајева локалне самоуправе су потврдиле да немају Програм, од тога пет са подручја централне Србије. Није било случајева да локалне самоуправе доставе неки други документ, уместо прописаног обрасца Програма. Документ није доставило 27 локалних самоуправа (или 18,6%), од тога 17 њих је са подручја централне Србије, а 10 (или 22,2%) из АП В. У наредне две године примећује се

тренд пораста броја локалних самоуправа које су усвојиле овај документ – 122 (или 84,1%) у 2016. години и 126 (или 86,9%) у 2017. години. Тренд пораста се уочава и у АП Војводини – 38 (или 84,4%) општина и градова у 2016. години, и 41 (или 91,1%) у 2017. години. Смањује се број локалних самоуправа које нису доставиле документ, али је у 2017. години порастао број оних које документ немају. Углавном су то, локалне самоуправе из централне Србије, које ранијих година на јавним лицитацијама нису имале заинтересованих купаца земљишта. Подаци су исказани у табели 1, а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, у прилогу 1 на странама 65-67:

		2015	2016	2017
Србија укупно	Има	112	122	126
	Нема	2	3	8
	Нема прави програм	0	0	0
	Није достављен	30	20	17
	УКУПНО	145	145	145
Централна Србија	Има	78	84	85
	Нема	5	3	8
	Нема прави програм	0	0	0
	Није достављен	17	13	7
	УКУПНО	100	100	100
АП Војводина	Има	34	38	41
	Нема	1	0	0
	Нема прави програм	0	0	0
	Није достављен	10	7	4
	УКУПНО	45	45	45

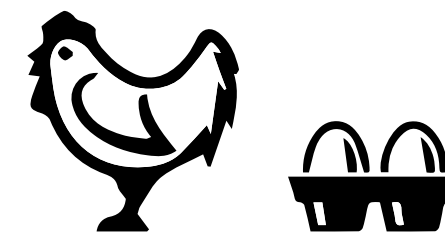
5.2. ИЗВЕШТАЈ О УПЛАТИ СРЕДСТАВА ОСТВАРЕНИХ ОД ДАВАЊА У ЗАКУП ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ, односно објеката у државној својини пратили смо у 2015. и 2016. години⁹⁹. Примећује се мали број општина и градова које овај документ имају – 31 (или 21,4%) у 2015. години и 32 (или 22,1%) у 2016. години.

Значајан број локалних самоуправа овај извештај немају, и то 41 општина и град за

2015. и 35 за 2016. године, а највећи број њих су послале неки други документ (45 или 31% за обе године). Остале општине и градови извештај нису доставили (28 за 2015, и 33 за 2016. годину). Стање је слично и у АП Војводини, где је извештај за 2015. годину имало 11 (или 24,4%), а у 2016. години само 9 (или 20%) локалних самоуправа. Подаци су приказани у табели 2 а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, у прилогу 1 на странама 65-67:

		2015	2016
Србија укупно	Има	31	32
	Нема	41	35
	Нема прави извештај	45	45
	Није достављен	28	33
	УКУПНО	145	145
Централна Србија	Има	20	23
	Нема	32	27
	Нема прави извештај	25	24
	Није достављен	23	26
	УКУПНО	100	100
АП Војводина	Има	11	9
	Нема	9	8
	Нема прави извештај	20	21
	Није достављен	5	7
	УКУПНО	45	45

⁹⁹ - Овај документ није обухваћен захтевом за приступ информацијама од јавног значаја за 2017. годину, јер смо захтев послали у септембру 2017. године, а како смо у одељку Правни оквир напоменули, овај Извештај локалне самоуправе дужне су да доставе Министарству до 10. новембра текуће године.

5.3. ИЗВЕШТАЈ О КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ такође смо пратили у 2015. и 2016. години¹⁰⁰. У обе године извештај је имало 63 локалне самоуправе (или 43,4%). То указује на постојање великог броја локалних самоуправа које су усвојиле Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, али нису сачиниле и Министарству доставиле Извештај о спровођењу истог Програма.

Примећује се велики број локалних самоуправа које немају Извештај. Овај број је у 2016. години порастао у односу на претходну, са 42 на 53. Примећује се и смањење броја општина које извештај нису

доставиле, или немају прави извештај. У АП Војводини, у зависности од године 50-60 одсто општина и градова има Извештај. Стање је повољније него у централној Србији, где документ има њих 35-40 одсто.

Постоји велики број локалних самоуправа које су усвојиле Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, али немају Извештај о коришћењу средстава из поменутог програма, за исту годину, или га нису доставиле. У 2015. години било је 49 таквих општина (63 су имале Извештај, од 112 које су имале Програм), а у 2016. години било их је 59 (63 имале су Извештај, а 122 имале су Програм). Подаци су приказани у табели 3 а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, у прилогу 1 на странама 65-67:

		2015	2016
Србија укупно	Има	63	63
	Нема	42	53
	Нема прави извештај	12	9
	Није достављен	28	20
	УКУПНО	145	145
Централна Србија	Има	40	36
	Нема	33	44
	Нема прави извештај	6	5
	Није достављен	21	15
УКУПНО	100	100	
АП Војводина	Има	23	27
	Нема	9	9
	Нема прави извештај	6	4
	Није достављен	7	5
УКУПНО	45	45	

¹⁰⁰ - Овај документ, такође, није обухваћен захтевом за приступ информацијама, јер су локалне самоуправе дужне да га доставе Министарству до 31. јануара наредне године.

		2015	2016	2017
Србија укупно	Има	78	80	91
	Нема	42	39	37
	Нема прави програм	1	1	0
	Није достављен	24	25	17
УКУПНО	145	145	145	
Централна Србија	Има	67	65	75
	Нема	16	18	15
	Нема прави програм ¹⁰²	1	1	0
	Није достављен	16	16	10
УКУПНО	100	100	100	
АП Војводина	Има	11	15	16
	Нема	26	21	22
	Нема прави програм	0	0	0
	Није достављен	8	9	7
УКУПНО	45	45	45	

5.4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА. У последње три године учева се пораст броја локалних самоуправа које имају овај Програм, и то са 78 (или 53,8%) у 2015. години на 81 у 2016. години (или 55,8%), и на крају на 96 (или 66,2%) у 2017. години. У исто време, опао је број општина и градова који немају Програм, или га нису доставиле.

У 2015. години још 6 локалних самоуправа (по 3 из централне Србије и АП Војводине) доставило је сагласност Министарства на програм подршке, али не и програм. У 2016. години, било је 9 таквих локалних самоуправа (6 из централне Србије и 3 из АП Војводине). Постојање сагласности указује да те локалне самоуправе имају програм подршке, тако да је њихов број вероватно већи од наведеног¹⁰¹.

¹⁰¹ - Иако постојање сагласности указује на постојање и Програма подршке, треба уважити могућност да локалне самоуправе траже и добију сагласност Министарства, али да након тога, из одређених разлога, програме не усвоје (такав одговор смо добили од представника општине Сјеница, у непосредном обраћању). То је разлог због

Са 78 локалних самоуправа (или 78%) које су у 2017. години имале програм подршке, стање у централној Србији је знатно повољније у односу на АП Војводину, у којој је у истој години овај документ имало само 18 (или 40%) локалних самоуправа.

Будући да је АП Војводина изразито пољопривредно подручје, изненађује мали број општина и градова који пружају подршку за спровођење ППРР, уз спор тренд раста, са 11 на 18 за три године. Преглед података је у табели 4 (на врху стране), а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, дати су у прилогу 2 на странама 68-70:

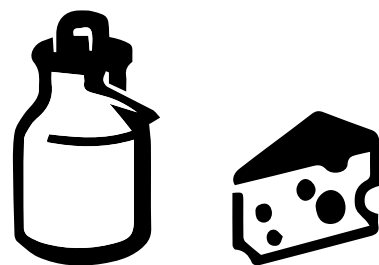
којег смо се одлучили да ове општине и градове не сврстамо у групу „има документ“, већ у групу „није достављен документ“.

¹⁰² - Једна општина је уместо Програма подршке доставила Програм коришћења средстава фонда за пољопривреду. Овај документ не одговара прописаном Програму подршке по форми, ни по финансираним мерама, а садржи и активности које нису везане за подршку пољопривреди, већ за редовно и финансијско пословање фонда. Из тих разлога овај документ нисмо разматрали приликом рачунања укупних расхода за спровођење програма подршке.

ТАБЕЛА 5: Решење о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде на Програм подршке за спровођење ППРР			
		2015	2016
Србија укупно	Има	71	71
	Нема	54	51
	Нема прави документ	0	0
	Није достављен	20	23
УКУПНО		145	145
Централна Србија	Има	60	56
	Нема	26	27
	Нема прави документ	0	0
	Није достављен	14	17
УКУПНО		100	100
АП Војводина	Има	11	15
	Нема	28	24
	Нема прави документ	0	0
	Није достављен	6	6
УКУПНО		45	45

5.5. РЕШЕЊЕ О ДАВАЊУ ПРЕТХОДНЕ САГЛАСНОСТИ МИНИСТАРСТВА ПОЉОПРИВРЕДЕ НА ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ППРР. Иако се Програм подршке за спровођење ППРР може донети само уз претходну сагласност Министарства пољопривреде, ипак ову сагласност немају сви програми, што је занимљив налаз.

Сагласност постоји за 71 програм подршке у обе године, што је за 7, односно 25 мање него што је број општина и градова које имају програм подршке за те године. Број локалних самоуправа које су потврдиле да немају сагласност већи је од броја оних које су потврдиле да немају програм фонда. Претходна сагласности је типски документ, а што се тиче садржаја, Министарство пољопривреде није имало примедбе на програме подршке. У табели 5 на врху стране, приказани су подаци, а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, у прилогу 2 на странама 68-70.

5.6. ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ППРР. Постоји тренд раста броја локалних самоуправа које имају извештај, са 61 у 2015. години, на 81 у наредној години. Треба истаћи да од 19 локалних самоуправа које нису доставиле програм подршке за 2015. годину, њих 5 је доставило извештаје за ту годину, док је од њих 22, које то нису учиниле у 2016. години, њих 12 је доставило извештаје за ту годину (10 из централне Србије). Ова чињеница могла би указати да те локалне самоуправе имају Програм подршке, али да га нису доставиле. Детаљи су приказани у табели 6 а детаљнији подаци, са стањем по општинама и градовима, у прилогу 2 на странама 68-70.

ТАБЕЛА 6: Извештај о спровођењу мера ППРР			
		2015	2016
Србија укупно	Има	61	81
	Нема	53	51
	Нема прави извештај	11	5
	Није достављен	20	8
УКУПНО		145	145
Централна Србија	Има	53	65
	Нема	25	25
	Нема прави извештај	8	3
	Није достављен	14	7
УКУПНО		100	100
АП Војводина	Има	8	16
	Нема	28	26
	Нема прави извештај	3	2
	Није достављен	6	1
УКУПНО		45	45

6. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА ПРОГРАМЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Анализом достављених докумената, утврђени су различити елементи финансирања програма пољопривреде – наменски приходи од накнада (текуће, пренете и укупне¹⁰³), затим планирани и извршени расходи.

6.1. ЗАКОН О ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ. Укупни текући приходи буџета свих нивоа власти, од накнада прописаних Законом о пољопривредном земљишту, у периоду 2015-2017. године, износили су око 19,8 милијарди динара. Од тога, у 2015. години приходи су износили око 6,6 милијарди, затим у 2016. години око 7,9 милијарди, а у 2017. години око 5,3 милијарди динара¹⁰⁴. Више од 97% приходовано је

¹⁰³ - Текући приходи – настали у текућој години. Пренети приходи – настали у претходној години и пренети у текућу. Укупни приходи – збир пренетих и текућих прихода.

¹⁰⁴ - У односу на претходне две године, приходи од закупа пољопривредног земљишта у 2017.

од закупа пољопривредног земљишта. У табелама 7а, 7б и 7в приказани су укупни текући приходи републичког, покрајинског и локалних буџета, од накнада у периоду 2015-2017, исказани у милионима динара¹⁰⁵.

години приметно су мањи. По подацима Покрајинског секретаријата за пољопривреду, један од значајнијих разлога за то, али не и једини, је повраћај власништва одређених површина државног земљишта у процесу реституције, тако да су ове површине изузете из лицитација. Потребно је утврдити и друге разлоге за смањење прихода, евентуална кашњења или изостанак лицитација.

¹⁰⁵ - Подаци од Управе за трезор.

ТАБЕЛА 7а: Укупни приходи у 2015. години, по накнадама и припадности прихода.

Шифра	Назив накнаде	Припадност прихода (%)			Наплаћен износ у милионима динарима			УКУПНО по накнадама
		РС	АПВ	ЈЛС	РС	АПВ	ЈЛС	
741522	Закуп пољопривредног земљишта, односно објекта у државној својини	60 (30)	0 (30)	40 (40)	2.017,17	1.836,20	2.568,65	6.422,02
714543	Накнада за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта	60	0	40	90,57	0	60,38	150,95
УКУПНИ ТЕКУЋИ ПРИХОДИ У 2015. ГОДИНИ					2.107,74	1.836,20	2.629,03	6.572,97

ТАБЕЛА 7б: Укупни приходи у 2016. години, по накнадама и припадности прихода.

Шифра	Назив накнаде	Припадност прихода (%)			Наплаћен износ у милионима динарима			УКУПНО по накнадама
		РС	АПВ	ЈЛС	РС	АПВ	ЈЛС	
741522	Закуп пољопривредног земљишта, односно објекта у државној својини	60 (30)	0 (30)	40 (40)	2.399,30	2.237,40	3.091,11	7.727,81
714543	Накнада за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта	60	0	40	99,66	0	66,44	166,10
УКУПНИ ТЕКУЋИ ПРИХОДИ У 2016. ГОДИНИ					2.498,96	2.237,40	3.157,55	7.893,91

ТАБЕЛА 7в: Укупни приходи у 2017. години, по накнадама и припадности прихода.

Шифра	Назив накнаде	Припадност прихода (%)			Наплаћен износ у милионима динарима			УКУПНО по накнадама
		РС	АПВ	ЈЛС	РС	АПВ	ЈЛС	
741522	Закуп пољопривредног земљишта, односно објекта у државној својини	60 (30)	0 (30)	40 (40)	1.605,78	1.475,79	2.054,38	5.135,95
714543	Накнада за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта	60	0	40	128,08	0	85,39	213,47
УКУПНИ ТЕКУЋИ ПРИХОДИ У 2017. ГОДИНИ					1.733,86	1.475,79	2.139,77	5.349,42

Приходи буџета локалних самоуправа од закупа пољопривредног земљишта и објеката у државној својини

Приходе од закупа пољопривредног земљишта (шифра 741522) у 2015. години имало је 110 локалних самоуправа, и то у АП Војводини свих 45, док је 65 њих било са подручја централне Србије. У 2016. години, приходе од ове накнаде имало је 118 локалних самоуправа, с тим што је до повећања броја дошло у централној Србији (73 општине и града), док је у АП Војводини стање остало непромењено. У 2017. години, приходе је у АП Војводини имало опет свих 45 локалних самоуправа.

Текући приходи свих локалних самоуправа у Србији збирно су износили око 2,57 милијарди динара у 2015. години, затим око 3,09 милијарди у 2016. години, и на крају око 2,05 милијарди у 2017. години. Разлика између прихода у централној Србији и АП Војводини је изузетно велика.

У централној Србији значајан број локалних самоуправа нису имале приходе од закупа земљишта (35 општине и градова у 2015. години, и 27 у 2016. години). Текући приходи од закупа у централној Србији збирно су износили око 120,9 милиона у 2015. години, затим у 2016. години 107,9 милиона, док су у 2017. години били око 86,6 милиона динара. Београд и Пожаревац једини су у 2015. години приходовали више од 20 милиона, док су све остале општине и градови имали мање од 10 милиона динара. У 2016. години, Београд је приходовао више од 20 милиона, а Неготин, Пожаревац и Смедерево имали су више од 10 милиона динара.

Стање у АП Војводини је значајно другачије. Све локалне самоуправе су

имале приходе од закупа земљишта током све три године. Збирни износи текућих прихода за све општине и градове били су изразито виши него у централној Србији, и то 2,45 милијарди динара у 2015. години и 2,98 милијарди у 2016. години, док су у 2017. години забележени приходи од 1,97 милијарди динара.

Највише текуће приходе од закупа земљишта у 2015. години, од преко 100 милиона динара, имало је 7 општина и градова (највише Суботица – 159 милиона), а још њих 33 приходовало је између 10 и 100 милиона динара.

У 2016. години било је три локалне самоуправе са текућим приходима изнад 200 милиона динара (Бечеј – 292, Сомбор – 284 и Панчево – 254 милиона), још 5 са приходима између 100 и 200 милиона динара и 34 између 10 и 100 милиона динара.

У 2017. години било је пет локалних самоуправа са приходима изнад 100 милиона динара (Панчево – 184, Сомбор – 161, Зрењанин – 137, Бачка Топола – 133, Врбас – 114 милиона), а још 32 са приходима између 10 и 100 милиона динара.

Приходи од накнаде за промену намене земљишта

Приходе од накнада за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта у 2015. и 2016. години имало је по 112 локалних самоуправа, и то у 2015. години њих 86 из централне Србије и 26 (или 57,8%) из АП Војводине, а у наредној години 90 из централне Србије и 22 из АП Војводине. Приходе од ове накнаде је у 2017. години имало 119 општина и градова, и то 89 из централне Србије и 30 из АП Војводине.

Приходи од ове накнаде значајно су нижи од прихода од накнаде за закуп земљишта. У 2015. години текући приходи износили су 60,3 милиона динара збирно за све локалне самоуправе, и то у централној Србији 51 милион, док су у АП Војводини износили око 9,3 милиона динара.

У 2016. години бележи се повећање прихода од ове накнаде на 66,4 милиона динара, и то првенствено услед повећања наплаћеног износа у АП Војводини на око 21,9 милиона, док је у централној Србији наплата опала на око 44,6 милиона динара.

У 2017. години укупни приходи од ове накнаде били су око 85,4 милиона динара, од тога у централној Србији 57,5 милиона, а у АП Војводини око 27,9 милиона динара.

Укупни приходи од обе накнаде

Скоро све локалне самоуправе (141 општина и град у 2015. години, 143 у 2016. години) имале су приход од бар једне накнаде. Укупни приходи од обе накнаде, збирно за све локалне самоуправе, износили су око 2,63 милијарде динара у 2015. години, око 3,16 милијарди у 2016. и око 2,14 милијарди у 2017. години. Табела 8 приказује све наведене податке.

Износи прихода од накнада у АП Војводини су изразито виши од прихода у централној Србији и чине више од 95% свих прихода, тако да стање у 45 општина и градова АП Војводине има изразито већи утицај на укупно стање.

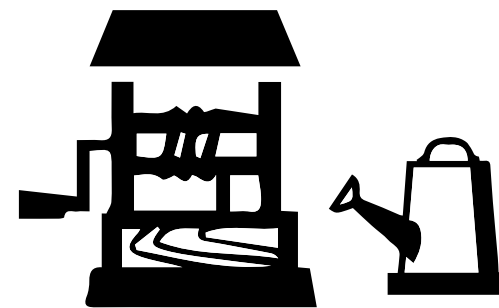
ТАБЕЛА 8: Приходи од накнада прописаних Законом о пољопривредном земљишту, по годинама		2015	2016	2017
Број локалних самоуправа које имају приход од закупа пољопривредног земљишта, односно објеката у државној својини (шифра 741522)	Укупно	110	118	
	Централна Србија	65	73	
	АП Војводина	45	45	45
Збирни приход од закупа пољопривредног земљишта за све локалне самоуправе, у динарима	Укупно	2.568.647.255	3.091.110.443	2.054.381.878
	Централна Србија	120.906.088	107.955.714	86.656.139
	АП Војводина	2.447.741.167	2.983.154.729	1.967.725.739
Број локалних самоуправа које имају приход од накнаде за промену намене пољопривредног земљишта (шифра 714543)	Укупно	112	112	119
	Централна Србија	86	90	89
	АП Војводина	26	22	30
Збирни приход од накнаде за промену намене пољопривредног земљишта за све локалне самоуправе, у динарима	Укупно	60.383.736	66.437.129	85.387.786
	Централна Србија	51.073.037	44.586.863	57.510.880
	АП Војводина	9.319.699	21.850.266	27.876.906
Број локалних самоуправа које имају приход од обе накнаде	Укупно	141	143	
	Централна Србија	96	98	
	АП Војводина	45	45	45
Збирни приход од обе накнаде, за све локалне самоуправе, у динарима	Укупно	2.629.030.991	3.157.547.572	2.139.769.664
	Централна Србија	171.979.125	152.542.577	144.167.019
	АП Војводина	2.457.051.866	3.005.004.995	1.995.602.645

Неутрошена пренета средства

Због законске обавезе да се неутрошена наменска средства преносе у наредну годину, важан податак је колики је био износ пренетих средстава из 2014. године у испитивани период. Овај податак може се наћи у Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта локалних самоуправа, у табели 8.

Постојање пренетих средстава из 2014. године у извештају је потврдило 27 локалних самоуправа из АП Војводине, у укупном износу од око 2,28 милијарди динара. Седам општина и градова није имало пренета средства, док њих 11 није доставило извештај, или у достављеном извештају није било табеле 8. Заједно са текућим приходима од накнада, укупни приходи у 2015. години износили су око 4,67 милијарди динара, збирно за све локалне самоуправе у АП Војводини.

У прилозима 3.1. (страна 71-73), 3.2. (страна 74-76) и 3.3. (страна 77) су табеле са износима пренетих средстава из претходног периода, затим износи прихода по основу обе накнаде и расхода за програме заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта, за све општине у централној Србији и АП Војводини, за период 2015-2017. године.

Расходи за заштиту, уређење и коришћење пољопривредног земљишта

Како је приказано у табелама 1 и 3, значајан број локалних самоуправа не извршава обавезу усвајања и достављања министарству извештаја о коришћењу средстава за реализацију Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, што је ограничавајући фактор истраживања. То се може надокнадити коришћењем завршног рачуна буџета¹⁰⁶ за локалне самоуправе које немају извештај о коришћењу средстава од закупа пољопривредног земљишта, или га нису доставиле. Подаци за 2015. и за 2016. годину преузети су из завршних рачуна 11 општина и градова.

На основу збирних података из извештаја и завршних рачуна, у АП Војводини је у 36 локалних самоуправа¹⁰⁷ у 2015. години било

¹⁰⁶ - Код анализе завршних рачуна буџета постоје извесна ограничења. На пример, у прегледу програмске структуре расхода и издатака користи се различита терминологија описа активности од оне која се користи у извештају. Расходи за пољопривреду (Програм 5: Развој пољопривреде) неретко су приказани збирно, без раздвајања активности које се односе на Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, од оних које се односе на Програм подршке пољопривредне политике, или од оних које нису у вези ни са једним од ова два програма. У посебном делу буџета, понекад су расходи приказани по функционалним и економским класификацијама, али не и по програмима. Зато смо преузимали само оне податке који су недвосмислено одвојени од осталих расхода и назначени да су повезани са Програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта.

¹⁰⁷ - За 9 локалних самоуправа немамо податке зато што нису доставиле Извештај о спровођењу програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, а из завршног рачуна буџета се не могу јасно утврдити расходи за ове намене, или нису доставиле ни завршни рачун буџета.

око 1,73 милијарди динара расхода. То је значајно мање од износа текућих прихода од накнада (2,45 милијарде динара), а нарочито од износа укупних прихода (текућа+пренета средства). Неутрошена средства од око 1,88 милијарди динара, требало је да се пренесу у 2016. годину. У 9 локалних самоуправа за које немамо податке о расходима, укупни приходи у 2015. години износили су око 1,1 милијарду динара, тако да износ неутрошених средстава може бити значајно већи од забележених 1,88 милијарди динара.

У 2016. години, све локалне самоуправе у

је 880,4 милиона динара неутрошених средстава у 29 локалних самоуправа, док је само њих 11 имало расходе веће од прихода¹⁰⁹. Уколико би се у приходе урачунала и средства пренета из 2015. године, ова разлика била би значајно већа.

У централној Србији расходе је у 2015. години имало 30 локалних самоуправа, у укупном износу од око 133 милиона динара. Неутрошених средстава било је у 17 општина и градова, у укупном износу од око 30 милиона динара. Следеће године било је расхода 162,7 милиона динара у

ТАБЕЛА 9: Збирни текући приходи од накнада прописаних Законом о пољопривредном земљишту и збирни расходи на основу Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, у динарима

		2015	2016
Србија укупно	Збирни текући приходи од накнада	2.629.030.991	3.157.547.572
	Збирни расходи за уређење земљишта	1.865.858.353	2.203.980.029
	Број ЛС за које постоје подаци о расходима	66	70
	Број ЛС које имају неутрошена средства	48	38
	Збирни износ неутрошених средстава	653.557.424	892.365.694
Централна Србија	Збирни текући приходи од накнада	171.979.125	152.542.577
	Збирни расходи за уређење земљишта	133.083.116	162.693.318
	Број ЛС за које постоје подаци о расходима	30	30
	Број ЛС које имају неутрошена средства	17	9
	Збирни износ неутрошених средстава	30.061.155	11.919.256
АП Војводина	Збирни текући приходи од накнада	2.457.051.866	3.005.004.995
	Збирни расходи за уређење земљишта	1.732.775.237	2.041.286.711
	Број ЛС за које постоје подаци о расходима	36	40
	Број ЛС које имају неутрошена средства	31	29
	Збирни износ неутрошених средстава	1.887.214.549	880.446.468

Војводини збирно су имале око 3 милијарде динара текућих прихода, не рачунајући средства која је требало пренети из 2015. године, али само укупно 2,04 милијарде динара расхода у 40 општина и градова¹⁰⁸. То је била још једна година са расходима који су мањи и од текућих прихода. Забележено

30 локалних самоуправа. Неутрошених средстава било је укупно 11,9 милиона динара, у 9 општина и градова, с тим што за град Београд, који има највише износе прихода у централној Србији, немамо податке о расходима.

У 9 од 10 поменутих локалних самоуправа расходи су били минимално већи од прихода, најчешће за 2-3 милиона динара, осим у случају општине Србобран, где је разлика била око 45 милиона динара. То значи да и оне општине које троше више него што приходују, то чине минимално изнад износа прихода.

¹⁰⁸ - Резултат се не би битно променио ни у случају постојања података за свих 45 локалних самоуправа, јер су приходи у 7 општина и градова за које не постоје подаци износили око 165 милиона динара.

Постоји изражена склоност локалних самоуправа да средства од закупа пољопривредног земљишта троше у нижим износима од износа прихода од накнада. Из 2014. године (претходни период) у 2015. годину (посматрани период) требало је пренети значајан износ неутрошених средстава, а иста пракса наставила се и у 2015. и 2016. години, са порастом разлике између текућих прихода и извршених расхода. Оправдано је мишљење да се средства од накнада користе и за друге намене, а не само за програме заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта. Укидање наменског карактера овим средствима, допринело је да ова појава буде још израженија (са већим износима неутрошеног новца) и раширенија (у већем броју локалних самоуправа), нарочито у општинама и градовима са високим износима прихода од закупа земљишта. С обзиром да стање атарских путева, пољочуварске службе, каналске мреже, противградне заштите, није оптимално и да су неопходна значајна улагања, ситуација у којој локалне самоуправе користе средства од закупа земљишта за друге намене је апсурдна и може довести до погоршања стања у овом сектору.

Намене улагања

Поред података колико је новца утрошено, важно је знати које активности су спроведене и са колико новца су финансиране. Због изразито виших износа прихода од накнада и расхода за програме заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта, део истраживања о финансираним активностима у 2016. години спровели смо само за 45 општина и градова АП Војводине. У табели 9 обрасца програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, намене улагања разврстане су у три групе¹¹⁰, означене римским бројевима:

I) Уређење пољопривредног земљишта – обухвата активности и мере:

Комасација, добровољно груписање парцела, одводњавање, наводњавање, обележавање парцела државног земљишта, уређење атарских путева, уређење и опремање противградне и пољочуварске службе, побољшање квалитета обрадивог земљишта, мелиорација ливада и пашњака, претварање необрадивог у обрадиво земљиште.

II) Заштита пољопривредног земљишта – обухвата активности и мере:

Биолошка рекултивација пољопривредног земљишта, противерозивне мере, подизање ветрозаштитних појасева, контрола плодности земљишта, утврђивање постојања опасних и штетних материја у земљишту.

¹¹⁰ - Приручник за израду годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, страна 35, Стална конференција градова и општина, Београд 2013, ISBN 978-86-88459-09-9.

ТАБЕЛА 10:	I – Уређење земљишта	II – Заштита земљишта	III – Студијско-истраживачки р.
Износ расхода за групу улагања	1.605.736.848	99.035.101	151.980.025
Број ЈЛС које имају расходе за дату групу улагања	34	17	19

III) Студијско-истраживачки радови који третирају проблематику пољопривредног земљишта – обухвата активности:

Студијско-истраживачки радови заштите, уређења и коришћења земљишта и остало – набавка опреме за поступак давања у закуп земљишта у државној својини, обука о заштити, уређењу и коришћењу земљишта.

Како је приказано у табели 9, од 45 локалних самоуправа у АП Војводини, податке о укупним расходима у 2016. години имамо за њих 40 (за 30 из извештаја и за 10 из завршног рачуна). У завршним рачунима 5 локалних самоуправа, расходи за пољопривредно земљиште нису приказани по програмима и активностима, тако да остаје 35 локалних самоуправа из чијих докумената је могуће

ТАБЕЛА 11:	Износ расхода у динарима	Број ЈЛС које су имале такав расход
1 – Наводњавање и одводњавање	395.267.166	26
2 – Уређење атарских путева	549.024.043	27
3 – Одбрана од града	40.706.901	13
4 – Пољочуварска служба	188.000.111	23
5 – Комасација	171.049.147	10
6 – Ветрозаштитни појасеви	49.398.167	11
7 – Контрола земљишта	61.915.311	13

утврдити које активности су спроведене и финансиране.

Убедљиво највише расхода има у групи I – Уређење земљишта, око 1,6 милијарди динара. У табели 10 приказано је са колико је новца финансирана свака појединачна намена, у 34 локалне самоуправе у АП

Војводини за које постоје подаци¹¹¹.

У прилогу 4 на страни 78 је табела која приказује колико су локалне самоуправе са подручја АП Војводине имале расхода по групама улагања у Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у 2016. години, у динарима.

Одређена улагања су врло честа, и појављују се у скоро свакој локалној самоуправи. Постоје и сасвим ретка улагања, евидентирана у једној или две локалне самоуправе. У табели 11 приказани су збирни расходи за поједина улагања из програма спровођења заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, која су чешће од других евидентирана у 35 локалне самоуправе у АП Војводини.

У прилогу 5 на страни 79 налази се детаљна табела са приказом колико су

¹¹¹ - Прегледом извештаја о спровођењу програма, установили смо релативно честе неправилности у садржају обрасца извештаја. Пописана улагања у извештају често не прате структуру разврставања из програма, или се у извештају користе другачији називи за улагања у односу на образац програма, или су изостављени подзбирни за сваку групу улагања Све ово може довести до различитих начина разврставања улагања и утицати на веродостојност података приказаним у табели 11.

локалне самоуправе имале расхода за поједина чешћа улагања из Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у 2016. години, у динарима.

6.2. Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју

Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју не прописује накнаде из којих би се приходовала средства за спровођење мера и програма подстицаја, тако да се активности финансирају из других, ненаменских прихода локалног буџета.

У правном оквиру је наведено да су образац и садржина програма, као и образац извештаја, прописани посебним Правилником. У прилогу Правилника налази се шифарник мера и листа потенцијалних инвестиција у оквиру сваке мере. Детаљан приказ врсте мера и потенцијалних инве-

стиција дат је у Прилогу 6 на страни 80.

Анализом програма и извештаја о спровођењу мера ППРР, може се утврдити да је у 2015. години 80 локалних самоуправа планирало средства за спровођење Програма подршке локалне самоуправе у укупном износу од око 1,19 милијарди динара, али је само њих 68 у тој години имало исплате по Програму, у укупном износу од 581,2 милиона динара, што је испод половине (48,8%) од планираног. У наредној години постојао је тренд раста и броја локалних самоуправа у вези и са планирањем и са спровођењем програма, као и износа планираних и исплаћених подстицаја. Тако су у 2016. години 94 локалне самоуправе планирале око 1,6 милијарди динара, а 78 њих је исплатило укупно око 868,8 милиона динара (око 54,2% од планираног).

Стање у АП Војводини је значајно неповољније. У 2015. години је само 11 локалних самоуправа планирало око 69,7 милиона

ТАБЕЛА 12: Број локалних самоуправа које су имале програме подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (ППРР), као и укупни планирани и извршени расходи у оквиру ових програма, у динарима		2015	2016
Србија укупно	Број ЛС које су планирале средства за ППРР	80	94
	Број ЛС које су исплаћивале средства за ППРР	69	78
	Планиран износ за спровођење програма ППРР	1.191.382.093	1.603.906.528
	Исплаћен износ за спровођење програма ППРР	569.695.940	868.787.297
	Однос исплаћеног у односу на планиран износ	47,8%	54,2%
Центр. Србија	Број ЛС које су планирале средства за ППРР	69	77
	Број ЛС које су исплаћивале средства за ППРР	58	62
	Планиран износ за спровођење програма ППРР	1.121.707.093	1.366.841.928
	Исплаћен износ за спровођење програма ППРР	532.125.665	768.473.426
	Однос исплаћеног у односу на планиран износ	47,5%	56,2%
АП Војводина	Број ЛС које су планирале средства за ППРР	11	17
	Број ЛС које су исплаћивале средства за ППРР	10	16
	Планиран износ за спровођење програма ППРР	69.675.000	237.064.600
	Исплаћен износ за спровођење програма ППРР	37.570.275	100.313.871
	Однос исплаћеног у односу на планиран износ	53,9%	42,3%

ТАБЕЛА 13:	I – Директна плаћања	II – Кредитна подршка	III – Рурални развој	IV – Посебни подстицаји	V – Остале мере
Износ исплаћених средстава за дату меру, у динарима	60.270.455	39.229.832	737.397.312	17.996.546	13.893.152
% у односу на укупно исплаћена средства у датом мери	6,9%	4,5%	84,9%	2,1%	1,6%
Број општина и градова који су имали исплату за дату меру	38	24	73	11	8

динара подстицаја, а исплатило само око 37,6 милиона. У наредној години 17 општина и градова¹¹² планирало је 237 милиона динара, а њих 16 је исплатило само око 100,3 милиона динара. С обзиром да је АП Војводина изразито пољопривредни регион, изненађујуће је мали број општина и градова који су усвојили програм подршке, планирали средства, као и износ исплаћених средстава. Детаљни подаци су приказани у табели 12.

У прилогу 7 на страни 82 је детаљан приказ расхода на Програме подршке за спровођење ППРР у 2015. и 2016. години, за сваку локалну самоуправу, у динарима.

Када се анализира структура трошкова, у 2016. години уочава се да је убедљиво највећи износ средстава исплаћен за подстицаје у области руралног развоја, чак 84,9%.

Исплате у овој области имале су 73 локалне самоуправе, од 81 њих које имају и које су доставиле извештаје. Колико је укупно средстава исплаћено за коју меру, у ком односу на укупан износ средстава и у колико локалних самоуправа, приказано је у табели 13.

У прилогу 8 на страни 85 је детаљан приказ расхода по појединачним мерама Програма подршке за спровођење ППРР у 2016. години, у динарима.

Дубљом анализом структуре расхода само у области руралног развоја, уочава се да је у 2016. години убедљиво највише исплата, чак 90,3% у 70 локалних самоуправа, било за мере унапређења конкурентности (шифра 101), и то за набавку механизације, јуница, товљеника, стакленика, засада и опреме за пчеларство. Остале мере су далеко мање

ТАБЕЛА 14:	А – Унапређење конкурент.	Б – Унапређење жив. сред.	В – Диверзиф. и квалит. жив.	Г – Локалне стратегије	Д – Пренос знања
Износ исплаћених средстава за дату меру, у динарима	667.389.329	33.716.614	33.050.694	0	4.955.235
% у односу на укупно исплаћена средства у датом мери	90,3%	4,6%	4,5%	0%	0,6%
Број општина и градова који су имали исплату за дату меру	70	9	24	0	9

¹¹² - Како је објашњено у табели 4, у АП Војводини је у 2016. години забележено 15 општина и градова који имају Програм подстицаја, Међутим, општина Ириг и град Нови Сад нису доставили Програм, али јесу Извештај за 2016. годину. У њиховим Извештајима се могу наћи подаци о планираним средствима, тако да се у број од 17 општина и градова за које постоје подаци рачунају и ове две локалне самоуправе.

биле финансиране у 2016. години. Колико је укупно средстава исплаћено за коју меру у оквиру мере III – Рурални развој, у ком односу на укупан износ средстава и у колико локалних самоуправа, приказано је у табели 14.

У прилогу 9 на страни 87 је приказ

колико су локалне самоуправе исплатиле средстава по појединачним мерама у оквиру мере Рурални развој у 2016. години, у динарима, са прегледом најзначајнијих мера које су одабране за финансирање.

7. АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА И РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Главно подручје истраживања биле су локалне самоуправе, али је због утицаја на утврђивање локалне пољопривредне политике и планирање мера у годишњем Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта и Програму ППРР, потребно приказати шта у овој области чине АП Војводина и Република Србија.

Ради очувања пољопривредног земљишта, спречавања процеса депопулације и разарања земљишног простора, израде програма и пројеката заштите, уређења и коришћења, процене угрожености, процене погодности за уређивање и коришћење пољопривредног земљишта, примене научно-технолошких достигнућа и израде дугорочне стратегије развоја пољопривреде¹¹³, Влада Србије, односно, извршни орган покрајине, доносе пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта¹¹⁴. Пољопривредна основа остварује се годишњим програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, који, на предлог Министарства, доноси Влада Србије, односно надлежни орган покрајине¹¹⁵.

¹¹³ - Члан 5. Закона о пољопривредном земљишту.

¹¹⁴ - Члан 6. Закона о пољопривредном земљишту.

¹¹⁵ - Члан 14. Закона о пољопривредном земљишту.

7.1. Аутономна покрајина Војводина

У области пољопривреде, руралног развоја, водопривреде, шумарства, лова и риболова, АП Војводина¹¹⁶:

- учествује у спровођењу аграрне политике и мера руралног развоја, у складу са Стратегијом развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије;
- образује посебан буџет, фондове или друге облике организовања у које се усмеравају средства из области пољопривреде.

Закон о пољопривредном земљишту – приходи и расходи у периоду 2015-2017

Буџет АП Војводине приходије средства само од накнаде за закуп пољопривредног земљишта. Ова средства користе се за спровођење годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта АП Војводине. Стање прихода и расхода у периоду 2015-2017 може се утврдити на основу завршних рачуна буџета АП Војводине за 2015, 2016. и 2017. годину¹¹⁷.

У 2015. годину је из претходних година пренето нешто више од 824 милиона динара¹¹⁸. У истој години су од закупа пољопривредног земљишта остварени текући

¹¹⁶ - Статут АП Војводине, члан 27. („Службени лист АП Војводине“ број 20/2014).

¹¹⁷ - Покрајинска скупштинска одлука о завршном рачуну буџета АП Војводине за 2015. годину („Сл. лист АП Војводине“ број 43/2016), за 2016. годину („Сл. лист АП Војводине“ број 29/2017) и за 2017. годину („Сл. лист АП Војводине“ број 29/2018).

¹¹⁸ - У завршном рачуну АПВ за 2015. годину, на странама 33-36, неутрошена и пренета средства бележена су као „нераспоређен вишак прихода из ранијих година – наменски приходи“, и то око 165,7 милиона динара за подршку заштити пољопривредног земљишта, затим око 530,4 милиона за подршку уређењу и око 128 милиона динара за подршку коришћењу пољопривредног земљишта.

приходи од око 1,83 милијарде динара, што са поменутим износом пренетих средстава чини збир од око 2,66 милијарди динара.

Табела 15:		2015	2016	2017
1	Нераспоређени вишак прихода пренет из ранијих година	824.062.161	631.282.835	939.962.022
2	Остварени текући приходи од закупа пољопривредног земљишта	1.836.200.515	2.237.403.566	1.475.794.304
3	Укупни приходи (1+2)	2.660.262.676	2.868.686.401	2.415.756.326
4	Извршени расходи кроз Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта	2.097.310.579	1.928.724.379	1.974.744.135
5	Разлика између укупних прихода и извршених расхода (3-4), која се преноси у наредну годину	562.952.097 (+ 68.330.738 повраћај)	939.962.022	441.012.191

Спровођењем Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта извршени су расходи у износу од око 2,1 милијарде динара, тако да су приходи били већи од расхода за око 563 милиона динара, и та разлика се преноси у 2016. годину.

По завршном рачуну, у 2016. годину је из претходне пренет 631 милион динара¹¹⁹, док је текућих прихода од закупа било око 2,24 милијарде, што је збирно 2,87 милијарди динара. Извршених расхода било је 1,93 милијарде динара, те је за пренос у наредну годину остала разлика од око 939 милиона динара.

У 2017. години приходи од закупа пољопривредног земљишта износили су око 1,48 милијарди динара, што са пренетим средствима од око 939 милиона динара чини укупне приходе од око 2,41 милијарду динара. Извршених расхода било је око 1,97 милијарди динара, тако да је разлику од око 441 милион динара требало пренети у

¹¹⁹ - Разлика од око 68 милиона динара представља повраћаје неутрошених средстава, која корисници буџетских средстава, сходно закљученим уговорима, а на основу обавештења Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, дужни су да врате у току године. Када се врате, ова средства се евидентирају на конту 745131 – Мешовити и неодређени приходи (на извору – 0100). Након усвајања Завршног рачуна распоређују се и улазе у пренета средства из 2016. године.

2018. годину. У табели 15 приказани су сви наведени подаци:

Међутим, учоава се да се у 2017. и 2018.

години средства пренета из претходних година исказују у умањеним износима. То се поклапа са периодом од када су ступиле на снагу нове одредбе Закона о буџетском систему, по којима средства од накнада за закуп пољопривредног земљишта више немају наменски карактер. Тако је у Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта АП Војводине за 2017. годину¹²⁰ исказано око 387,2 милиона динара нераспоређеног вишка прихода из ранијих година (уместо 939 милиона динара) док је у 2018. години¹²¹ то било око 161,5 милиона динара (уместо 441 милион). Ова разлика приказана је у табели 16:

Ако се у Програму не исказује целокупан, већ умањен износ средстава који је требало пренети из претходне године, може се закључити да је разлика потрошена ненаменски.

¹²⁰ - Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Аутономне покрајине Војводине у 2017. години („Службени лист АП Војводине“ број 29/2017).

¹²¹ - Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Аутономне покрајине Војводине у 2018. години („Службени лист АП Војводине“ број 29/2018).

Табела 16:	2017	2018
Неутрошена средства од накнада за закуп пољопривредног земљишта, која је требало пренети из претходне године	939.962.022	441.012.191
Нераспоређен вишак прихода из ранијих година, исказан у Програму заштите, уређења и коришћења земљишта	387.242.312	161.512.790
Разлика између стварно неутрошених и исказаних пренетих средстава од закупа пољопривредног земљишта	552.719.710	279.499.401

Средства од накнада за закуп земљишта пренамењују се још на нивоу планирања. Тако су текући приходи буџета од закупа земљишта у 2018. години пројектовани на 2,25 милијарди динара. Међутим, за финансирање

вредног земљишта, по годинама, у динарима: Извршени расходи су у 2016. и 2017. години били нижи, него што су били у 2015. години, а исто такво стање се планира и у 2018. години.

Табела 17:	2015 Извршено	2016 Извршено	2017 Извршено	2018 Планирано
I – Заштита пољопривредног земљишта	395.353.172	403.247.676	286.541.469	303.332.786
II – Уређење пољопривредног земљишта	1.182.517.137	1.042.603.382	828.642.445	779.309.960
III – Коришћење пољопривредног земљишта	513.440.270	482.873.321	859.560.222	853.312.891
УКУПНО	2.097.310.579	1.928.724.379	1.974.744.136	1.935.955.637

Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2018. годину, планирани су расходи из текућих прихода у износу од око 1,77 милијарди динара, што чини разлику од око 475,5 милиона динара. Када се томе дода износ од 279,5 милиона динара (табела 16) који у Програму није исказан као пренет у 2018. годину, добија се укупно око 755 милиона динара. Уколико се у 2018. години остваре планирани приходи од закупа земљишта, управо наведени износ ће се закинути пољопривреди, јер је унапред опредељен за друге сврхе.

Када је у питању структура расхода, примећује се да се у последње две године смањује износ средстава за мере заштите и уређења, а значајно је порастао износ за мере коришћења пољопривредног земљишта.

ТАБЕЛА 17: Укупно извршени расходи по програмским активностима Програма заштите, уређења и коришћења пољоприв-

Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју

Овај Закон не прописује накнаде из којих би буџет АП Војводине приходовао средства намењена за спровођење мера и програма подстицаја, тако да се активности у потпуности финансирају из других, ненаменских прихода покрајинског буџета.

У претходне три године, расходи Програма за спровођење пољопривредне политике за развој села, на територији АП Војводине били су следећи – 501.899.126 динара у 2015. години, 335.026.067 динара у 2016. години и 655.919.372 динара у 2017. години. Како је само за 2015. годину усвојен извештај о реализацији Програма, није могуће упоредити које конкретне мере су спроведене и финансиране кроз овај Програм.

7.2. Република Србија

Закон о пољопривредном земљишту

Републички буџет приходује средства од накнаде за закуп и накнаде за промену намене пољопривредног земљишта. Законом је прописано да Управа за пољопривредно земљиште, између осталог, расподељује средства за извођење радова и прати реализацију годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за Републику Србију¹²², као и да прати израду Пољопривредне основе Републике и њено остваривање¹²³. У складу са прописаним надлежностима, Управи за пољопривредно земљиште обратили смо се захтевом за приступ информацијама од јавног значаја и тражили следеће податке и документе:

- 1) Пољопривредну основу Републике Србије и АП Војводине;
- 2) Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2015, 2016, 2017. и 2018. годину;

Табела 18:	У милионима динара			
	2015	2016	2017	Укупно
Остварени приходи од накнада	2.107,74	2.498,96	1.733,86	6.340,56
Планирани расходи	1.417,54	865,30	861,30	3.144,14
Разлика која се планира за друге намене	690,20	1.633,66	872,56	3.196,42
Процент	67,25	34,6	49,7	49,6

- 3) Извештај о реализацији годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2015, 2016. и 2017. годину.

Управа је одговорила да „не располаже

¹²² - Закон о пољопривредном земљишту, члан 77б, тачка 3.

¹²³ - Закон о пољопривредном земљишту, члан 77б, тачка 5.

информацијом за питања под тачкама 1 и 3“, што указује на недовољно спровођење надлежности, а да су Програми извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта за наведене године утврђени Уредбама Владе Републике Србије¹²⁴.

Прегледом ових Уредби, може се утврдити да су у свакој години планирани расходи били мањи од остварених прихода од накнада. Разлика између остварених прихода и планираних расхода била је 690 милиона динара (2015), затим 1,63 милијарди динара (2016) и 872,5 милиона динара (2017). По томе се може закључити да и на републичком нивоу, као и у случају АП Војводине и локалних самоуправа, пренамена средстава од накнада се дешава још у фази планирања. Тако је у периоду 2015-2017. половина средстава од закупа земљишта (3,2 милијарде, од наплаћених 6,34 милијарди динара) унапред закинуто пољопривреди и опредељено за друге сврхе. Подаци су у табели 18:

Средства су у највећим износима планирана за контролу плодности, комасацију, уређење некатегорисаних путева и отресишта, као и за набавку опреме и изград-

¹²⁴ - Уредба о утврђивању програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта – за 2015. годину објављена у „Сл. гласнику РС“, број 22/2015, затим за 2016. годину у „Сл. гласнику РС“, број 31/2016, а за 2017. годину у „Сл. гласнику РС“, број 39/2017.

Табела 19: Планирани расходи по Уредби о утврђивању програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта, у динарима

2014	2015	2016	2017	2018
2.045.443.000	1.417.536.000	865.300.000	861.300.000	532.076.000

њу система за наводњавање. Будући да не постоји извештај о извршеним расходима, не може се тачно утврдити њихова структура, за које активности и програме су средства потрошена, и у којим износима. Због тога постоји могућност да су расходи били још нижи од планираних, да се утрошило мање новца него што су наведени износи.

Износи планираних средстава за програме уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта су све нижи, што је приказано у табели 19:

У складу са уредбама, радови се спроводе на територији Републике Србије, осим на територији аутономних покрајина. Потребно је напоменути да средства од накнада која су наплаћена на подручју АП Војводине, чине убедљиво највећи део прихода републичког буџета, и то 87,8% у 2015. години и 90,8% у 2016. години. Из тога се може закључити да се средствима од накнада прикупљеним у АП Војводини финансира Програм извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта у централној Србији, али и друге потребе републичког буџета, с обзиром да се око 50% средстава још

током планирања определили за друге сврхе. Наведени подаци приказани су у табели 20:

Податак да се приходи од закупа пољопривредног земљишта из АП Војводине користе за уређење земљишта у централној Србији, као и да су се на исти начин користили и док су средства од закупа била наменска, важан је за планирање и спровођење мера и измене прописа. На пример, ако се врати наменски карактер средствима од закупа земљишта, онда би се Уредбом о утврђивању програма радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта морало допустити да се средства користе и за радове на територији АП Војводине.

Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју

Овај Закон не прописује накнаде из којих би буџет Републике Србије приходовао средства намењена за спровођење мера и програма подстицаја, тако да се активности у потпуности финансирају из дру-

Табела 20: Приход буџета Републике Србије:

	2015	2016
Од накнаде за закуп пољопривредног земљишта прикупљен у централној Србији	181.359.132	161.933.571
Од накнаде за промену намене земљишта прикупљен у централној Србији	76.609.556	66.880.295
Збирни од обе накнаде прикупљен у централној Србији	257.968.688	228.813.866
Од накнаде за закуп пољопривредног земљишта прикупљен у АП Војводини	1.835.805.875	2.237.366.047
Од накнаде за промену намене пољопривредног земљишта прикупљен у АПВ	13.966.049	32.775.399
Збирни од обе накнаде прикупљен у АП Војводини	1.849.771.924	2.270.141.446
Укупан од обе накнаде прикупљен са целог подручја Републике	2.107.740.611	2.498.955.311
Процент прихода који је прикупљен у АП Војводини у односу на укупне приходе	87,8%	90,8%

гих, ненаменских прихода републичког буџета. Уредбом о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју¹²⁵ за сваку буџетску годину прописује се обим средстава, врсте и максимални износи по врсти подстицаја. Од директних плаћања, производно везани подстицаји били су за производњу млека (7 динара по литру), за квалитетна приплодна грла и тов (по грлу, према врсти стоке), за краве дојиље (20.000 динара по грлу) и за кошнице пчела (500 динара по кошници).

8. УКУПНИ ПОДСТИЦАЈИ И ПОРЕЂЕЊЕ СА ЕУ

Укупно за подстицаје у пољопривреди (директна плаћања, кредитна подршка, мере руралног развоја), на свим нивоима власти у периоду 2015-2017 издвајало се из буџета између 170 и 200 милиона евра годишње. У табели 21 је приказ свих расхода републичког, покрајинског и локалних буџета, за дати период, у динарима и еврима¹²⁷:

Табела 21:		Република Србија	АП Војводина	Општине и градови	Укупно
2015	Извршени расходи у динарима	22.892.435.536	501.899.126	581.258.152	23.975.592.814
	Извршени расходи у еврима	189.612.396	4.157.106	4.814.418	198.583.920
2016	Извршени расходи у динарима	19.676.695.228	335.026.067	868.787.297	20.880.508.592
	Извршени расходи у еврима	159.819.938	2.721.181	7.056.547	169.597.666
2017	Извршени расходи у динарима	23.253.888.644	655.919.372		
	Извршени расходи у еврима	191.647.610	5.405.779		

Извршени расходи за подстицаје у 2015. години били у око 22,9 милијарди динара (19,2 милијарде без пренетих обавеза из 2014. године). У 2016. години извршени расходи били су око 19,7 милијарди динара, а у 2017. години око 23,25 милијарди динара¹²⁶. Структура расхода по мерама приказана је у прилогу 10 на страни 89.

Око 40 одсто буџета ЕУ, или око 50 милијарди евра годишње, издваја се на Заједничку пољопривредну политику¹²⁸. Прописан је највиши износ средстава која се из буџета ЕУ могу распоредити за државе чланице, за директна плаћања¹²⁹ и рурални

127 - По просечном годишњем курсу који је објављен на сајту Народне банке Србије – 120,7328 динара за 1 евро (2015), затим 123,1179 динара (2016) и 121,3367 динара (2017).

128 - Извор: Европска комисија. CAP post-2013: KeyGraphs&Figures. 2017. Доступно на: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/cap-post-2013/graphs/graph1_en.pdf.

129 - Regulation (EU) No 1307/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 december 2013 establishing rules for direct payments to farmers under support schemes within the framework of the common agricultural policy and repealing Council Regulation (EC) No 637/2008 and Council Regulation (EC) No 73/2009. Анекс II. Уредба дозвољава одступања од ограничења у складу са износима у Анексу II Уредбе.

125 - Уредба о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2015. години објављена је у „Сл. гласнику РС“ број 19/2016, у 2016. години у „Сл. гласнику РС“ број 8/2016, затим у 2017. години у „Сл. гласнику РС“ број 8/2017, а у 2018. годину у „Сл. гласнику РС“ број 18/2018.

126 - Подаци преузети из Извештаја о стању у пољопривреди у Републици Србији („Зелена књига“), књига I – хоризонтални преглед, за 2015. годину (прилог 15, 16, 17 и 18), за 2016. годину (прилог 15), за 2017. годину (прилог 4.1).

развој¹³⁰. На примеру Бугарске, која је по броју становника и пољопривредној структури слична Србији, може се видети о којим износима се ради. Бугарска у периоду 2014-2020 има на располагању око 795 милиона евра годишње за директна плаћања и још око 335 милиона евра за рурални развој, што је укупно 1,13 милијарди евра, а то је 5,5 до 6 пута више него што Србија тренутно издваја из буџета на свим нивоима. У прилогу 11 на страни 90 су табеле са приказом издвајања из буџета ЕУ по државама чланицама.

9. ГЛАВНИ ЗАКЉУЧЦИ ИСТРАЖИВАЊА И НАЈВАЖНИЈЕ ПРЕПОРУКЕ

(I) На свим нивоима власти постоји пракса да се део прихода од закупа пољопривредног земљишта користи ненаменски.

Средства од закупа државног пољопривредног земљишта била су до краја 2015. годиненаменскаимораласусетрошитикроз Програме заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта. И поред ове обавезе, значајни износи су без последица трошени ненаменски, на потребе које нису у вези са пољопривредним земљиштем.

Тако су до краја 2015. године све локалне самоуправе на поменуте програме збирно потрошиле 1,9 милијарди динара мање него што су од закупа земљишта приходовале. Овај износ је, вероватно, још и већи, јер више

130 - Regulation (EU) No 1305/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 december 2013 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and repealing Council Regulation (EC) No 1698/2005. Анекс I.

општина и градова немају извештаје, или их нису доставили. На републичком нивоу је ова појава још израженија. Од 2015. до 2017. године укупно 3,2 милијарде динара, или око 50% прихода од закупа, још је у фази планирања распоређено за друге намене, а не за програме у вези са земљиштем.

После измена Закона о буџетском систему, од краја 2015. године, средства од закупа земљишта више нису наменска, чиме су дерогиране и обесмишљене одредбе Закона о пољопривредном земљишту које прописују наменски карактер средствима од закупа. То је властима на свим нивоима омогућило да отворено и без кршења закона наставе са пренаменом и злоупотребом ових средстава.

У 2016. години локалне власти су ненаменски збирно потрошиле још најмање 900 милиона динара од закупа земљишта. У 2017. години се са таквом праксом почело и у АП Војводини, а већ је у 2018. години за 755 милиона динара планирано мање расхода него прихода од закупа. У републичком буџету је 2018. године планирано само 532 милиона динара за програме у вези са пољопривредним земљиштем – најмање до сада.

(II) Иако постепено расте број локалних самоуправа које имају Програм пољопривредне политике и политике руралног развоја (ППРР), око половине њих овај програм нема, или га не спроводи.

У 2016. години је 96 од 145 локалних самоуправа имало Програм ППРР, али само њих 78 (или 53,8%) имало је и плаћања из буџета, на основу активности из програма. Стање је нарочито неповољно у АП Војводини, где је Програм у 2016. години имало 17 (или 37,8%) општина и градова, са збирним извршењем од само око 100 милиона

динара, а то је само 42% од збирног износа који је овим Програмима планиран да се потроши. У 2017. години Програм ППРР у АП Војводини имало је 18 локалних самоуправа.

(III) Већина органа власти на свим нивоима нема извештаје о спроведеним активностима и извршеним расходима у области пољопривреде, иако је то законом прописано као обавезно.

На републичком нивоу не постоји извештај о спровођењу Уредбе о утврђивању програма радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта, као ни Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју. Скупштина АП Војводине исте те извештаје није разматрала за 2016. и 2017. годину, тако да се не зна поуздано колико је новца потрошено, за које мере и са којим ефектима.

Само 22% општина и градова има Извештај о уплати средстава од закупа земљишта. Само 43% њих има Извештај о реализацији Програма заштите, уређења и коришћења земљишта. У АП Војводини стање је нешто боље. У зависности од године, извештаје је имало од 52% до 60% општина и градова. Ипак, то је недовољно, будући да су све локалне самоуправе имале приходе од закупа земљишта.

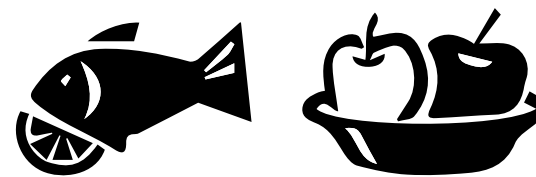
Што се тиче Извештаја о спровођењу мера ППРР, у зависности од године овај Извештај је у централној Србији имало од 80% до 92% локалних самоуправа које су имале Програм ППРР за исту годину. У АП Војводини мали број општина које имају овај Извештај, последица је малог броја њих које имају Програм ППРР.

(IV) Поред главних закључака, важно је истаћи и следеће налазе:

- Не поштује се принцип да се буџетски приходи преваходно користе на месту настанка. Средства од закупа земљишта која су приход републичког буџета прикупљена су и до 90% на подручју АП Војводине, али се користе за уређење земљишта искључиво на подручју централне Србије.
- Збирни износ домаћих подстицаја пољопривреди и руралном развоју из буџета са свих нивоа, вишеструко је нижи од износа који државе чланице ЕУ за исте намене могу добити из буџета ЕУ.
- Одређене мере заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта се често спроводе и у високим износима финансирају са различитих нивоа власти истовремено. На пример, војвођанске локалне самоуправе су у 2016. години на уређење атарских путева утрошиле

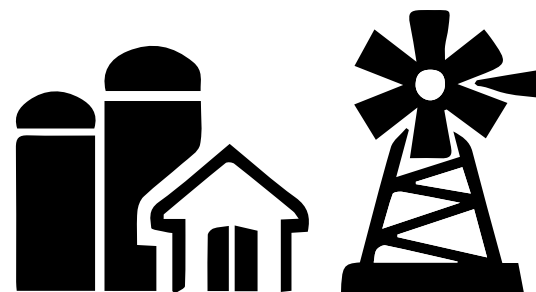

око 550 милиона динара, без податка о начину и дужини уређених путева. Исту меру је планирала и АП Војводина, и то са по 190 милиона динара у 2017. години (за 65 километара) и у 2018. години (за само 25 километара). Овакви случајеви указују на недовољну рационалност одлука и подстичу сумњу на злоупотребу.

Највиши функционери власти већ више деценија уверавају јавност у посебан значај и приоритетан положај пољопривреде, као изузетно важној развојној грани економије. О томе се могло читати у стратегијама, акционим плановима, програмима, и чути у изјавама и експозеима највиших представника власти. Међутим, у пракси је очигледно да постоје и важнији приоритети на које се троше средства, чак и она узета из пољопривреде.

Имајући у виду да је систем финансирања пољопривреде у приличној мери неуређен, нерационалан, са проблемима у спровођењу прописа, не може се очекивати да ће до значајног развоја доћи у скорије време. До тада ће српска пољопривреда бити изложена оштрој конкуренцији пољопривреда држава чланица ЕУ, као и оних држава које су имале озбиљну намеру да своју пољопривреду подстичу и развију.

Препоруке:

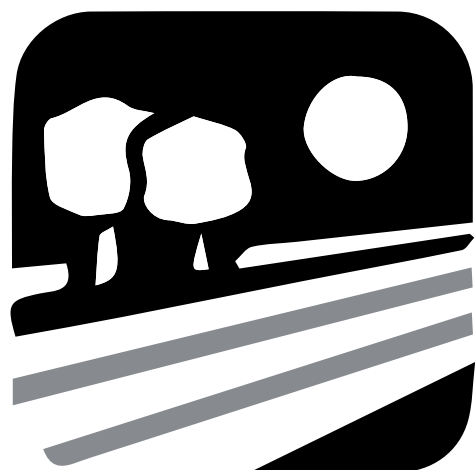
- **ОБУСТАВИТИ ДАЉЕ ЗАКИДАЊЕ НА ПОЉОПРИВРЕДИ И ПРЕУСМЕРАВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ НА ДРУГЕ ОБЛАСТИ.** Потребно је што пре изменама Закона о буџетском систему вратити строго наменски карактер приходима оствареним од закупа пољопривредног земљишта и од накнаде за промену намене земљишта.
- **ПООШТРИТИ И ДОСЛЕДНО ПРИМЕНИТИ МЕРЕ ФИНАНСИЈСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ.** Имајући у виду искуство ненаменског трошења и онда када су средства од закупа земљишта била наменска, изменама Закона о пољопривредном земљишту потребно је да се привремена обустава преноса трансферних средстава из републичког буџета прошири и на случајеве када орган власти планира да изврши, или кад изврши мање расхода него што је износ прихода од закупа, или кад не изврши обавезу извештавања према Министарству. Обуставе преноса неопходно је заиста и спровести у свим наведеним случајевима.
- **РАЦИОНАЛНИЈЕ РАСПОРЕДИТИ СРЕДСТВА ОД ЗАКУПА ЗЕМЉИШТА ИЗМЕЂУ ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ И АП ВОЈВОДИНЕ, У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ЗА УРЕЂЕЊЕМ ЗЕМЉИШТА.** После повратка наменског карактера, значајно ће се увећати износ средстава који ће се из републичког буџета морати утрошити на мере заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта. С обзиром на површину, потребе за мерама и износе прихода од закупа у централној Србији и АП Војводини, потребно је ова средства рационалније распоредити. Пре свега, и

корисницима из АП Војводине омогућити да конкуришу за средства из републичког буџета. Друга могућност је да се изменом Закона о пољопривредном земљишту приходи од закупа прерасподеле тако што би буџету АП Војводине припало 50%, а буџету Републике 10% (уместо досадашњих по 30%).

- **ПОВЕЋАТИ БРОЈ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА КОЈЕ ИЗ БУЏЕТА ПОДСТИЧУ ПОЉОПРИВРЕДУ И РУРАЛНИ РАЗВОЈ, КАО И ИЗНОСЕ ПОДСТИЦАЈА, НАРОЧИТО У АП ВОЈВОДИНИ.** Приликом расписивања конкурса за доделу средстава за подстицаје пољопривреди и руралном развоју, потребно је да надлежни републички и покрајински органи могућност пријаве локалних самоуправа услове постојањем сопствених, локалних, усвојених програма подршке ППРР.

- **ОБЕЗБЕДИТИ БОЉЕ ПЛАНИРАЊЕ И ВЕЋУ РАЗНОВРСНОСТ СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗА ЗАШТИТУ, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА, КАО И МЕРА ПОДСТИЦАЈА ЗА ППРР.** Потребно је да републички и покрајински органи ажурирају постојеће, или припреме, усвоје и јавно објаве нове детаљне планове (студије, елаборате) којима би се тачно утврдило стање, на пример: атарских путева, каналске мреже, противградне заштите, пољочуварске службе, ветрозаштитних појасева, комасације, са предлогом средњорочних и дугорочних мера, проценом трошкова и рокова за њихово извођење. Тиме би подаци где и у ком обиму треба спровести мере били јасни и јавно доступни, што би потпуно омогућило праћење резултата и мерење ефеката.

- **ОСПОСОБИТИ ЦИВИЛНО ДРУШТВО ДА НАДЗИРЕ ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА.** Током истраживања показало се да проблеми у финансирању пољопривреде постоје на свим нивоима власти и не може се очекивати да виши нивои власти успешно надзиру примену прописа на нижим нивоима, када и сами недовољно примењују те исте прописе. Зато је, осим мера државне контроле, потребно подстаћи цивилно друштво, пре свега удружења пољопривредника, затим удружења које се баве владавином права, надзором јавних финансија, као и медије и истраживачке медије, да надзиру коришћење средстава од закупа земљишта. Ово се може постићи кроз програме обуке и финансијску подршку пројектима који се баве истраживањем стања финансирања, обавештавањем јавност о резултатима ових анализа и заговарањем решења за уочене проблеме.

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1	2015			2016			2017	
	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	
Град/општина								
1	Александровац	има	нема	нема	има	није достављено	нема	има
2	Алексинач	има	има	има	има	није достављено	има	има
3	Аранђеловац	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
4	Ариље	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
5	Бабушница	има	има	има	има	има	има	има
6	Бајина Башта	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има
7	Баточина	има	није достављено	има	има	није достављено	нема	нема
8	Бела Паланка	није достављено	има	има	није достављено	има	има	није достављено
9	Београд	има	има	није достављено	има	има	није достављено	има
10	Блаце	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	нема	има
11	Богатић	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
12	Бојник	има	има	има	има	није достављено	има	има
13	Бољевац	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има	има
14	Бор	није достављено	нема прави	има	има	није достављено	није достављено	није достављено
15	Босилеград	има	има	није достављено	има	има	нема	има
16	Брус	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
17	Бујановац	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема прави	има
18	Ваљево	има	нема	нема	има	нема	нема	има
19	Варварин	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	нема	има
20	Велика Плана	није достављено	није достављено	има	има	има	нема	има
21	Велико Градиште	има	има	није достављено	има	има	нема	има
22	Владимирци	има	није достављено	нема	има	није достављено	нема	има
23	Владичин Хан	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	има	има
24	Власотинце	није достављено	није достављено	није достављено	има	није достављено	није достављено	има
25	Врање	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема	има
26	Врњачка Бања	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
27	Гаџин Хан	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
28	Голубац	има	има	има	има	има	има	има
29	Горњи Милановац	није достављено	нема прави	има	није достављено	нема прави	има	има
30	Деспотовац	има	има	има	има	нема	нема	има
31	Димитровград	има	има	има	има	има	има	има
32	Дољевац	има	има	има	има	има	има	има
33	Жабари	није достављено	нема прави	нема	има	нема	нема	има
34	Жагубица	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
35	Житорађа	није достављено	није достављено	није достављено	има	има	има	има
36	Зајечар	има	није достављено	има	има	није достављено	има	има
37	Ивањица	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	нема
38	Јагодина	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	нема	нема
39	Кладово	има	нема прави	има	има	има	има	има
40	Кнић	има	нема прави	нема	има	нема	нема	има
41	Књажевац	има	има	има	има	има	има	има
42	Косјерић	има	није достављено	има	има	није достављено	има	има
43	Коцељева	није достављено	нема	нема	није достављено	нема	нема	има
44	Крагујевац	има	нема	има	није достављено	има	има	има
45	Краљево	није достављено	није достављено	није достављено	има	није достављено	није достављено	има
46	Крупањ	има	нема прави	има	није достављено	нема прави	има	има
47	Крушевац	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	има	има
48	Курушумлија	није достављено	нема прави	није достављено	има	нема прави	нема	има
49	Кучево	није достављено	нема	нема	није достављено	нема	није достављено	има
50	Лајковац	има	нема	нема	има	нема	нема	има

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

	Град/општина	2015			2016			2017
		Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта
51	Лапово	има	има	има	има	нема	има	има
52	Лебане	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
53	Лесковац	има	није достављено	нема прави	има	нема прави	има	има
54	Лозница	има	нема прави	има	има	нема прави	није достављено	није достављено
55	Лучани	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема	нема
56	Љиг	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	има
57	Љубовија	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	није достављено	има
58	Мајданпек	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема	има
59	Мали Зворник	има	има	није достављено	има	није достављено	нема	има
60	Мало Црниће	има	нема	нема	има	има	има	има
61	Медвеђа	има	нема	нема	има	има	нема	има
62	Мерошина	није достављено	нема	нема	има	нема	није достављено	има
63	Мионица	нема	нема	нема	има	нема	није достављено	има
64	Неготин	има	има	има	има	има	има	има
65	Ниш	има	нема прави	има	има	није достављено	има	има
66	Нова Варош	има	нема прави	има	има	нема прави	нема	има
67	Нови Пазар	има	нема	нема	има	нема	нема	нема
68	Осечина	има	нема	нема	има	нема	нема	има
69	Параћин	има	има	има	има	има	има	има
70	Петровац	има	нема	нема	има	нема	нема	има
71	Пирот	има	нема	нема	има	нема	нема прави	има
72	Пожаревац	има	нема	има	има	није достављено	није достављено	има
73	Пожега	има	нема	нема	има	нема	нема	има
74	Прешево	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено
75	Прибој	има	нема	нема	има	нема	нема	нема
76	Пријепоље	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
77	Прокуље	има	није достављено	има	има	није достављено	није достављено	има
78	Ражањ	има	има	има	има	има	има	има
79	Рача	има	има	има	има	нема прави	има	има
80	Рашка	нема	нема	нема	има	нема прави	нема	има
81	Рековац	има	нема	нема прави	има	нема	нема	има
82	Свилајнац	има	нема прави	није достављено	има	нема прави	није достављено	није достављено
83	Свrlг	има	није достављено	има	има	има	има	има
84	Сјеница	има	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	нема	има
85	Смедерево	није достављено	нема прави	није достављено	није достављено	нема прави	има	има
86	Смедеревска Паланка	има	нема	нема	има	нема	нема прави	није достављено
87	Сокобања	има	нема прави	има	има	нема прави	нема	има
88	Сурдулица	има	нема	има	има	нема	нема прави	има
89	Топола	има	нема	има	има	има	нема	има
90	Трговиште	има	нема	нема	има	нема	нема прави	има
91	Трстеник	има	има	има	има	има	има	има
92	Тутин	има	нема	нема	није достављено	нема прави	није достављено	има
93	Ћићевац	има	нема	нема	има	нема	нема	има
94	Ђуприја	има	нема	нема	има	нема	нема	нема
95	Уб	има	нема	нема	има	нема	нема	има
96	Ужице	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има
97	Црна Трава	има	нема	има	има	нема	има	није достављено
98	Чајетина	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
99	Чачак	има	има	има	има	није достављено	има	има
100	Шабац	има	нема	има	има	нема	нема	има

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

	Град/општина	2015			2016			2017
		Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта	Извештај о уплати средстава од закупа пољопривредног земљишта	Извештај о коришћењу средстава за реализацију програма	Програм уређења, заштите и коришћења пољопривредног земљишта
101	Ада	није достављено	нема прави	има	није достављено	нема прави	има	има
102	Алибунар	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема	има
103	Апатин	није достављено	има	има	има	има	има	има
104	Бач	није достављено	нема	има	има	нема	има	има
105	Бачка Паланка	није достављено	није достављено	није достављено	има	нема прави	има	има
106	Бачка Топола	има	нема	има	има	нема	нема	има
107	Бачки Петровац	има	нема	нема	има	нема	нема	има
108	Бела Црква	има	нема	има	има	нема	има	има
109	Беоцин	има	има	има	има	није достављено	има	има
110	Бечеј	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
111	Врбас	нема	нема прави	нема прави	има	нема прави	нема	има
112	Вршац	није достављено	има	није достављено	није достављено	има	има	има
113	Жабаљ	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
114	Житиште	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
115	Зрењанин	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има
116	Инђија	има	има	има	има	има	има	има
117	Ириг	није достављено	нема прави	није достављено	има	нема прави	није достављено	има
118	Кањижа	има	има	има	има	нема	има	има
119	Киkinda	има	нема прави	нема	има	нема прави	има	има
120	Ковачица	није достављено	нема	нема	има	нема прави	нема прави	има
121	Ковин	има	нема	има	има	нема	има	има
122	Кула	има	има	има	има	има	има	има
123	Мали Иђош	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема	има
124	Нова Црња	има	има	има	има	има	има	има
125	Нови Бечеј	није достављено	има	има	није достављено	има	има	има
126	Нови Кнежевац	има	има	нема	није достављено	има	нема прави	има
127	Нови Сад	није достављено	има	има	није достављено	има	нема	има
128	Опово	није достављено	нема прави	нема прави	има	нема прави	нема прави	има
129	Оуаци	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	није достављено	није достављено
130	Панчево	има	има	има	има	нема прави	има	има
131	Пећинци	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	није достављено	није достављено
132	Планиште	има	нема	нема	има	нема	има	има
133	Рума	има	нема	има	има	има	има	има
134	Сента	има	нема	има	има	нема	има	има
135	Сечањ	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
136	Сомбор	има	нема прави	нема прави	има	нема прави	није достављено	има
137	Србобран	има	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	има	има
138	Сремска Митровица	има	нема прави	има	има	није достављено	нема	није достављено
139	Сремски Карловци	има	нема прави	нема прави	није достављено	нема прави	има	има
140	Стара Пазова	има	нема прави	није достављено	има	нема прави	није достављено	има
141	Суботица	има	нема прави	нема	има	нема прави	има	има
142	Темерин	има	нема прави	има	има	нема прави	има	има
143	Тител	има	нема прави	нема	има	нема прави	нема прави	има
144	Чока	има	није достављено	има	има	није достављено	има	није достављено
145	Шид	има	нема прави	има	има	није достављено	нема	има
Укупно		145	145	145	145	145	145	145
има (АПВ)		112 (34)	31 (11)	63 (23)	122 (38)	32 (9)	63 (27)	126 (41)
нема (АПВ)		6 (1)	41 (9)	42 (9)	3 (0)	35 (8)	53 (9)	8 (0)
нема прави (АПВ)		0	45 (20)	12 (6)	0	45 (21)	9 (4)	0
није достављено (АПВ)		27 (10)	28 (5)	28 (7)	20 (7)	33 (7)	20 (5)	11 (4)

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

ПРИЛОГ 2		2015			2016			2017
		Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике
Град/општина								
1	Александровац	има	има	није достављено	има	има	нема	има
2	Алексинац	има	има	има	има	има	има	има
3	Аранђеловац	има	има	нема	има	нема	нема прави	има
4	Ариље	има	има	има	има	има	има	има
5	Бабушница	има	има	има	има	има	има	има
6	Бајина Башта	има	није достављено	нема прави	има	није достављено	има	има
7	Баточина	има	има	није достављено	има	има	нема	нема
8	Бела Паланка	није достављено	има	нема прави	није достављено	није достављено	има	има
9	Београд	није достављено	има	има	није достављено	има	има	има
10	Блаце	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	има	има
11	Богатић	има	има	није достављено	има	има	није достављено	није достављено
12	Бојник	нема	нема	нема	није достављено	нема	има	има
13	Бољевац	има	има	има	има	има	има	има
14	Бор	има	има	има	има	има	није достављено	није достављено
15	Босилеград	није достављено	није достављено	није достављено	има	није достављено	нема	нема
16	Брус	нема	нема	нема	нема	нема	нема прави	има
17	Бујановац	има	има	није достављено	има	има	има	има
18	Ваљево	има	има	има	има	има	има	има
19	Варварин	има	има	има	има	има	има	има
20	Велика Плана	има	има	нема прави	има	има	има	има
21	Велико Градиште	има	има	има	има	има	има	има
22	Владимирци	има	има	нема	није достављено	има	нема	има
23	Владичин Хан	има	има	има	има	има	има	има
24	Власотинце	има	има	није достављено	има	има	није достављено	има
25	Врање	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има
26	Врњачка Бања	нема	нема	нема прави	није достављено	није достављено	има	има
27	Гаџин Хан	има	има	има	има	има	има	има
28	Голубац	има	има	има	има	има	има	има
29	Горњи Милановац	није достављено	није достављено	има	није достављено	није достављено	има	има
30	Деспотовац	има	нема	има	има	нема	има	има
31	Димитровград	има	нема	има	има	нема	има	има
32	Доњевац	има	нема	нема	нема	нема	нема	нема
33	Жабари	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
34	Жагубица	није достављено	има	има	има	има	има	има
35	Житорађа	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
36	Зајечар	има	има	има	нема	нема	нема	има
37	Ивањица	има	има	има	има	има	није достављено	има
38	Јагодина	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
39	Кладово	има	има	има	има	има	има	нема
40	Кнић	нема прави	нема	нема прави	нема прави	нема	нема	има
41	Књажевац	има	има	има	има	има	има	има
42	Косјерић	има	има	има	има	има	има	има
43	Коцељева	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
44	Крагујевац	има	има	има	има	има	има	има
45	Краљево	има	није достављено	има	има	није достављено	није достављено	има
46	Крупањ	има	није достављено	има	има	није достављено	има	има
47	Крушевац	има	има	има	има	има	има	има
48	Куршумлија	има	има	има	има	има	има	има
49	Кучево	нема	нема	нема	нема	нема	нема прави	има
50	Лајковац	има	има	нема	није достављено	има	нема	има

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

ПРИЛОГ 2		2015			2016			2017
		Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике
Град/општина								
51	Лапово	има	има	има	има	има	има	нема
52	Лебане	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
53	Лесковац	има	има	има	има	има	има	има
54	Лозница	има	има	има	има	није достављено	није достављено	није достављено
55	Лучани	има	има	има	има	има	има	није достављено
56	Љиг	има	има	има	има	има	има	има
57	Љубовија	има	има	има	има	има	има	има
58	Мајданпек	има	има	има	има	има	има	има
59	Мали Зворник	има	није достављено	има	има	није достављено	има	има
60	Мало Црниће	има	нема	има	има	има	има	има
61	Медвеђа	има	има	има	има	има	има	има
62	Мерошина	није достављено	није достављено	нема	није достављено	има	нема	нема
63	Мионица	нема	нема	нема	има	има	има	има
64	Неготин	има	има	има	има	има	има	има
65	Ниш	није достављено	има	није достављено	није достављено	има	има	има
66	Нова Варош	има	није достављено	има	има	има	има	има
67	Нови Пазар	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
68	Осечина	има	има	нема	има	има	има	има
69	Параћин	има	нема	има	има	нема	има	има
70	Петровац	има	има	има	нема	нема	нема	има
71	Пирот	има	има	има	има	има	има	има
72	Пожаревац	има	има	нема прави	има	има	има	има
73	Пожега	има	има	има	има	нема	има	има
74	Прешево	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено
75	Прибој	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
76	Пријепље	није достављено	има	није достављено	није достављено	има	има	има
77	Прокупље	има	има	има	има	има	има	има
78	Ражањ	нема	нема	нема	има	нема	има	има
79	Рача	има	има	има	има	има	има	има
80	Рашка	има	има	има	има	има	има	има
81	Рековац	има	има	није достављено	има	има	нема	нема
82	Свилајнац	није достављено	није достављено	има	има	није достављено	има	није достављено
83	Сврљиг	има	има	има	има	има	има	има
84	Сјеница	није достављено	није достављено	није достављено	нема	није достављено	нема	нема
85	Смедерево	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	има	има
86	Смедеревска Паланка	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
87	Сокобања	има	има	има	има	није достављено	нема	има
88	Сурдулица	има	има	има	има	има	има	има
89	Топола	има	има	има	има	има	има	има
90	Трговиште	има	има	има	има	нема	има	нема
91	Трстеник	има	има	има	има	има	има	има
92	Тутин	има	нема	нема	нема	нема	има	има
93	Ћићевац	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
94	Ђуприја	има	има	нема прави	нема	нема	нема	има
95	Уб	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
96	Ужице	има	има	има	има	има	има	има
97	Црна Трава	нема	нема	нема	има	има	има	није достављено
98	Чајетина	нема	нема	нема	није достављено	није достављено	има	има
99	Чачак	има	има	нема прави	има	има	има	има
100	Шабац	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

	Град/општина	2015			2016			2017	
		Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера пољопривредне политике	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	Решење о давању претходне сагласности на програм	Извештај о спровођењу мера пољопривредне политике	Програм подршке за спровођење пољопривредне политике	
	Град/општина								
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА	101	Ада	нема	нема	нема	има	има	има	има
	102	Алибунар	има	има	није достављено	није достављено	није достављено	нема	нема
	103	Апатин	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
	104	Бач	има	има	има	има	има	има	има
	105	Бачка Паланка	има	није достављено	има	има	није достављено	има	нема
	106	Бачка Топола	нема	нема	нема	има	нема	има	има
	107	Бачки Петровац	има	има	нема	нема	нема	нема	нема
	108	Бела Црква	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
	109	Беоцин	није достављено	није достављено	није достављено	има	има	има	нема
	110	Бечеј	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
	111	Врбас	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
	112	Вршац	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има
	113	Жабалъ	није достављено	има	није достављено	има	има	нема	нема
	114	Житиште	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
	115	Зрењанин	нема	нема	нема	има	има	има	има
116	Инђија	нема	нема	нема	има	има	има	има	
117	Ириг	има	има	има	није достављено	има	има	има	
118	Кањижа	има	има	има	има	има	има	има	
119	Кикинда	нема	нема	нема	нема	нема	нема прави	има	
120	Ковачица	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	нема	нема	
121	Ковин	нема	нема	нема	има	има	има	има	
122	Кула	нема	нема	нема	нема	нема	нема	има	
123	Мали Иђош	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
124	Нова Црња	није достављено	има	има	није достављено	није достављено	нема	има	
125	Нови Бечеј	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
126	Нови Кнежевац	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
127	Нови Сад	није достављено	има	има	није достављено	има	има	има	
128	Опово	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
129	Озаци	нема	нема	нема	нема	нема	нема	није достављено	
130	Панчево	има	није достављено	није достављено	има	није достављено	има	има	
131	Пефинци	нема	нема	нема	нема	нема	нема	није достављено	
132	Планиште	нема	нема	нема прави	нема	нема	нема	нема	
133	Рума	има	има	нема прави	има	има	има	има	
134	Сента	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
135	Сечањ	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
136	Сомбор	нема	нема	нема	нема	нема	нема прави	нема	
137	Србобран	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	нема	нема	
138	Сремска Митровица	има	има	нема прави	није достављено	има	није достављено	није достављено	
139	Сремски Карловци	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
140	Стара Пазова	има	има	има	има	има	има	има	
141	Суботица	нема	нема	нема	има	има	има	нема	
142	Темерин	има	није достављено	има	има	има	има	има	
143	Тител	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
144	Чока	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
145	Шид	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	
	Укупно	145	145	145	145	145	145	145	
	има (АПВ)	78 (11)	71 (11)	61 (8)	81 (15)	71 (15)	81 (16)	96 (18)	
	нема (АПВ)	47 (28)	54 (28)	53 (28)	42 (23)	51 (24)	51 (26)	39 (24)	
	нема прави (АПВ)	1 (0)	0	11 (3)	1 (0)	0	5 (2)	0	
	није достављено (АПВ)	19 (6)	20 (6)	20 (6)	21 (7)	23 (6)	8 (1)	10 (3)	

ПРИЛОГ 3.1		Приходи у 2015. години		Укупно	Расходи у 2015. години	Неутрошена разлика
Град/општина		741522	714543			
1	Александровац	0	184.933	184.933	нема извештај	0
2	Алексинач	1.476.280	126.467	1.602.747	3.190.220	0
3	Аранђеловац	68.064	250.757	318.821	нема извештај	0
4	Ариље	0	202.500	202.500	3.543.828	0
5	Бабушница	6.904	0	6.904	0	6.904
6	Бајина Башта	0	336.279	336.279	није достављен	0
7	Баточина	106.336	78.641	184.977	2.207.554	0
8	Бела Паланка	1.650	7.702	9.352	0	9.352
9	Београд	28.815.720	28.867.072	57.682.792	није достављен	0
10	Блаце	0	76.157	76.157	није достављен	0
11	Богатић	159.058	179.984	339.042	није достављен	0
12	Бојник	2.932.524	43.271	2.975.795	2.226.974	748.821
13	Бољевац	129.464	33.723	163.187	2.801.413	0
14	Бор	20.267	0	20.267	0	20.267
15	Босилеград	0	18.077	18.077	није достављен	0
16	Брус	9.156	240.679	249.835	нема извештај	0
17	Бујановац	0	257.480	257.480	није достављен	0
18	Ваљево	0	493.900	493.900	нема извештај	0
19	Варварин	1.002.982	24.093	1.027.075	нема извештај	0
20	Велика Плана	2.548.299	17.662	2.565.961	0	2.565.961
21	Велико Градиште	793.913	57.060	850.973	није достављен	0
22	Владимирци	1.149.702	0	1.149.702	нема извештај	0
23	Владичин Хан	80.865	139.142	220.007	нема извештај	0
24	Власотинце	54.448	306.508	360.956	није достављен	0
25	Врање	794.205	47.318	841.523	није достављен	0
26	Врњачка Бања	0	781.770	781.770	200.000	581.770
27	Гацин Хан	117.384	49.668	167.052	3.698.863	0
28	Голубац	0	107.678	107.678	0	107.678
29	Гор. Милановац	0	331.974	331.974	3.862.124	0
30	Деспотовац	97	25.563	25.660	0	25.660
31	Димитровград	694.325	331.670	1.025.995	3.906.433	0
32	Дољевац	659.924	10.886	670.810	7.819.645	0
33	Жабари	290.998	4.331	295.329	нема извештај	0
34	Жагубица	232.026	6.356	238.382	0	238.382
35	Житорађа	813.362	0	813.362	није достављен	0
36	Зајечар	6.049.824	37.085	6.086.909	5.716.400	370.509
37	Ивањица	0	122.413	122.413	нема извештај	0
38	Јагодина	3.419.660	719.912	4.139.572	нема извештај	0
39	Кладово	1.061.079	105.022	1.166.101	2.173.678	0
40	Кнић	6.468	21.160	27.628	нема извештај	0
41	Књажевац	1.124.006	113.770	1.237.776	0	1.237.776
42	Косјерић	44.727	0	44.727	151.950	0
43	Коцељева	0	0	0	нема извештај	0
44	Крагујевац	10.864	890.056	900.920	1.105.223	0
45	Краљево	0	311.538	311.538	није достављен	0
46	Крупанъ	32.060	205.219	237.279	1.436.343	0
47	Крушевац	298.418	1.027.648	1.326.066	1.326.067	0
48	Куршумлија	47.591	156.045	203.636	није достављен	0
49	Кучево	0	93.240	93.240	нема извештај	0
50	Лајковац	0	152.450	152.450	нема извештај	0

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

		Приходи у 2015. години		Укупно	Расходи у 2015. години	Неутрошена разлика
Град/општина						
51	Лапово	0	28.392	28.392	1.318.094	0
52	Лебане	2.919.121	17.522	2.936.643	нема извештај	0
53	Лесковац	5.452.220	2.097.386	7.549.606	нема извештај	0
54	Лозница	2.601.323	263.333	2.864.656	7.634.925	0
55	Лучани	29.688	240.708	270.396	није достављен	0
56	Љиг	0	85.145	85.145	није достављен	0
57	Љубовија	0	91.501	91.501	није достављен	0
58	Мајданпек	0	12.648	12.648	није достављен	0
59	Мали Зворник	0	97.681	97.681	није достављен	0
60	Мало Црниће	1.886.836	0	1.886.836	нема извештај	0
61	Медвеђа	2.960	33.464	36.424	нема извештај	0
62	Мерошина	0	105.482	105.482	нема извештај	0
63	Мионица	0	117.672	117.672	нема извештај	0
64	Неготин	6.904.351	197.280	7.101.631	22.618.655	0
65	Ниш	1.332.703	312.169	1.644.872	20.273.000	0
66	Нова Варош	11.710	730.134	741.844	0	741.844
67	Нови Пазар	0	8.031	8.031	нема извештај	0
68	Осечина	0	0	0	нема извештај	0
69	Параћин	1.599.324	375.324	1.974.648	12.150.490	0
70	Петровац	0	63.926	63.926	нема извештај	0
71	Пирот	1.952.797	415.402	2.368.199	нема извештај	0
72	Пожаревац	24.110.362	78.337	24.188.699	2.997.600	21.191.099
73	Пожега	0	86.200	86.200	нема извештај	0
74	Прешево	0	1.101.088	1.101.088	није достављен	0
75	Прибој	0	58.548	58.548	нема извештај	0
76	Пријепље	0	82.358	82.358	нема извештај	0
77	Прокупље	267.782	152.636	420.418	2.656.749	0
78	Ражањ	228.551	0	228.551	887.639	0
79	Рача	88.701	43.328	132.029	6.381.568	0
80	Рашка	0	255.758	255.758	нема извештај	0
81	Рековац	180.315	14.000	194.315	0	194.315
82	Свилајнац	321.488	212.402	533.890	није достављен	0
83	Сврљиг	375.965	0	375.965	0	375.965
84	Сјеница	29.632	3.000	32.632	није достављен	0
85	Смедерево	8.156.848	182.839	8.339.687	није достављен	0
86	Смед. Паланка	0	0	0	нема извештај	0
87	Сокобања	42.897	177.714	220.611	1.904.400	0
88	Сурдулица	7.642	8.400	16.042	4.179.631	0
89	Топола	83.202	168.220	251.422	251.422	0
90	Трговиште	0	0	0	нема извештај	0
91	Трстеник	226.805	49.948	276.753	3.340.678	0
92	Тулин	0	71.030	71.030	нема извештај	0
93	Ћићевац	4.150	0	4.150	нема извештај	0
94	Ђуприја	6.516.751	129.539	6.646.290	нема извештај	0
95	Уб	420	91.849	92.269	нема извештај	0
96	Ужице	0	597.388	597.388	није достављен	0
97	Црна Трава	226.035	0	226.035	0	226.035
98	Чајетина	244.673	2.703.926	2.948.599	није достављен	0
99	Чачак	0	545.839	545.839	1.121.550	0
100	Шабац	48.186	1.370.631	1.418.817	0	1.418.817
Укупно		120.906.088	51.073.037	171.979.125	133.083.116	30.061.155
Број ЈЛС		65	86	96	30	17

ПРИЛОГ 3.1		Пренето из 2014. године	Текући приходи у 2015. години			Укупни приходи	Расходи у 2015. години	Неутрошена разлика
Град/општина			741522	714543	Укупно			
101	Ада	није достављен	21.525.974	256.872	21.782.846	21.782.846	17.902.018	3.880.828
102	Алибунар	0	35.349.877	0	35.349.877	35.349.877	нема податак	нема податак
103	Апатин	није достављен	40.495.247	0	40.495.247	40.495.247	17.503.744	22.991.503
104	Бач	није достављен	124.270.872	0	124.270.872	124.270.872	120.149.265	4.121.607
105	Бачка Паланка*	није достављен	103.737.270	57.000	103.794.270	103.794.270	42.959.018	60.835.252
106	Бачка Топола	83.915.454	105.264.626	39.584	105.304.210	189.219.664	99.688.628	89.531.036
107	Бачки Петровац*	0	34.346.092	0	34.346.092	34.346.092	38.472.000	0
108	Бела Црква	34.425.322	12.560.059	0	12.560.059	46.985.381	23.975.237	23.010.144
109	Беочин	0	1.334.131	13.390	1.347.521	1.347.521	4.334.553	0
110	Бечеј	172.185.000	38.956.257	297.599	39.253.856	211.438.856	176.336.178	35.102.678
111	Врбас	није достављен	98.764.978	0	98.764.978	98.764.978	34.500.121	64.264.857
112	Вршац	није достављен	53.121.689	50.801	53.172.490	53.172.490	нема податак	нема податак
113	Жабал	24.291.848	67.946.525	388.119	68.334.644	92.626.492	35.956.425	56.670.067
114	Житиште*	29.451.000	57.983.615	0	57.983.615	87.434.615	28.866.000	58.568.615
115	Зрењанин	259.481.263	127.833.249	0	127.833.249	387.314.512	нема податак	нема податак
116	Инђија	1.804.810	75.396.190	3.625	75.399.815	77.204.625	17.496.000	59.708.625
117	Ириг	није достављен	24.279.731	156.113	24.435.844	24.435.844	нема податак	нема податак
118	Кањижа	34.570.845	22.575.060	101.884	22.676.944	57.247.789	26.224.345	31.023.444
119	Кикинда	103.830.740	72.344.601	6.230	72.350.831	176.181.571	нема податак	нема податак
120	Ковачица*	није достављен	16.250.983	0	16.250.983	16.250.983	13.473.432	2.777.551
121	Ковин	69.675.298	38.517.311	952.670	39.469.981	109.145.279	30.078.040	79.067.239
122	Кула	5.368.854	91.156.432	0	91.156.432	96.525.286	68.468.622	28.056.664
123	Мали Иђош*	0	37.167.375	440.000	37.607.375	37.607.375	45.254.960	0
124	Нова Црња	9.973.260	17.609.529	0	17.609.529	27.582.789	19.675.081	7.907.708
125	Нови Бечеј	није достављен	78.299.828	10.031	78.309.859	78.309.859	34.478.373	43.831.486
126	Нови Кнежевац*	0	24.344.563	306	24.344.869	24.344.869	19.275.120	5.069.749
127	Нови Сад	није достављен	23.218.794	4.089.821	27.308.615	27.308.615	29.800.100	0
128	Опово*	није достављен	8.594.032	0	8.594.032	8.594.032	22.059.844	0
129	Оџаци*	35.714.445	8.221.945	0	8.221.945	43.936.390	21.167.868	22.768.522
130	Панчево	383.493.491	147.090.215	367.716	147.457.931	530.951.422	225.764.201	305.187.221
131	Пећинци	0	28.011.232	0	28.011.232	28.011.232	нема податак	нема податак
132	Планиште	269.541.985	60.856.304	0	60.856.304	330.398.289	нема податак	нема податак
133	Рума	116.807.687	30.037.884	73.544	30.111.428	86.696.259	50.531.491	36.164.768
134	Сента	54.836.115	104.705.984	0	104.705.984	159.542.099	52.095.531	107.446.568
135	Сечањ	108.272	98.866.778	0	98.866.778	98.975.050	22.182.741	76.792.309
136	Сомбор*	208.130.971	94.858.590	71.107	94.929.697	303.060.668	90.497.845	212.562.823
137	Србобран*	108.723.499	67.380.712	5.025	67.385.737	176.109.236	21.862.000	154.247.236
138	Срем. Митровица	23.432.244	68.457.931	70.578	68.528.509	91.960.753	62.870.645	29.090.108
139	Срем. Карловци	0	4.730	509.598	514.328	514.328	нема податак	нема податак
140	Стара Пазова*	17.665.099	29.840.044	894.840	30.734.884	48.399.983	13.960.928	34.439.055
141	Суботица	20.478.766	158.925.937	36.851	158.962.788	179.441.554	128.198.562	51.242.992
142	Темерин	11.559.000	31.897.088	241.583	32.138.671	43.697.671	29.438.105	14.259.566
143	Тител	41.492.187	8.990.341	0	8.990.341	50.482.528	нема податак	нема податак
144	Чока	80.115.684	20.267.595	0	20.267.595	100.383.279	26.377.201	74.006.078
145	Шид	77.230.486	36.082.967	175.812	36.258.779	113.489.265	20.901.015	92.588.250
Укупно		2.278.303.625	2.447.741.167	9.310.699	2.457.051.866	4.675.132.635	1.732.775.237	1.887.214.549
има		27	45	26	45	45	36	31
нема		7	0	19	0	0	0	5
није достављен		11	0	0	0	0	9	9

(*) подаци о расходима из завршног рачуна

ПРИЛОГ 3.2		Приходи у 2016. години			Расходи у 2016. години	Неутрошена разлика
		Град/општина	741522	714543		
1	Александровац	0	121.712	121.712	нема извештај	0
2	Алексинац	1.387.100	49.067	1.436.167	4.984.538	0
3	Аранђеловац	34.940	1.175.777	1.210.717	нема извештај	0
4	Ариље	18.920	309.270	328.190	996.000	0
5	Бабушница	23.161	49.579	72.740	0	72.740
6	Бајина Башта	26.636	962.004	988.640	9.995.792	0
7	Баточина	71.402	71.392	142.794	нема извештај	0
8	Бела Паланка	1.683	6.762	8.445	0	8.445
9	Београд	21.624.794	6.108.481	27.733.275	није достављен	0
10	Блаце	227.080	18.196	245.276	нема извештај	0
11	Богатић	520.210	197.327	717.537	није достављен	0
12	Бојник	2.834.705	0	2.834.705	6.270.021	0
13	Бољевац	37.486	39.016	76.502	7.521.467	0
14	Бор	-14.091	8.070	-6.021	није достављен	0
15	Босилеград	0	38.700	38.700	нема извештај	0
16	Брус	277	376.930	377.207	нема извештај	0
17	Бујановац	5.768	417.462	423.230	нема извештај	0
18	Ваљево	0	509.391	509.391	нема извештај	0
19	Варварин	1.315.070	140.618	1.455.688	нема извештај	0
20	Велика Плана	385.225	459.607	844.832	нема извештај	0
21	Велико Градиште	654.641	30.182	684.823	нема извештај	0
22	Владимирци	968.459	70.760	1.039.219	нема извештај	0
23	Владичин Хан	125.518	142.250	267.768	47.300	220.468
24	Власотинце	56.085	404.490	460.575	није достављен	0
25	Врање	691.203	1.541.008	2.232.211	није достављен	0
26	Врњачка Бања	0	920.219	920.219	нема извештај	0
27	Гаџин Хан	164.475	31.901	196.376	215.595	0
28	Голубац	0	56.516	56.516	0	56.516
29	Гор. Милановац	0	108.807	108.807	3.818.623	0
30	Деспотовац	12	19.449	19.461	нема извештај	0
31	Димитровград	742.961	145.568	888.529	0	888.529
32	Дољевац	333.320	691.984	1.025.304	3.550.000	0
33	Жабари	507.317	0	507.317	нема извештај	0
34	Жагубица	238.731	1.331	240.062	5.250.000	0
35	Житорађа	631.359	0	631.359	15.200.000	0
36	Зајечар	2.159.595	90.759	2.250.354	2.869.464	0
37	Ивањица	27.584	45.344	72.928	нема извештај	0
38	Јагодина	3.733.723	818.882	4.552.605	нема извештај	0
39	Кладово	1.290.223	164.642	1.454.865	1.762.232	0
40	Кнић	0	154.566	154.566	нема извештај	0
41	Књажевац	1.113.951	85.702	1.199.653	1.395.084	0
42	Косјерић	469	61.464	61.933	425.113	0
43	Коцељева	0	0	0	нема извештај	0
44	Крагујевац	5.953	278.298	284.251	3.065.400	0
45	Краљево	0	972.530	972.530	није достављен	0
46	Крупањ	2.182	20.808	22.990	1.332.174	0
47	Крушевац	506.692	1.354.665	1.861.357	1.861.358	0
48	Куршумлија	44.741	0	44.741	нема извештај	0
49	Кучево	0	153.840	153.840	није достављен	0
50	Лајковац	0	38.433	38.433	нема извештај	0

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

ПРИЛОГ 3.2		Приходи у 2016. години			Расходи у 2016. години	Неутрошена разлика
		Град/општина	741522	714543		
51	Лапово	39.935	2.152.569	2.192.504	641.026	1.551.478
52	Лебане	1.569.107	79.985	1.649.092	нема извештај	0
53	Лесковац	7.432.263	3.118.175	10.550.438	8.012.968	2.537.470
54	Лозница	3.101.515	633.223	3.734.738	није достављен	0
55	Лучани	0	116.786	116.786	нема извештај	0
56	Љиг	0	474.018	474.018	није достављен	0
57	Љубовија	0	19.169	19.169	нема извештај	0
58	Мајданпек	0	0	0	нема извештај	0
59	Мали Зворник	0	105.780	105.780	нема извештај	0
60	Мало Црниће	1.211.460	0	1.211.460	1.211.460	0
61	Медвеђа	0	32.186	32.186	нема извештај	0
62	Мерошина	0	110.269	110.269	није достављен	0
63	Мионица	9.782	134.040	143.822	није достављен	0
64	Неготин	15.962.459	219.688	16.182.147	23.619.339	0
65	Ниш	506.276	1.853.842	2.360.118	14.229.857	0
66	Нова Варош	5.181	42.124	47.305	нема извештај	0
67	Нови Пазар	20.449	32.578	53.027	нема извештај	0
68	Осечина	0	458.341	458.341	нема извештај	0
69	Параћин	1.445.682	274.813	1.720.495	11.103.188	0
70	Петровац	47.297	77.126	124.423	нема извештај	0
71	Пирот	332.371	260.779	593.150	нема извештај	0
72	Пожаревац	12.301.033	171.503	12.472.536	није достављен	0
73	Пожега	0	245.845	245.845	нема извештај	0
74	Прешево	0	2.639.304	2.639.304	није достављен	0
75	Прибој	0	119.819	119.819	нема извештај	0
76	Пријеполје	0	48.810	48.810	нема извештај	0
77	Прокупље	261.348	44.931	306.279	није достављен	0
78	Ражањ	581.754	0	581.754	2.982.225	0
79	Рача	85.946	8.845	94.791	6.624.778	0
80	Рашка	0	2.098.670	2.098.670	нема извештај	0
81	Рековац	139.510	4.892	144.402	нема извештај	0
82	Свилајнац	518.002	202.050	720.052	није достављен	0
83	Сврљиг	411.206	69.000	480.206	4.021.768	0
84	Сјеница	292.893	15.924	308.817	нема извештај	0
85	Смедерево	10.325.921	1.593.743	11.919.664	7.674.117	4.245.547
86	Смед. Паланка	0	14.760	14.760	6.915.603	0
87	Сокобања	103.817	3.847	107.664	нема извештај	0
88	Сурдулица	6.630	169.960	176.590	нема извештај	0
89	Топола	57.797	320.778	378.575	нема извештај	0
90	Трговиште	0	8.984	8.984	нема извештај	0
91	Трстеник	84.250	298.742	382.992	5.096.828	0
92	Тутин	1.104	248.022	249.126	није достављен	0
93	Ћићевац	52.154	0	52.154	нема извештај	0
94	Туприја	6.228.679	339.017	6.567.696	нема извештај	0
95	Уб	6.901	502.972	509.873	нема извештај	0
96	Ужице	1.201	313.047	314.248	0	0
97	Црна Трава	32.808	0	32.808	0	0
98	Чајетина	407.419	2.480.214	2.887.633	нема извештај	0
99	Чачак	387.143	1.950.920	2.338.063	0	2.338.063
100	Шабац	1.484.861	1.013.014	2.497.875	нема извештај	0
Укупно		107.955.714	44.586.863	152.542.577	162.693.318	11.919.256
Број ЈЛС		73	90	98	30	9

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

ПРИЛОГ 3.2		Приходи у 2016. години			Расходи у 2016. години	Неутрошена разлика
		Град/општина	741522	714543		
101	Ада	19.200.412	0	19.200.412	22.824.369	0
102	Алибунар*	34.685.318	0	34.685.318	5.509.252	29.176.066
103	Апатин	90.700.614	0	90.700.614	83.409.916	7.290.698
104	Бач	85.420.311	0	85.420.311	78.497.638	6.922.673
105	Бачка Паланка	73.736.193	307.938	74.044.131	73.134.998	909.133
106	Бачка Топола*	131.015.802	0	131.015.802	79.030.199	51.985.603
107	Бачки Петровац*	36.740.704	0	36.740.704	27.962.000	8.778.704
108	Бела Црква	21.029.208	374.992	21.404.200	22.784.974	0
109	Беоцин	841.648	0	841.648	4.791.581	0
110	Бечеј*	292.021.854	64.524	292.086.378	266.656.312	25.430.066
111	Врбас	48.261.043	0	48.261.043	29.353.842	18.907.201
112	Вршац	63.592.438	167.789	63.760.227	75.744.687	0
113	Жабалъ	70.824.762	421.918	71.246.680	38.378.641	32.868.039
114	Житиште*	33.830.451	0	33.830.451	24.378.000	9.452.451
115	Зрењанин	137.635.112	0	137.635.112	108.922.629	28.712.483
116	Инђија	85.411.217	4.019.909	89.431.126	10.000.000	79.431.126
117	Ириг*	29.042.821	983.892	30.026.713	492.062	29.534.651
118	Кањижа	11.649.067	134.064	11.783.131	14.824.646	0
119	Киkinда	75.508.183	0	75.508.183	84.574.272	0
120	Ковачица	20.911.009	0	20.911.009	8.289.538	12.621.471
121	Ковин	83.710.281	49.914	83.760.195	67.539.399	16.220.796
122	Кула	120.017.681	0	120.017.681	122.966.609	0
123	Мали Иђош*	39.223.130	0	39.223.130	8.365.403	30.857.727
124	Нова Црња	24.344.941	0	24.344.941	19.341.354	5.003.587
125	Нови Бечеј	40.100.653	53.740	40.154.393	20.069.208	20.085.185
126	Нови Кнежевац	24.896.055	5.080	24.901.135	7.549.580	17.351.555
127	Нови Сад	31.334.101	5.633.006	36.967.107	нема податак	нема податак
128	Опово	16.536.209	0	16.536.209	8.594.032	7.942.177
129	Оџаци	40.360.585	0	40.360.585	нема податак	нема податак
130	Панчево	254.247.321	450.839	254.698.160	228.492.308	26.205.852
131	Пећинци	30.110.244	986.287	31.096.531	нема податак	нема податак
132	Пландиште	59.628.670	5.177.490	64.806.160	8.916.762	55.889.398
133	Рума	130.023.348	0	130.023.348	55.841.186	74.182.162
134	Сента	74.508.483	0	74.508.483	69.627.650	4.880.833
135	Сечањ	92.697.023	0	92.697.023	31.498.399	61.198.624
136	Сомбор*	284.721.413	0	284.721.413	137.939.237	146.782.176
137	Србобран	24.300.918	57.064	24.357.982	70.212.293	0
138	Срем. Митровица*	44.115.411	749.459	44.864.870	13.620.545	31.244.325
139	Срем. Карловци	196.807	328.298	525.105	977.616	0
140	Стара Пазова	26.943.876	1.310.256	28.254.132	нема податак	нема податак
141	Суботица	108.003.931	238.937	108.242.868	75.345.475	32.897.393
142	Темерин	11.039.498	232.698	11.272.196	14.568.950	0
143	Тител*	9.123.446	0	9.123.446	1.439.133	7.684.313
144	Чока	23.070.357	0	23.070.357	23.613.597	0
145	Шид	27.842.180	102.172	27.944.352	нема податак	нема податак
Укупно	2.983.154.729	21.850.266	3.005.004.995	2.046.078.292	880.446.468	
има	45	26	45	39	29	
нема	0	19	0	0	11	
нема податак	0	0	0	6	5	

(*) подаци о расходима из завршног рачуна

ПРИЛОГ 3.3		Приходи у 2017. години		Укупно
		Град/општина	741522	
101	Ада	13.939.004	494.320	14.433.324
102	Алибунар	28.233.019	0	28.233.019
103	Апатин	79.912.409	0	79.912.409
104	Бач	16.971.609	0	16.971.609
105	Бачка Паланка	41.596.947	42.000	41.638.947
106	Бачка Топола	133.475.119	0	133.475.119
107	Бачки Петровац	31.292.560	0	31.292.560
108	Бела Црква	14.437.236	187.048	14.624.284
109	Беоцин	1.155.127	40.839	1.195.966
110	Бечеј	94.521.941	1.832.750	96.354.691
111	Врбас	114.272.787	4.654	114.277.441
112	Вршац	33.059.709	248.191	33.307.900
113	Жабалъ	14.036.507	37.225	14.073.732
114	Житиште	37.594.352	0	37.594.352
115	Зрењанин	137.176.283	0	137.176.283
116	Инђија	53.824.043	1.416.433	55.240.476
117	Ириг	30.820.292	945.018	31.765.310
118	Кањижа	21.452.091	116.146	21.568.237
119	Киkinда	46.823.636	37.492	46.861.128
120	Ковачица	9.732.113	42.000	9.774.113
121	Ковин	70.151.433	23.169	70.174.602
122	Кула	71.103.323	0	71.103.323
123	Мали Иђош	27.260.488	605.640	27.866.128
124	Нова Црња	23.811.328	0	23.811.328
125	Нови Бечеј	21.882.176	82.024	21.964.200
126	Нови Кнежевац	8.355.720	2.860	8.358.580
127	Нови Сад	4.630.077	11.232.195	15.862.272
128	Опово	7.956.600	0	7.956.600
129	Оџаци	15.660.907	0	15.660.907
130	Панчево	184.135.832	2.151.368	186.287.200
131	Пећинци	12.193.496	3.555.416	15.748.912
132	Пландиште	65.462.749	48.528	65.511.277
133	Рума	49.658.449	48.819	49.707.268
134	Сента	31.600.673	0	31.600.673
135	Сечањ	38.295.983	0	38.295.983
136	Сомбор	161.246.196	110.913	161.357.109
137	Србобран	44.014.457	66.643	44.081.100
138	Срем. Митровица	38.058.368	300.404	38.358.772
139	Срем. Карловци	16.248	351.585	367.833
140	Стара Пазова	28.616.252	2.307.870	30.924.122
141	Суботица	56.616.299	1.369.678	57.985.977
142	Темерин	12.755.733	139.732	12.895.465
143	Тител	5.005.901	0	5.005.901
144	Чока	9.390.624	0	9.390.624
145	Шид	25.519.643	35.946	25.555.589
Укупно	1.967.725.739	27.876.906	1.995.602.645	
Има приход	45	30		
Нема Приход	0	15		

ПРИЛОГ 4			I - Уређење земљишта	II - Заштита земљишта	III - Студијско-истраживачки радови
Град/општина					
101	Ада	22.824.369	0	0	
102	Алибунар	5.509.252	0	0	
103	Апатин	82.679.480	0	730.436	
104	Бач	65.103.126	0	13.394.512	
105	Бачка Паланка	68.144.998	4.990.000	0	
106	Бачка Топола	67.274.184	1.362.480	10.393.535	
107	Бачки Петровац	нема податак	нема податак	нема податак	
108	Бела Црква	22.076.575	178.399	530.000	
109	Беочин	4.791.581	0	0	
110	Бечеј	227.464.306	18.583.559	20.608.447	
111	Врбас	27.263.687	0	2.090.155	
112	Вршац	75.744.687	0	0	
113	Жабалъ	31.514.529	6.864.112	0	
114	Житиште	24.378.000	0	0	
115	Зрењанин	101.188.629	7.734.000	0	
116	Инђија	10.000.000	0	0	
117	Ириг	0	0	492.062	
118	Кањижа	9.194.116	5.204.478	426.052	
119	Кикинда	43.993.458	10.759.050	29.821.764	
120	Ковачица	5.251.538	0	3.038.000	
121	Ковин	67.441.399	0	98.000	
122	Кула	111.729.364	8.886.045	2.351.200	
123	Мали Иђош	нема податак	нема податак	нема податак	
124	Нова Црња	19.341.354	0	0	
125	Нови Бечеј	14.638.398	2.811.533	2.619.277	
126	Нови Кнежевац	7.169.580	0	380.000	
127	Нови Сад	нема податак	нема податак	нема податак	
128	Опово	8.594.032	0	0	
129	Оџаци	нема податак	нема податак	нема податак	
130	Панчево	190.349.630	14.987.280	23.155.398	
131	Пећинци	нема податак	нема податак	нема податак	
132	Пландиште	7.956.762	960.000	0	
133	Рума	46.844.899	4.822.999	4.173.288	
134	Сента	63.634.189	5.397.311	596.150	
135	Сечањ	30.947.580	0	550.819	
136	Сомбор	нема податак	нема податак	нема податак	
137	Србобран	69.216.293	996.000	0	
138	Срем. Митровица	нема податак	нема податак	нема податак	
139	Срем. Карловци	977.616	0	0	
140	Стара Пазова	нема податак	нема податак	нема податак	
141	Суботица	37.110.687	1.703.858	36.530.930	
142	Темерин	14.568.950	0	0	
143	Тител	нема податак	нема податак	нема податак	
144	Чока	20.819.600	2.793.997	0	
145	Шид	нема податак	нема податак	нема податак	
Укупно			1.605.736.848	99.035.101	151.980.025

ПРИЛОГ 5		1- Наводњавање и одводњавање	2- Атарски путеви	3- Одбрана од града	4- Пољоочувар. служба	5- Комасација	6- Ветрозашт. појасеви	7- Контрола земљишта
Град/општина								
101	Ада	1.075.256	16.656.162	1.426.284	3.666.667	0	0	0
102	Алибунар	0	0	0	5.509.252	0	0	0
103	Апатин	12.661.008	1.135.170	2.740.955	0	57.749.787	0	0
104	Бач	27.341.457	18.648.263	1.676.997	9.615.321	0	0	7.789.888
105	Бачка Паланка	10.999.999	14.999.999	0	12.500.000	16.400.000	1.700.000	9.545.000
106	Бачка Топола	6.312.830	48.832.321	1.920.000	3.829.296	0	0	1.362.480
107	Бачки Петровац	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
108	Бела Црква	11.000.000	2.121.542	0	8.475.033	480.000	178.399	0
109	Беочин	0	3.475.168	0	1.242.806	0	0	0
110	Бечеј	52.954.163	125.621.058	18.000.000	2.364.186	0	0	14.978.591
111	Врбас	0	0	0	27.263.687	0	0	0
112	Вршац	24.699.998	0	2.658.228	11.139.427	36.349.034	0	898.000
113	Жабалъ	0	26.997.635	0	0	0	6.864.112	2.433.562
114	Житиште	0	0	0	0	16.092	0	0
115	Зрењанин	48.569.300	12.528.099	0	1.120.680	36.879.350	0	7.734.000
116	Инђија	10.000.000	0	0	0	0	0	0
117	Ириг	0	0	0	0	0	0	0
118	Кањижа	2.133.780	2.802.576	399.166	624.674	3.233.920	2.238.478	2.966.000
119	Кикинда	23.402.364	525.600	4.639.999	15.407.495	0	8.311.050	2.448.000
120	Ковачица	5.251.538	0	0	0	0	0	0
121	Ковин	10.000.000	30.253.071	0	10.685.400	93.672	0	0
122	Кула	0	91.536.634	1.000.000	16.489.230	0	8.886.045	0
123	Мали Иђош	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
124	Нова Црња	4.950.000	12.909.010	0	1.410.344	0	0	0
125	Нови Бечеј	7.000.000	340.000	0	7.298.398	0	365.630	1.912.800
126	Нови Кнежевац	6.000.000	1.053.530	0	0	0	0	0
127	Нови Сад	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
128	Опово	0	4.000.000	0	0	4.594.032	0	0
129	Оџаци	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
130	Панчево	30.000.000	2.349.101	0	18.000.706	0	14.987.280	0
131	Пећинци	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
132	Пландиште	7.462.362	494.400	0	0	0	0	0
133	Рума	8.000.000	21.419.587	2.172.052	0	15.253.260	0	4.822.999
134	Сента	4.112.711	23.529.683	2.124.919	9.345.516	0	3.167.316	2.229.994
135	Сечањ	15.366.000	14.838.000	0	0	0	0	0
136	Сомбор	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
137	Србобран	21.202.000	45.879.293	0	2.135.000	0	996.000	0
138	Срем. Митровица	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
139	Срем. Карловци	0	977.616	0	0	0	0	0
140	Стара Пазова	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
141	Суботица	20.000.000	20.854.260	1.132.331	14.323.078	0	1.703.857	0
142	Темерин	4.772.400	4.246.265	0	5.550.285	0	0	0
143	Тител	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
144	Чока	20.000.000	0	815.970	3.630	0	0	2.793.997
145	Шид	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак	нема податак
Укупно		395.267.166	549.024.043	40.706.901	188.000.111	171.049.147	49.398.167	61.915.311

ПРИЛОГ 6

ПРАВИЛНИК

о изменама Правилника о обрасцу и садржини Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу Извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја

(„Службени гласник РС“ број 110/2016)

Правилником су прописане следеће врсте мера:

Директна плаћања (Мера **I**) – Обухвата **регресе** за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) и трошкове складиштења у јавним складиштима (шифра мере – 100.1).

Кредитна подршка (Мера **II**) – Обухвата суфинансирање камата за пољопривредне кредите и остале облике кредитне подршке, којима се пољопривредним газдинствима омогућава олакшани приступ коришћењу кредита (шифра мере – 100.2).

Рурални развој (Мера **III**) – Обухвата следеће врсте мера:

А) Подстицаји за унапређење конкурентности:

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава (шифра мере – 101),
- Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде (102),
- Инвестиције за прераду и маркетинг пољопривредних и прехрамбених производа и производа рибарства (103),
- Управљање ризицима (104).

Б) Подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса:

- Одрживо коришћење пољопривредног земљишта (шифра мере – 201.1),
- Одрживо коришћење шумских ресурса (201.2),
- Органска производња (201.3),
- Очување биљних и животињских генетичких ресурса (201.4),
- Очување пољопривредних и осталих подручја високе природне вредности (201.5),
- Друге мере заштите и очувања животне средине (201.6).

В) Подстицаји за диверзификацију дохотка и унапређења квалитета живота у руралним подручјима:

- Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре (шифра 301),
- Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима (302),
- Подршка младима у руралним подручјима (303),
- Економске активности у циљу подизања конкурентност – додавање вредности кроз прераду, сертификација система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла (304).

Г) Подстицаји за припрему и спровођење локалних стратегија руралног развоја су врста подстицаја који се спроводе у циљу омогућавања локалним учесницима руралног развоја да дугорочно побољшају потенцијале својих локалних средина:

- Спровођење локалних стратегија развоја (шифра 202.1),
- Умрежавање и сарадња између партнерства за територијални рурални развој (202.2),
- Укупни трошкови настали активностима партнерства за територијални рурални развој (202.3).

Д) Унапређење система креирања и преноса знања:

- Развој техничко-технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју (шифра 305),
- Подршка пружању савета и информација пољопривредним произвођачима, удружењима, задругама и другим правним лицима (306).

Посебни подстицаји (Мера **IV**) – Обухвата подстицаје за спровођење одгајивачких програма у сточарству (шифра 401), за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју (402) и за производњу садног материјала и сертификацију и клонску селекцију (403).

Врсте мера које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и у оквиру посебних подстицаја (Мера **V**) – Уколико аутономна покрајина, односно локална самоуправа планира да спроведе мере које нису предвиђене Шифарником мера, прва таква мера се у Обрасцу 1 наводи под шифром 601, следећа под шифром 602. и тако редом за сваку планирану меру.

ПРИЛОГ 7		2015		2016		2017
Град/општина		Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи
1	Александровац	8.729.844	није достављено	8.000.000	нема извештај	8.000.000
2	Алексинач	13.500.000	4.148.359	10.800.000	6.647.470	11.000.000
3	Аранђеловац	18.500.000	нема извештај	20.000.000	нема прави извештај	27.500.000
4	Ариље	3.050.000	1.911.182	6.000.000	3.669.993	5.080.457
5	Бабушница	7.500.000	3.846.000	6.300.000	5.916.173	12.300.000
6	Бајина Башта	15.000.000	8.893.586	20.000.000	10.531.628	20.500.000
7	Баточина	3.920.000	није достављено	4.150.000	нема извештај	нема програм
8	Бела Паланка	0	0	4.000.000	3.860.414	15.844.076
9	Београд	22.740.000	1.416.412	44.465.619	53.599.093	119.700.000
10	Блаце	није достављено	није достављено	27.000.122	26.999.942	21.296.327
11	Богатић	38.887.000	није достављено	35.750.000	није достављено	није достављено
12	Бојник	нема програм	нема програм	1.650.000	1.601.950	5.305.000
13	Бољевац	5.500.000	1.242.474	2.600.000	5.434.801	5.500.000
14	Бор	20.000.000	3.215.564	20.000.000	није достављено	није достављено
15	Босилеград	није достављено	није достављено	13.420.330	нема извештај	нема програм
16	Брус	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	8.687.000
17	Бујановац	4.800.000	није достављено	13.000.000	12.723.004	23.000.000
18	Ваљево	7.700.000	7.676.367	8.000.000	8.000.000	16.000.000
19	Варварин	13.000.000	6.896.920	12.000.000	9.942.266	19.450.000
20	Велика Плана	6.352.290	3.988.624	6.695.000	1.972.932	8.485.000
21	Велико Градиште	1.982.857	497.186	1.950.000	973.552	3.250.000
22	Владимирци	18.130.000	нема извештај	није достављено	нема извештај	17.354.423
23	Владичин Хан	13.500.000	9.836.957	9.700.000	6.557.849	8.600.000
24	Власотинце	6.000.000	5.197.929	7.700.000	није достављено	13.600.000
25	Врање	28.500.000	није достављено	28.500.000	16.210.593	35.000.000
26	Врњачка Бања	није достављено	2.399.667	4.300.000	1.566.398	4.613.870
27	Гаџин Хан	7.600.000	3.533.451	4.000.000	6.249.322	18.950.000
28	Голубац	8.950.000	2.518.285	7.000.000	3.642.801	6.000.000
29	Горњи Милановац	није достављено	36.163.611	35.200.000	34.979.694	39.800.000
30	Деспотовац	9.000.000	6.274.043	11.000.000	9.175.313	17.119.750
31	Димитровград	11.700.000	10.740.598	31.000.000	10.921.295	13.000.000
32	Дољевац	6.000.000	нема извештај	нема програм	нема извештај	нема програм
33	Жабари	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	6.000.000
34	Жагубица	6.120.000	3.830.000	6.000.000	0	5.000.000
35	Житорађа	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
36	Зајечар	23.000.000	325.907	нема програм	нема извештај	12.000.000
37	Ивањица	10.386.000	9.008.366	5.500.000	није достављено	19.150.000
38	Јагодина	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
39	Кладово	500.000	440.000	13.230.000	7.498.316	нема програм
40	Кнић	нема прави програм	нема извештај	нема прави програм	нема извештај	32.650.000
41	Књажевац	22.412.021	22.392.437	22.001.759	15.443.781	22.800.000
42	Косјерић	4.450.000	2.999.432	0	2.594.505	6.041.833
43	Коцељева	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
44	Крагујевац	14.338.000	1.156.704	24.000.000	12.797.949	14.000.000
45	Краљево	68.647.000	68.622.378	90.000.000	није достављено	70.000.000
46	Крупањ	19.222.755	19.222.755	17.109.371	16.502.223	20.722.971
47	Крушевац	23.000.000	16.573.347	19.800.000	14.668.326	28.800.000
48	Куршумлија	17.000.000	16.657.487	20.200.000	19.686.190	20.000.000
49	Кучево	нема програм	нема програм	није достављено	0	4.800.000
50	Лајковац	9.500.000	нема извештај	није достављено	нема извештај	10.000.000

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

		2015		2016		2017
Град/општина		Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи
51	Лапово	1.325.000	549.624	1.050.000	613.494	нема програм
52	Лебане	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	25.800.000
53	Лесковац	30.247.403	48.000	38.600.000	20.999.872	20.576.728
54	Лозница	28.700.000	15.966.082	61.399.000	није достављено	није достављено
55	Лучани	11.500.000	6.432.599	21.000.000	3.565.000	није достављено
56	Љиг	10.300.000	4.801.552	10.200.000	4.694.570	11.437.441
57	Љубовија	39.300.000	24.221.998	7.300.000	3.210.370	25.000.000
58	Мајданпек	13.500.000	3.107.375	19.500.000	6.734.260	16.000.000
59	Мали Зворник	61.056.250	9.060.929	12.000.000	11.750.979	81.000.000
60	Мало Црниће	6.950.000	5.827.100	6.300.000	4.748.650	11.000.000
61	Медвеђа	5.000.000	не садржи податак	10.000.000	9.983.043	10.000.000
62	Мерошина	није достављено	нема извештај	није достављено	нема извештај	нема програм
63	Мионица	нема програм	нема програм	10.000.000	2.359.882	13.000.000
64	Неготин	15.830.000	11.942.174	25.000.000	21.945.322	28.000.000
65	Ниш	није достављено	није достављено	56.329.000	31.834.595	32.932.000
66	Нова Варош	6.000.000	5.000.000	6.936.215	6.936.215	6.300.000
67	Нови Пазар	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
68	Осечина	6.175.000	нема извештај	5.150.000	5.458.017	9.450.000
69	Параћин	26.000.000	15.036.097	24.950.000	12.663.023	15.300.000
70	Петровац	12.420.000	2.415.765	нема програм	нема програм	9.500.000
71	Пирот	42.000.000	38.985.951	50.000.000	46.474.682	58.000.000
72	Пожаревац	61.782.055	0	51.285.512	28.952.820	43.164.824
73	Пожега	2.850.000	2.317.749	10.000.000	7.460.213	16.000.000
74	Прешево	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено
75	Прибој	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	10.000.000
76	Пријепље	није достављено	није достављено	19.900.000	18.268.011	30.000.000
77	Прокупље	2.000.000	166.385	5.000.000	325.343	5.000.000
78	Ражањ	нема програм	нема програм	3.450.000	3.081.000	3.650.000
79	Рача	150.000	149.260	30.000.000	0	19.000.000
80	Рашка	9.750.000	9.498.397	15.550.000	15.257.392	20.550.000
81	Рековац	не садржи податак	није достављено	18.600.000	нема извештај	нема програм
82	Свилајнац	није достављено	11.562.212	15.150.000	4.253.095	није достављено
83	Сврљиг	45.900.000	17.494.714	36.720.000	25.355.152	59.913.005
84	Сјеница	није достављено	није достављено	нема програм	нема извештај	нема програм
85	Смедерево	није достављено	није достављено	22.900.000	20.025.966	23.000.000
86	Смедеревска Паланка	није достављено	нема извештај	нема програм	нема програм	нема програм
87	Сокобања	11.300.000	250.000	9.400.000	нема извештај	9.400.000
88	Сурдулица	17.500.000	1.178.354	13.350.000	0	32.700.000
89	Топола	9.300.000	3.623.306	7.460.000	4.312.714	8.780.000
90	Трговиште	2.000.000	284.000	4.700.000	6.877.898	нема програм
91	Трстеник	17.500.000	9.638.155	9.500.000	7.163.569	9.000.000
92	Тутин	33.518.618	нема извештај	13.650.000	13.054.810	21.070.000
93	Ћићевац	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	3.200.000
94	Ћуприја	9.400.000	нема извештај	нема програм	нема програм	9.600.000
95	Уб	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
96	Ужице	20.000.000	19.461.395	20.000.000	19.767.295	14.500.000
97	Црна Трава	нема програм	нема програм	5.500.000	40.000	није достављено
98	Чајетина	није достављено	11.050.047	40.000.000	39.489.676	57.996.422
99	Чачак	43.335.000	31.992.629	26.990.000	30.448.725	50.500.000
100	Шабац	није достављено	није достављено	није достављено	нема извештај	54.000.000

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Град/општина	2015		2016		2017
	Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи	Извршени расходи	Планирани расходи
101 Ада	нема програм	нема програм	2.194.400	1.640.248	2.903.946
102 Алибунар	1.500.000	није достављено	није достављено	нема извештај	нема програм
103 Апатин	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
104 Бач	3.000.000	2.951.338	33.315.000	11.406.496	16.000.000
105 Бачка Паланка	5.000.000	3.692.450	9.000.000	4.561.770	нема програм
106 Бачка Топола	нема програм	нема програм	6.900.000	3.871.548	10.000.000
107 Бачки Петровац	3.000.000	нема извештај	нема програм	нема програм	нема програм
108 Бела Црква	није достављено	није достављено	није достављено	нема извештај	нема програм
109 Беочин	није достављено	није достављено	3.000.000	1.239.100	није достављено
110 Бечеј	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	није достављено
111 Врбас	није достављено	није достављено	није достављено	није достављено	2.000.000
112 Вршац	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	54.550.000
113 Жабаљ	није достављено	није достављено	7.355.000	нема извештај	нема програм
114 Житиште	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
115 Зрењанин	нема програм	нема програм	10.000.000	9.891.750	5.000.000
116 Инђија	нема програм	нема програм	20.000.000	8.654.742	24.420.616
117 Ириг	2.000.000	1.095.166	31.500.000	10.997.443	27.850.000
118 Канижа	3.000.000	9.108.431	5.000.000	1.072.067	9.057.505
119 Кикинда	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	12.600.000
120 Ковачица	није достављено	није достављено	није достављено	нема извештај	нема програм
121 Ковин	нема програм	нема програм	6.900.000	5.081.555	5.986.781
122 Кула	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	5.000.000
123 Мали Иђош	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
124 Нова Црња	није достављено	2.385.570	није достављено	нема извештај	950.000
125 Нови Бечеј	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
126 Нови Кнежевац	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
127 Нови Сад	није достављено	4.130.523	10.000.000	6.376.873	15.670.000
128 Опово	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
129 Оуаци	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	није достављено
130 Панчево	8.060.000	8.060.000	4.400.000	4.400.000	4.000.000
131 Пећинци	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	није достављено
132 Пландиште	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
133 Рума	4.000.000	3.486.860	24.200.000	24.129.864	45.000.000
134 Сента	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
135 Сечањ	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
136 Сомбор	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
137 Србобран	није достављено	није достављено	није достављено	нема извештај	нема програм
138 Сремска Митровица	34.115.000	нема извештај	није достављено	није достављено	није достављено
139 Сремски Карловци	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
140 Стара Пазова	3.000.000	13.416	4.800.200	451.269	5.000.000
141 Суботица	нема програм	нема програм	55.000.000	4.239.454	нема програм
142 Темерин	3.000.000	2.646.521	3.500.000	2.299.692	2.000.000
143 Тител	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
144 Чока	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
145 Шид	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм	нема програм
Укупно	1.191.382.093	581.258.152	1.603.906.528	868.787.297	1.899.209.975
Број ЈЛС	80	68	94	78	96
Централна Србија	1.121.707.093	543.687.877	1.366.841.928	768.473.426	1.651.221.127
АП Војводина	69.675.000	37.570.275	237.064.600	100.313.871	247.988.848

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

ПРИЛОГ 8		I - Директна плаћања	II - Кредитна подршка	III - Рурални развој	IV - Посебни подстицаји	V - Остале мере	Укупно
Град/општина							
2	Алексинач	0	0	6.647.470	0	0	6.647.470
4	Ариље	0	0	3.669.993	0	0	3.669.993
5	Бабушница	1.020.000	0	4.896.173	0	0	5.916.173
6	Бајина Башта	590.400	0	9.816.728	124.500	0	10.531.628
8	Бела Паланка	51.500	0	3.808.914	0	0	3.860.414
9	Београд	0	0	53.599.093	0	0	53.599.093
10	Блаце	2.938.820	0	24.061.122			26.999.942
12	Бојник	0	464.842	1.137.108	0	0	1.601.950
13	Бољевац	0	0	5.434.801	0	0	5.434.801
17	Бујановац	3.999.710	0	8.723.294	0	0	12.723.004
18	Ваљево	0	831.983	7.168.017	0	0	8.000.000
19	Варварин	0	0	9.741.288	200.978		9.942.266
20	Велика Плана	291.969	0	1.680.963	0	0	1.972.932
21	Велико Градиште	481.600	0	491.952	0	0	973.552
23	Владичин Хан	0	0	6.486.389	0	71.460	6.557.849
26	Врњачка Бања	1.714.560	0	14.496.033	0	0	16.210.593
27	Гаџин Хан	293.000	0	1.273.398	0	0	1.566.398
28	Голубац	1.357.013	28.013	4.864.296	0	0	6.249.322
29	Горњи Милановац	0	0	2.442.801	1.200.000	0	3.642.801
30	Деспотовац	0	0	34.955.694	24.000	0	34.979.694
31	Димитровград	1.870.756	0	6.359.557	0	945.000	9.175.313
34	Жагубица	2.315.000	0	8.206.595	399.700	0	10.921.295
39	Кладово	0	0	0	0	0	0
41	Књажевац	456.000	0	7.042.316	0	0	7.498.316
42	Косјерић	0	0	15.443.781	0	0	15.443.781
44	Крагујевац	1.160.700	0	843.472	590.333	0	2.594.505
46	Крупањ	996.000	0	11.301.949	500.000	0	12.797.949
47	Крушевац	2.369.949	300.805	13.831.469	0	0	16.502.223
48	Куршумлија	0	789.941	13.878.385	0	0	14.668.326
51	Лапово	0	0	19.686.190	0	0	19.686.190
53	Лесковац	0	0	0	0	0	0
55	Лучани	290.000	0	323.494	0	0	613.494
56	Љиг	0	779.675	20.220.197	0	0	20.999.872
57	Љубовија	1.996.000	0	1.569.000	0	0	3.565.000
58	Мајданпек	2.539.700	910.279	1.244.591	0	0	4.694.570
59	Мали Зворник	321.000	0	2.889.370	0	0	3.210.370
60	Мало Црниће	740.989	0	5.993.271	0	0	6.734.260
61	Медвеђа	80.000	0	11.670.979	0	0	11.750.979
63	Мионица	880.500	0	3.868.150	0	0	4.748.650
64	Неготин	489.500	0	9.493.543	0	0	9.983.043

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

		I - Директна плаћања	II - Кредитна подршка	III - Рурални развој	IV - Посебни подстицаји	V - Остале мере	Укупно	
Град/општина								
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА	65	Ниш	276.000	0	30.869.512	689.083	0	31.834.595
	66	Нова Варош	0	0	6.936.215	0	0	6.936.215
	68	Осечина	0	999.970	4.458.047	0	0	5.458.017
	69	Параћин	0	0	12.663.023	0	0	12.663.023
	71	Пирот	2.616.395	8.296.521	35.561.766	0	0	46.474.682
	72	Пожаревац	0	0	28.952.820	0	0	28.952.820
	73	Пожега	2.764.199	1.919.775	2.776.239	0	0	7.460.213
	76	Пријеполје	4.760.863	0	7.485.188	0	6.021.960	18.268.011
	77	Прокупље	153.000	0	172.343	0	0	325.343
	78	Ражањ	0	0	3.081.000	0	0	3.081.000
	79	Рача	0	0	0	0	0	0
	80	Рашка	0	0	15.257.392	0	0	15.257.392
	83	Сврљиг	2.842.500	1.410.595	0	0	0	4.253.095
	85	Смедерево	1.871.650	811.751	18.213.970	2.290.066	2.167.715	25.355.152
	88	Сурдулица	1.386.000	2.408.459	13.312.498	2.477.295	441.714	20.025.966
	89	Топола	0	0	0	0	0	0
	90	Трговиште	0	0	4.312.714	0	0	4.312.714
	91	Трстеник	0	0	6.877.898	0	0	6.877.898
	92	Тутин	4.534.000	603.054	2.026.515	0	0	7.163.569
	96	Ужице	0	0	10.712.332	0	2.342.478	13.054.810
97	Црна Трава	0	0	19.767.295	0	0	19.767.295	
98	Чајетина	40.000	0	0	0	0	40.000	
99	Чачак	0	0	39.489.676	0	0	39.489.676	
АП ВОЈВОДИНА	101	Ада	586.200	190.091	0	0	863.957	1.640.248
	104	Бач	0	2.753.726	8.652.770	0	0	11.406.496
	105	Бачка Паланка	0	2.962.302	1.599.468	0	0	4.561.770
	106	Бачка Топола	0	1.282.370	1.550.310	0	1.038.868	3.871.548
	115	Зрењанин	0	0	1.239.100	0	0	1.239.100
	116	Инђија	0	0	9.891.750	0	0	9.891.750
	117	Ириг	1.709.118	0	6.945.624	0	0	8.654.742
	118	Кањижа	0	1.144.978	9.852.465	0	0	10.997.443
	121	Ковин	0	0	1.072.067	0	0	1.072.067
	127	Нови Сад	0	2.940.859	2.140.696	0	0	5.081.555
	130	Панчево	0	860.697	5.516.176	0	0	6.376.873
	133	Рума	0	0	4.400.000	0	0	4.400.000
	140	Стара Пазова	4.929.864	0	19.200.000	0	0	24.129.864
	141	Суботица	0	0	451.269	0	0	451.269
142	Темерин	0	4.239.454	0	0	0	4.239.454	
Укупно		60.270.455	39.229.832	737.397.312	17.996.546	13.893.152	868.787.297	

		А	Б	В	Г	Д	Укупно		
ПРИЛОГ 9									
Град/општина									
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА	2	Алексинач	6.587.470	0	60.000	0	0	6.647.470	(101) механизација, јунице, пчеларство
	4	Ариље	3.669.993	0	0	0	0	3.669.993	(101) и (102)
	5	Бабушница	4.896.173	0	0	0	0	4.896.173	(101) и (102)
	6	Бајина Башта	9.078.718	100.000	0	0	638.010	9.816.728	(101) воћарски трактори и трактори
	8	Бела Паланка	3.808.914	0	0	0	0	3.808.914	(101) механизација, јунице, пчеларство
	9	Београд	53.599.093	0	0	0	0	53.599.093	(101) стакленици и пчеларство
	10	Блаце	23.927.122	0	134.000	0	0	24.061.122	(101), (102) и (103)
	12	Бојник	1.137.108	0	0	0	0	1.137.108	(101) и (104)
	13	Бољевац	5.434.801	0	0	0	0	5.434.801	(101) механизација
	17	Бујановац	8.723.294	0	0	0	0	8.723.294	(101) нема податак
	18	Ваљево	7.068.017	0	0	0	100.000	7.168.017	(101) воћарски трактори
	19	Варварин	9.741.288	0	0	0	0	9.741.288	(101) механизација и засади
	20	Велика Плана	0	0	1.680.963	0	0	1.680.963	(301) пројектна документација
	21	Велико Градиште	491.952	0	0	0	0	491.952	(104) осигурање засада
	23	Владичин Хан	5.753.671	0	732.718	0	0	6.486.389	(101) јунице
	26	Врњачка Бања	16.210.593	0	0	0	0	16.210.593	(101) говеда, засади, стакленици и пчеларство
	27	Гаџин Хан	680.761	0	0	0	592.637	1.273.398	(101), (104) и (305)
	28	Голубац	4.864.296	0	0	0	0	4.864.296	(101) механизација
	29	Горњи Милановац	2.142.801	0	300.000	0	0	2.442.801	(101) јунице и засади
	30	Деспотовац	32.917.011	2.038.683	0	0	0	34.955.694	(101) јунице механизација
	31	Димитровград	4.739.557	0	1.620.000	0	0	6.359.557	(101) товне расе и (305) усавршавање
	34	Жагубица	7.068.323	308.972	829.300	0	0	8.206.595	(101) и (301)
	39	Кладово	6.906.844	0	135.472	0	0	7.042.316	(101) пчеларство
	41	Књажевац	15.443.781	0	0	0	0	15.443.781	(101) говеда пчеле прскалице
	42	Косјерић	420.446	0	0	0	423.026	843.472	(101) пчеларство и (305)
	44	Крагујевац	8.295.749	0	3.006.200	0	0	11.301.949	(101) механизација и (104) осигурање
	46	Крупањ	13.831.469	0	0	0	0	13.831.469	(101) механизација и пчеларство
	47	Крушевац	13.878.385	0	0	0	0	13.878.385	(101) механизација, засади, стакленици
	48	Куршумлија	17.819.346	0	1.866.844	0	0	19.686.190	(101) механизација
	51	Лапово	323.494	0	0	0	0	323.494	(101) механизација и пчеларство
	53	Лесковац	20.220.197	0	0	0	0	20.220.197	(101) стакленици и механизација
	55	Лучани	1.569.000	0	0	0	0	1.569.000	(101) воћарски трактори
	56	Љиг	1.244.591	0	0	0	0	1.244.591	(101) јунице, тов и засади
	57	Љубовија	2.889.370	0	0	0	0	2.889.370	(101) механизација
	58	Мајданпек	3.094.745	0	2.898.526	0	0	5.993.271	(101) механизација и (301) инфраструктура
59	Мали Зворник	11.670.979	0	0	0	0	11.670.979	(101) механизација и засади	
60	Мало Црниће	3.868.150	0	0	0	0	3.868.150	(101) јунице	
61	Медвеђа	9.493.543	0	0	0	0	9.493.543	(101) нема податак	
63	Мионица	2.359.882	0	0	0	0	2.359.882	(101) и (104)	
64	Неготин	19.123.119	0	266.203	0	0	19.389.322	(101) пчеларство, (102) маркетинг, (103) прерада	
65	Ниш	28.296.003	0	2.573.509	0	0	30.869.512	(101), (104) заштита од непогода и осигурање	

Град/општина		А	Б	В	Г	Д	Укупно		
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА	66	Нова Варош	6.936.215	0	0	0	0	6.936.215	(101) јунице и механизација
	68	Осечина	4.208.047	0	250.000	0	0	4.458.047	(101) говеда и механизација
	69	Параћин	6.559.619	0	5.636.636	0	466.768	12.663.023	(101) механизација, (301) инфраструктура
	71	Пирот	34.249.766	0	1.312.000	0	0	35.561.766	(101) јунице, пчеларство и (104) осигурање
	72	Пожаревац	28.020.489	0	932.331	0	0	28.952.820	(101) механизација, пчеларство, (102) удруживање
	73	Пожега	2.629.229	0	0	0	147.010	2.776.239	(101) механизација и (104) осигурање
	76	Пријеполје	6.285.188	0	1.200.000	0	0	7.485.188	(101) механизација, засади и (301)
	77	Прокупље	90.000	82.343	0	0	0	172.343	(101) пчеларство, (201) органска производња
	78	Ражањ	3.081.000	0	0	0	0	3.081.000	(101) засади, (102) удруживање, (104) осигурање
	79	Рача	15.035.392	0	222.000	0	0	15.257.392	(101) механизација и засади
	80	Рашка	17.931.995	0	281.975	0	0	18.213.970	(101) јунице и засади
	83	Сврљиг	13.312.498	0	0	0	0	13.312.498	(101) јунице и стакленици
	85	Смедерево	1.657.340	0	1.999.380	0	655.994	4.312.714	(101) стакленици, (102) удруживање, (301) инвестиције
	88	Сурдулица	6.677.898	0	200.000	0	0	6.877.898	(101) пчеларство
	89	Топола	2.026.515	0	0	0	0	2.026.515	(104) осигурање усева
	90	Трговиште	9.346.628	875.704	0	0	490.000	10.712.332	(101) опрема за мужу и сушаре
	91	Трстеник	18.314.005	11.500	0	0	1.441.790	19.767.295	(101) јунице, механизација и (305)
	92	Тутин	39.489.676	0	0	0	0	39.489.676	(101) објекти, механизација, јунице
	96	Ужице	19.120.797	0	1.827.337	0	0	20.948.134	(101) механизација
	97	Црна Трава	8.652.770	0	0	0	0	8.652.770	(101) механизација
98	Чајетина	1.599.468	0	0	0	0	1.599.468	(104) осигурање усева	
99	Чачак	1.550.310	0	0	0	0	1.550.310	(104) осигурање усева	
АП ВОЈВОДИНА	101	Ада	1.239.100	0	0	0	0	1.239.100	(101) говеда
	104	Бач	9.891.750	0	0	0	0	9.891.750	(101) јунице
	105	Бачка Паланка	6.945.624	0	0	0	0	6.945.624	(101) механизација
	106	Бачка Топола	0	9.852.465	0	0	0	9.852.465	(201) комасација
	115	Зрењанин	1.072.067	0	0	0	0	1.072.067	(101) капацитети за млеко и воће
	116	Инђија	2.140.696	0	0	0	0	2.140.696	(101) и (104)
	117	Ириг	983.929	1.446.947	3.085.300	0	0	5.516.176	(304) и (305)
	118	Кањижа	4.400.000	0	0	0	0	4.400.000	(102) удруживање
	121	Ковин	200.000	19.000.000	0	0	0	19.200.000	(201) комасација
	127	Нови Сад	451.269	0	0	0	0	451.269	(101) нови засади
	130	Панчево	4.400.000	0	0	0	0	4.400.000	(102) удруживање
	133	Рума	200.000	19.000.000	0	0	0	19.200.000	(201) комасација
	140	Стара Пазова	451.269	0	0	0	0	451.269	(101) нови засади
	Укупно		667.389.329	33.716.614	33.050.694	0	4.955.235	739.111.872	
Централна Србија		628.262.346	3.417.202	29.965.394	0	4.955.235	666.600.177		
АП Војводина		39.126.983	30.299.412	3.085.300	0	0	72.511.695		
Број ЈЛС		70	9	24	0	9	72		

ПРИЛОГ 10

Табела 21: Извршени расходи за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју	2015	2016	2017
I – Директна плаћања	20.760.910.343	16.945.975.690	16.241.302.566
Премија за млеко	3.399.999.488	3.618.343.059	3.644.562.482
Подстицаји за биљну производњу	2.720.500.000	3.169.150.247	2.924.210.893
Квалитетна приплодна грла	4.277.564.521	7.344.968.768	7.287.693.860
Подстицаји за тов	889.996.564		
Подстицаји за краве дојиље	10.960.000		
Кошнице пчела	230.000.000		
Конзумна риба	0		
Регрес за гориво и/или ђубриво	5.862.013.686	2.227.344.296	2.384.835.331
Регресирање премија осигурања	185.349.922	586.169.320	0
Регрес за складиштење	0	0	0
Пренете обавезе	3.184.526.162	0	0
II – Кредитна подршка	165.767.530	360.972.034	469.999.062
Кредитна подршка	125.605.359	360.972.034	469.999.062
Пренете обавезе	40.162.171		0
III – Рурални развој	1.498.966.416	1.858.794.894	6.393.205.535
Унапређење конкурентности	831.798.898	1.717.100.053	5.377.291.849
Одрживи рурални развој	132.047.164	139.698.875	179.073.542
Унапређење руралне економије	1.864.768	1.995.966	457.661.663
Креирање и пренос знања	0	0	379.178.481
Пренете обавезе	533.255.586	0	0
IV – Посебни подстицаји	466.791.247	510.952.610	149.381.486
Саветодавна служба	288.724.249	330.630.783	0
Одгајивачки програми – селекција	115.113.020	180.321.827	113.585.491
Промотивне активности			2.276.488
Научно-истраживачки пројекти	60.703.995		0
Производња садног материјала	2.249.983		33.519.507
УКУПНО (I+II+III+IV)	22.892.435.536	19.676.695.228	23.253.888.644

ПРИЛОГ 11

Највиши износ средстава за директна плаћања, која се могу распоредити из буџета ЕУ за државе чланице у периоду 2015-2020. године, у милионима евра:

Држава	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Белгија	536,1	528,1	520,2	512,7	505,3	505,3
Бугарска	791,3	792,4	793,2	794,8	796,3	796,3
Чешка	874,5	873,7	872,8	872,8	872,8	872,8
Данска	916,6	907,1	897,6	889,0	880,4	880,4
Немачка	5.144,3	5.110,4	5.076,5	5.047,5	5.018,4	5.018,4
Естонија	121,9	133,7	145,5	157,4	169,4	169,4
Ирска	1.215,0	1.213,5	1.211,9	1.211,5	1.211,1	1.211,1
Грчка	2.039,1	2.015,1	1.991,1	1.969,1	1.947,2	1.947,2
Шпанија	4.842,7	4.851,7	4.866,7	4.880,0	4.893,4	4.893,4
Француска	7.553,7	7.521,1	7.488,4	7.462,8	7.437,2	7.437,2
Хрватска ¹	130,6	149,2	186,5	223,8	261,1	298,4
Италија	3.902,0	3.850,8	3.799,5	3.751,9	3.704,3	3.704,3
Кипар	50,8	50,2	49,7	49,2	48,6	48,6
Летонија	195,7	222,4	249,0	275,9	302,8	302,8
Литванија	417,9	442,5	467,1	492,0	517,0	517,0
Луксембург	33,6	33,5	33,5	33,5	33,4	33,4
Мађарска	1.271,6	1.270,4	1.269,2	1.269,2	1.269,2	1.269,2
Малта	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7	4,7
Холандија	780,8	768,3	755,9	744,1	732,4	732,4
Аустрија	693,0	692,4	691,8	691,7	691,7	691,7
Пољска	2.987,3	3.004,5	3.021,6	3.041,6	3.061,5	3.061,5
Португал	565,8	573,9	582,1	590,7	599,4	599,4
Румунија	1.629,9	1.813,8	1.842,4	1.872,8	1.903,2	1.903,2
Словенија	138,0	137,0	136,0	135,1	134,3	134,3
Словачка	380,7	383,9	387,2	390,8	394,4	394,4
Финска	523,3	523,4	523,5	524,1	524,6	524,6
Шведска	696,9	697,3	697,7	698,7	699,8	699,8
В. Британија	3.555,9	3.563,3	3.570,5	3.581,1	3.591,7	3.591,7
УКУПНО	41.994,1	42.128,6	42.132,0	42.168,6	42.205,6	42.242,9

¹ За Хрватску, лимит за 2020. годину је 298 милиона евра, за 2021. годину је 335,7 милиона евра и за 2022. годину је 373 милиона евра.

Највиши износ средстава за рурални развој, која се могу распоредити из буџета ЕУ за државе чланице у периоду 2014-2020. године, у милионима евра:

Држава	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Белгија	78,3	78,5	78,6	78,8	79,0	79,2	79,3
Бугарска	335,5	335,1	334,6	334,1	333,7	333,2	332,6
Чешка	314,3	313,0	311,6	310,1	308,7	307,1	305,5
Данска	90,3	90,2	90,0	89,9	89,8	89,7	89,5
Немачка	1.178,8	1.177,3	1.175,7	1.174,1	1.172,5	1.170,8	1.168,8
Естонија	103,6	103,7	103,7	103,7	103,7	103,8	103,8
Ирска	313,1	313,1	313,0	312,9	312,8	312,7	312,5
Грчка	601,0	600,5	600,0	599,5	598,9	598,3	597,7
Шпанија	1.187,5	1.186,4	1.185,3	1.184,2	1.183,1	1.182,1	1.182,1
Француска	1.404,9	1.408,3	1.411,8	1.415,3	1.418,9	1.422,8	1.427,7
Хрватска	332,2	332,2	332,2	332,2	332,2	332,2	332,2
Италија	1.480,2	1.483,4	1.486,6	1.489,9	1.493,2	1.496,6	1.499,8
Кипар	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9
Летонија	138,3	138,3	138,4	138,4	138,5	138,5	138,5
Литванија	230,4	230,4	230,4	230,5	230,5	230,5	230,4
Луксембург	14,2	14,3	14,3	14,4	14,4	14,5	14,5
Мађарска	495,7	495,0	494,3	493,7	493,0	492,2	491,4
Малта	13,9	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4
Холандија	87,1	87,0	86,9	86,8	86,6	86,5	86,4
Аустрија	557,8	559,3	560,9	562,5	564,1	565,8	567,3
Пољска	1.569,5	1.567,5	1.565,3	1.563,2	1.561,0	1.558,7	1.556,0
Португал	577,0	577,9	578,8	579,7	580,6	581,5	582,3
Румунија	1.149,9	1.148,3	1.146,8	1.145,2	1.143,6	1.141,9	1.139,9
Словенија	118,7	119,0	119,3	119,7	120,0	120,4	120,7
Словачка	271,2	270,8	270,4	270,1	269,7	269,3	268,8
Финска	335,4	336,9	338,5	340,0	341,6	343,2	344,8
Шведска	248,9	249,0	249,2	249,3	249,5	249,7	249,8
В. Британија	371,5	370,5	369,5	368,6	367,5	366,6	365,9
УКУПНО	13.618,1	14.409,8	13.619,0	13.619,8	13.620,2	13.621,0	13.621,5

Укупно:

2015	2016	2017	2018	2019	2020
41.994,1	42.128,6	42.132,0	42.168,6	42.205,6	42.242,9
14.409,8	13.619,0	13.619,8	13.620,2	13.621,0	13.621,5
56.403,9	55.747,6	55.751,9	55.788,8	55.826,6	55.864,4

**ФИНАНСИРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА У СРБИЈИ:
изазови и перспективе у контексту европских интеграција**

Издавач:

ЕКОЛОШКИ ЦЕНТАР „СТАНИШТЕ“

Поштански фах 16

26300 Вршац

013 838 525, 065 844 3000

www.staniste.org.rs

staniste@sbb.rs

Уредник издања:

Дејан Максимовић

Аутори текстова:

Дејан Максимовић

Стефан Шипка

Будимир Бабић

Дизајн и припрема: **Горан Димитријевић**

Штампа: **Штампарија „Тули“**

Тираж: 500 примерака
Вршац, 2018.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

338.434(497.11)

МАКСИМОВИЋ, Дејан

Финансирање пољопривреде и руралног
развоја у Србији : изазови и перспективе у
контексту европских интеграција / [аутори
текстова Дејан Максимовић, Стефан Шипка,
Будимир Бабић]. - Вршац : Еколошки центар
“Станиште”, 2018 (Вршац : Тули). - 94 стр. :
илустр. ; 25 cm

Тираж 500. - Напомене и библиографске
референце уз текст.

ISBN 978-86-88151-13-9

1. Шипка, Стефан 2. Бабић, Будимир
а) Пољопривреда - Финансирање - Србија б)
Пољопривреда - Економска политика - Србија
COBISS.SR-ID 325328135

Пројекат спроводи:

Пројекат финансијски подржали:

Партнери:

Организације чланице:

Ова публикација је штампана
на рециклираном папиру.